

GLAS SLOVENIJE

THE VOICE OF SLOVENIA

novice in zanimivosti iz slovenije, o slovincih v avstraliji in po svetu
news from slovenia, about slovenians in australia and around the world
ZA OBSTOJ SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE - ZA ŽIVLJENJE SLOVENSKE SKUPNOSTI V AVSTRALIJI - ZA VSE SLOVENCE!

Leto 9 / št. 170/171 Julij/Avgust 2001 Cena: \$ 5.00 Sydney - Avstralija <http://www.glasslovenije.com.au>

50 let
slovenskih
franciškanov
v Avstraliji

Brezje - Sestra Hilarija in pater Ciril Božič: "Vsem Slovincem v Avstraliji lep pozdrav!"

Iz dokumentarca o patru Cirilu

Melbourne - Predaja najstarejše trte na svetu Avstralcem

Na slovesnosti ob 10. obletnici RS: Milan Razdevšek, direktor urada za turizem predaja Avstralcem najstarejšo trto na svetu

MELBOURNE /VINKO RIZMAL/ - V dogovoru z županjo občine Yarra Ranges Di Moore in direktorjem McWilliam's Wines, sporočamo, da bo svečana posaditev potomke najstarejše vinske trte iz mariborskega Lenta v nedeljo 23. septembra 2001 v Lilydale. Kot smo že poročali, je predstavnik mariborskega župana Milan Razdevšek, na proslavi 10. obletnice samostojne Slovenije,

predal predstavnikom občine Yarra Ranges potomko Stare trte iz Maribora. Trto bomo posadili na posebej obeleženem prostoru McWilliam's Wines - Lilydale. Že sedaj vabimo slovenske rojake, da se nam pridružijo, tako da bo posaditev potekala kar se da živahno. O podrobnostih in poteku slavnostne posaditve bomo pravočasno poročali. Naj uspeva najstarejša trta na svetu!

Morda niste vedeli ...
Pekre pri Mariboru so
bile odločilne za
osamosvojitve Slovenije
Str. 20

Prvi umor politika v
206-letni avstralski
zgodovini se je zgodil leta
1994 - umorjen Avstrelac
slovenskega porekla
Str. 31

Sydney - Otvoritev prenovljenega glasbenega konzervatorija tudi z violo koncertom slovenskega kompozitorja

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE/ - V nedeljo, 26. avgusta bo uradna otvoritev prenovljenega sydneyjskega Glasbenega konzervatorija. Na otvoritvi bosta Zbor in Simfonični orkester konzervatorija iz Sydneyja izvajala Beethovno deveto simfonijo. Pred tem pa bo na programu pet minutna kompozicija študenta našega rojaka Božidarja Kosa, sicer predstojnika Oddelka za kompozicijo in glasbeno tehnologijo na istem konzervatoriju. Za tem bo sledil ves teden festival - vsak dan bodo na programu po trije koncerti. Na programu zadnjih dveh koncertov 31. avgusta in 1. septembra bo violo koncert Božidarja Kosa, izvajala ga bosta nemški violist Wolfram Christ in Simfonični orkester sydneyjskega konzervatorija.

Melbourne - Znanstveno delo Jožice Paddle Ledinek O.A.M. v novem muzeju

MELBOURNE /GLAS SLOVENIJE/ - Jožica Paddle Ledinek, ki v laboratoriju melbournske univerze Monash vzgaja novo kožo za opečene ljudi, se je pred kratkim v Sloveniji udeležila znanstvenega srečanja strokovnjakov, ki se ukvarjajo s hrustancem in vzgojo hrustančevih celic in njihovi uporabi pri regeneraciji hrustančevih poškodb v kolenih. V Melbournu pa je njeno delo razstavljeno že od 29. marca letos v novem muzeju, v odelku za Mind and Body Gallery. Razstavo je odprl Sir Gustav Nossal.

Avstralski Slovenec župan v Geelongu

GEELONG /GLAS SLOVENIJE/ - Sin slovenskih staršev Srečko Jernej Kontelj je bil že do sedaj zelo aktiven v sredini kjer živi. Doktoriral je iz pravnih znanosti, je tudi član različnih avstralskih etničnih svetov, pred leti smo spremljali njegovo politično pot. Pred kratkim pa je Srečko postal župan viktorijskega industrijskega mesteca Geelong, kjer je slovenska skupnost zelo aktivna.

Seminar v Ljubljani

Srečanje novinarjev in urednikov slovenskih izseljenskih medijev

LJUBLJANA/SYDNEY /GLAS SLOVENIJE, S.G./ - Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in Urad za informiranje pripravljata od 3. do 8. septembra 2001 v Ljubljani strokovno srečanje novinarjev in urednikov slovenskih izseljenskih medijev. Udeležencem krije stroške prevoza in bivanja organizator. Vseh udeležencev seminarja naj bi bilo 20, samo iz Avstralije pa se jih je prijavilo kar 17. Izbrani kandidati iz Avstralije:

Rosemary Poklar (SA), Evelyn Koje, Lenti Lenko, Elica Rizmal, Meta Lenarčič (VIC), Tania Smerdel, Stanka Gregorič in Florjan Auster (NSW).

Ker je bila dana prednost in vzpodbuda "mladim" - pripadnikom druge in tretje generacije, tako so sporočili iz Urada, upamo, da bodo "mladi" po vrnitvi s seminarja res poprijeli za delo in pomoč starejšim Slovenkam in Slovencem, ki dolga leta na svojih plečih nosijo pretežno odgovornost in delo za dobrobit slovenske skupnosti in slovenskega naroda.

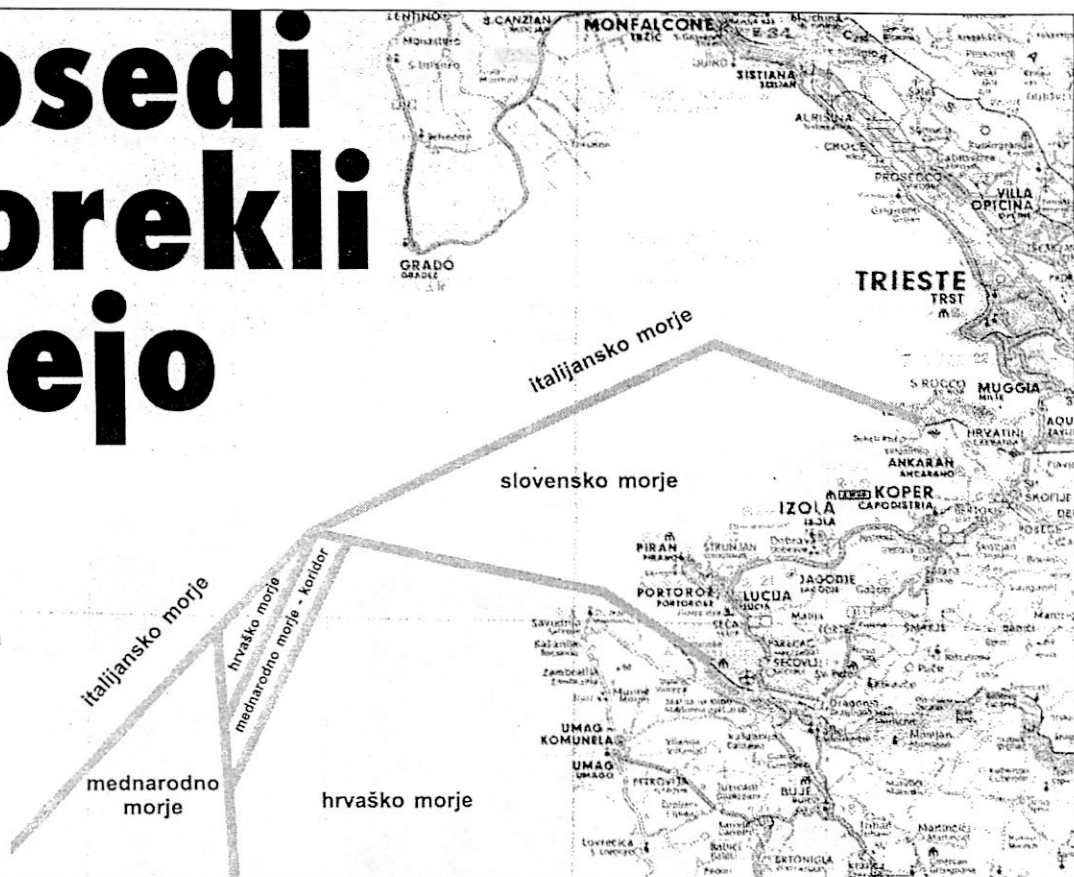
Iz dnevnika urednice

Stanka Gregorič

Sosedi dorekli mejo

Iz priloge Primorskih novic Sobota

Skica nove morske in kopenske meje med Hrvaško in Slovenijo. To je šele predlog okvirnega sporazuma, ki ga bosta morali potrditi obe vladi. Nekateri v Sloveniji so z mejo zadovoljni, drugi ne. Več v tej številki.

Nedelja, 8. julij

Avstralski *The Sunday Telegraph* na svojih straneh *Travel* poskrbi za najslabšo predstavitev Slovenije v avstralskih medijih. Poppy Gee govori o razbojniškem baronu Erazmu Luigerju, o Predjamskem gradu, o neki gospe po imenu Dizdarevič, ki kuha dober "slovenski zajtrk" – in ta tekst "postavi" ob sliko Blejskega jezera z otočkom, pod katero zapiše:

"Serene: A Slovenian church spire looms over thee glassy surface of the river."

Ne samo da je Blejsko jezero za pisca reka, niti pod sliko Predjamskega gradu na drugi strani časopisa ne zapiše, da je to v Postojni. Nasploh v celem članku ni besedic BLED in POSTOJNA. Zato pa piše pod sliko Predjamskega gradu v Postojni sledeče:

"Fabled: Predjama Castle hangs on the edge of a precipitous cliff-face."

Predpostavljam, da je bil pisec tega članka – beri packarije turističnega novinarstva, plačan, morda celo nagradjen s kakim brezplačnim "izletom" v Slovenijo.

Torek, 24. julij

Še o samitu Bush-Putin: V slovenski tedenski reviji *Jana* zasledim zanimivo sliko patra Cirila Božiča iz Brezij in soproge ameriškega predsednika. Laura Bush je poskrbela za nemajhno presenečenje, ko je izrazila željo, da bi si rada ogledala narodno svetišče na Brezjah, še posebej zato, ker ta obisk sploh ni bil načrtovan. Pater Ciril ji je razkazal baziliko (najbolj so jo navdušile orgle), potem pa se je gospa Bush še vpisala v knjigo pomembnih gostov, kupila nekaj spominkov, v dar dobila monografijo Brezij in pomanjšan odlitek Svete družine, kipa Staneta Kolmana, za konec pa je patra v slovo celo poljubila. Upajmo, da nam bo to razkril sam pater Ciril, ko se bo čez nekaj tednov spet preselil med nas – čaka ga Versko in kulturno središče sv. Cirila in Metoda v Melbourneu. Dobrodošel!

Ponedeljek, 6. avgust

Pričujoča številka nosi na svojih straneh veliko informacij o naših slovenskih patrih - frančiščanih. Veliko je razlogov za to: Laura Bush na Brezjah, odhod patra Cirila Božiča z Brezij na novo službeno mesto v Melbourne, 50. obletnica slovenskih frančiščanov v Avstraliji, projekt o patru Valerijanu in še srebrna obletnica patra Janeza Trejčaka iz Adelaide, nenazadnje pa tudi četrta obletnica od smrti patra Valentina Bazilija. Kot vidite, so slovenski frančiščani kar tesno povezani z življenjem avstralskih Slovencev in v verskih središčih se kar naprej nekaj dogaja.

Sreda, 8. avgust

Izgleda, da bo večina mojih izpisov iz dnevnika za to številko posvečena patru Cirilu Božiču. Namreč, ko berem *Delofax* od sobote, 4. avgusta 2001, ne morem verjeti, da je pod Prebliske zapisano kaj takega v letu 2001. Novinar piše o gvardijanu frančiškanskega samostana na Brezjah patru Cirilu Božiču, ki naj bi v julijski številki GG (priloga *Gorenjskega glasa*) razkrival zakaj hodi na Brezje direktor slovenske policije Marko Pogorevc (in novinar *Delofaxa* v oklepaju dodaja: o tem, zakaj to včasih stori v uniformi pa nič). Pater mora pojasnjevati zakaj s Pogorevcem prijateljuje. Zakaj pa ne bi? In zakaj ne bi smel hoditi direktor policije na Brezje? In zakaj ne tudi v uniformi? Človeka dobesedno prevzema srh in temna slutnja, kam gre naša Slovenija. In da se v njej dogajajo takšne stvari, ki sodijo morda še kvčjemu v obdobje po drugi svetovni vojni. Da se že lep čas današnja politika spravlja nad Pogorevca, je sicer razvidno iz slovenskih medijev. Namreč na vso silo mu želijo naprtiti, da si je kupil stanovanje protizakonito. V Avstraliji bi rekli: *Who is talking!* Čeprav smo na zahodu vajeni strankarskih razprtij, nam take vrste "metod" vlivajo strah, ravno tako kot nasprotujoča si mnenja o novi meji, pa o denacionalizacijskih postopkih ob vrnitvi slovenskih gozdov in drugih nepremičnin slovenski Cerkvi. Mi, ki to opazujemo od daleč, vidimo zadeve s popolnoma drugačnimi očmi kot doma – in tudi mislo del slovenskega naroda, mar ne?!
Vaša Stanka Gregorič

Fotografija iz revije *Jana*

Brezje:
Laura Bush in p. Ciril

Iz uredništva

Pričujoča številka Glasa Slovenije je dvojna, julij-avgust 2001. Pravzaprav bi lahko rekli tako tudi za junijsko številko, v kateri je bilo kar 36 strani branja – slavili smo 10-letnico slovenske države. Ampak tudi prejšnja, majska številka, ni imela samo predvidenih šestnajstih strani, ampak kar osemindvajset, torej je bila kot dvojna – pač, ker je bila 8. obletnica Glasa Slovenije.

Zadnje tri številke vam torej ponujajo obilo informacij in prav gotovo tudi prijetnih občutkov in zanimivega branja. Kot smo zapisali na prvi strani te številke, se bosta Stanka Gregorič in Florjan Auser udeležila seminarja novinarjev in urednikov iz tujine v Sloveniji, ki bo septembra letos. Zaradi tega septembrska številka ne bo izšla pravočasno. Še vedno tudi ni jasno kako dolgo se bo urednica zadržala v Sloveniji, zato vas bomo zaprosili za potrpljenje. Pri *Glasi Slovenije* nimamo te sreče kot jo imajo pri *Mislih*, da jim je na voljo več oseb, ki so pripravljene pripraviti novo številko, zadnje čase so imeli tudi to možnost, da so lahko osebo "zaposlili" honorarno. Tudi se ne moremo meriti z revijo *Rodna gruda*, ki jo izdaja SIM in ima redno zaposlene poklicne novinarje (tudi teh je več). Pri *Glasi Slovenije* urednica nima nadomestitve! Prav gotovo bo nekaj naslednjih števil, po vrnitvi iz Slovenije, zato bolj zanimivih. Prepričani smo, da bodo polne doživetij, fotografij, novih kontaktov, načrtov in nasploh takšnih in drugačnih vtisov. V drugi polovici avgusta bomo seveda posvetili svoj čas pripravam na seminar, kot veste pa bo potrebno ob 50-letnici naših frančiškanov tudi pripraviti prvi del dokumentarca *Hallo, tukaj Rafael!* To je delo Florjana Auserja, ki zadnje čase posveča veliko časa patru Valerijanu Jenku in intervjujem z rojaki, ki pričajo o svojih srečanjih in izkušnjah s patrom. Navadno bi bilo to delo za celo televizijsko ekipo. Prva dokumentarna oddaja bo na sporedu Slovenske TV Sydney v ponedeljek, 27. avgusta, ob 18.00 uri. Prav ti zapisi bodo obogatili naše slovenske arhive, saj je govora o dolgoletnem predanem delu frančiškana, ki je položil pred Slovence v Avstraliji 40 let svojega življenja. Slučaj s pok. patrom Bazilijem nas je izučil – namreč o njegovem življenju in delu imamo malo zapisov, predvsem pa ne video posnetkov. Prav tako jih tudi nimamo o nekaterih drugih zanimivih rojaki, ki so žal že pokojni. Tako kot pri projektu *Slovinci v Snowyju - preden nam uide čas*, ne smemo dovoliti, da nas življenske usode prehitijo. Hvala za vaše razumevanje!

NUJNO OBVESTILO NAROČNIKOM!

Glas Slovenije nismo podražili vse od prve številke naprej – torej osem let, čeravno so se podražili pošta, telefon, internet, razni elektronski aparati, papir, kuverte, tisk, bencin, zavarovanja in razne storitve.

Kljub temu naročniki vsako leto zamujajo s plačilom naročnine. Večini se izteče naročnina meseca julija, tako tudi letos. Zaradi zamudnih plačil ima uredništvo velike težave, včasih je celo nemogoče pripraviti in razposlati novo številko.

Tudi posojanje časopisa sorodnikom in prijateljem ne koristi življenju slovenskega tiska v Avstraliji. Vsak naj bi se sam naročil nanj! Ali pa ga naročniki naročijo sorodniku ali prijatelju – za darilo!

Prosimo spoštovane naročnike,
da čim prej poravnajo naročnino
na Glas Slovenije

\$ 55.00 (vklj. GST)

Naročnina je plačljiva tudi s
kreditno kartico
Telefon: (02) 9674 9599

Pošta in čeki včasih še vedno
prihajajo na napačen naslov,
pravilen naslov je:

**Glas Slovenije, P.O.Box 167
Winston Hills NSW 2153**

Veleposlaništvo Republike Slovenije Canberra

Odpravnica poslov:
Helena Drnovšek Zorko
Drugi sekretar:
Marko Polajžer
Advance Bank Centre -
Level 6
60 Marcus Clarke Street
Canberra City
Telefon: (02) 6243 4830
Fax: (02) 6243 4827

Embassy of
Republic of Slovenia
P.O.Box 284 Civic Square
Canberra ACT 2608
Domača stran na internetu:
<http://slovenia.webone.com.au>
E-mail:
embassyofslovenia@webone.com.au
Veleposlaništvo je odprto vse
delovne dni od 9.00-17.00
uradne ure so od 10.00-14.00

Konzulat Avstralije
Častni konzul
Viktor Baraga

Trg Republike 3/XII,
Ljubljana 1000 Slovenija
Telefon: +386 1 425 4252
Fax: +386 1 426 4721

Republika Slovenija
Ministrstvo za zunanje zadeve
Urad Republike Slovenije
za Slovence v zamejstvu
in po svetu
Magdalena Tovornik
državna sekretarka
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana Slovenija
Tel: +386 1 478 22 91
Fax: +386 1 478 22 96
E-mail: urad.slovinci@gov.si

Slovenska izseljenska matica
Cankarjeva 1/II, p.p. 1548
1001 Ljubljana, Slovenija
RODNA GRUDA
Tel.: +386 1 241 02 86
Fax: +386 1 425 16 73

Pišejo nam

Slovenska medijska hiša, Sydney!
Pozdravljena Stanka in Florjan,
izredno me veseli, da sta sprejela
povabilo od Urada za Slovence po
svetu in da se bosta udeležila
seminarja novinarjev in ured-
nikov iz tujine, ki bo v začetku
septembra. Mislim, da se bo
veliko rojakov strinjalo z menoj
da sta si to pot v Slovenijo več kot
zaslužila, saj sta med avstralskimi
Slovenci že lepo vrsto let medijsko
najbolj aktivna. Posebno me
veseli, da ves čas svojega dela ne
pozabljata na našo drugo in tretjo
generacijo in se trudita, da bi jih
čim bolj obveščala in vključila v
medijsko delo. Angleško prilogo
The Voice of Slovenia tudi jaz
rada berem. Na Slovenski TV 31
pa imamo mlado in prikupno
Miriam Stariha, ki je ne cenim
samo jaz, ampak tudi gledalci
drugih narodov, ki spremljajo te
oddaje. Prav zaradi tega, ker so
oddaje v angleščini menim, da se
na tak način odlično predstavlja
naša slovenska kultura. In prav to
je tudi najboljši način promocije
Slovenije v angleško govoreči
deželi – Avstraliji. Florjan Auser
je prišel med nas pravočasno da
uvede slovenske televizijske
oddaje. Hvaležna sem mu tudi za
vse njegove projekte s katerimi
gradi bogat arhiv avstralskih Slo-
vencev, saj tega pred njim ni naredil
še nihče na tak način.

Naj se ustavim še pri svoji dru-
žini, snaha in vnuki so Avstralsci a
vseeno radi slišijo in zvedo kaj o
Sloveniji. Predvsem radi berejo in
zbirajo odlično revijo v angle-
ščini, ki jo izdaja Slovenska
izseljenska matica pod naslovom
Slovenija. Seveda moji niso niti
internetno nepismeni in kadar
želijo kaj izvedeti o Sloveniji, se
zatečejo na te elektronske strani.
Meni pa leta ne dovoljujejo, da bi
se osebno izraževala v tej smeri
pa tudi mojemu značaju ta "šport"
ne leži.

Stanka in Florjan, želim vama
srečno pot v Slovenijo – in veliko
uspeha! Pri moji starosti mora
človek razbremeniti srce in po-
vedati to kar želi. Pravijo, bolje
danes kot jutri. Te besede naj
veljajo kot moja srčna zahvala za
vse kar sta kdajkoli storila za
Slovence v Avstraliji.
Srečno vrnitev!
Pavla Gruden, Sydney

Spoštovana gospa Gregorič
in gospod Auser,
pošiljam Vam naročnino za
sledeče leto ter Vam čestitam na
priznanju, ki ste ga prejela od
Urada za Slovence po svetu RS
ob 10-letnici slovenske države. Saj
ste ga res zaslužila.
Prav lep pozdrav
Božidar Kos, The University of
Sydney, Conservatorium of Mu-
sic (Composition Unit, Chair)

Draga Stanka,
čestitam za prejeto priznanje ob
10. obletnici slovenske samo-
stojnosti. Vem, da so to predvsem
besede in dobre geste - toda za
ljudi, ki nekaj delajo iz srčnega
prepričanja in ljubezni ni nikoli
dovolj besed. Mislim, da bo
septembrski obisk domovine šele
tisto pravo priznanje za do-
sedanje delo. Tudi jaz se veselim
tega srečanja. In vi, ki živite
zunaj - vidite nekatere stvari
drugače kot mi, ki tu živimo in
spremljamo dogajanja. Upam, da
ne boste preveč kritični.
R.Š. Narodna univerzitetna
knjižnica, Ljubljana

Draga Stanka,
Zares sem bila vesela, ko sem
zagledala "Glas Slovenije". V
njem je mogoče najti vsakega po
malem, Slovenci po svetu pa so
verjetno najbolj veseli novic iz
Slovenije. Če ne bi sama sode-
lovala pri naših "Tretješolcih",
sploh nebi razumela koliko truda,
znanja in časa je potrebno, za kaj
takega, ČESTITAM!
Veseli me, da ste prejela priznanje
ob 10. obletnici neodvisnosti.
Resnično ste si to tudi zaslužila
ob vsem, kar ste storila za
Slovence doma in po svetu.
D.O. Slovenija

Draga g. Stanka Gregorič,
Pošiljam naročnino in nekaj za
tiskovni sklad. Lepa hvala za
zanimivo branje in za Vaše tako
požrtvovalno delo skupaj z g.
Auserjem. Pozdrav in najboljše želje
P.M. QLD.

Pozdravljena Stanka,
Marcela Bole iz Melbournea vas
prisrčno pozdravljam in čestitam
vsem za res zaslužena priznanja.
Hvala Stanka, ker lepo opišete vse
kar se dogaja na levi in na desni
- cenim vašo odkritosrčnost in ker
niste enostranski. Žal mi je samo
to, da sem onemogla in ne morem
slediti svemu kar se dogaja. Sem
že skoraj slepa, ampak me je še
vedno ena sama korajža. Prisrčen
pozdrav in objem
Marcela Bole, Melbourne

Spoštovani dopisovalci, ko nam pišete, prosimo, naznačite če vaše
pismo ni za objavo. Namreč v uredništvu razumemo, da so vsa
pisma, ki nam jih pošiljate za rubriko bralcev.
Hvala za razumevanje, oglosite se nam! Uredništvo

Prejeli smo za objavo

Council of Slovenian Organizations
of Victoria Australia Inc.
Svet slovenskih organizacij
Viktorija - Avstralija Inc.
P.O.Box 79, Rosanna
VIC. 3084 Australia

V vednost vsem

Odbor Sveta slovenskih organizacij Viktorije v Avstraliji (SSOV)
sporoča vsem Slovincem o dogodkih med Slovenskim narodnim
svetom Viktorije (SNS VIC) in nami - SSOV-jem, v času priprave
proslave za 10-letnico samostojne RS.

Zelo nam je žal, da Veleposlaništvo v Canberri, Ministrstvo za
zunanje zadeve v Sloveniji in Versko in kulturno središče Kew,
katerim smo predhodno sporočili o naših nespornostih, niso
reagirali oziroma posredovali, da bi skupno priredili in praznovali
ta, za nas Slovence zgodovinski dan pod enim imenom "slovenska
skupnost".

Tudi ni prav in v bodoče ne bomo dopustili, da v poročilih
objavljajo, da so vse slovenske organizacije (pet slovenskih društev)
prisostvovala na proslavi, ker se to ni zgodilo.

Graditelji vseh slovenskih dvoran v Viktoriji so zelo razočarani,
da tako velike proslave kot 10 let samostojne RS potekajo v tujih
dvoranah, kljub temu, da je Slovensko avstralsko športno društvo
Jadran ponudilo svojo dvorano brezplačno - ponudba je bila
zavržena. Tako dejanje kličemo "grobarstvo slovenskih dvoran".
Dvorana v Prahranu v Melbourneu je bila predstavljena v reklamih,
češ, da so se tam pred leti prvič srečali Slovenci, se tam veselili in
planirali ustanovitev in bodočnost svojih društev, kar se je v resnici
zgodilo v predmestju Kensingtona (to potrjujejo še živeče priče).

Upravni odbor SNS VIC je načrtoval, da se 10-letnica RS praznuje
pod imenom SNS VIC a ne kot "slovenska skupnost", kjer bi bile
vključene vse slovenske organizacije v Viktoriji.

Nekatera društva in klubi iz Viktorije se že bližajo zlatemu jubileju.
S pridnimi člani in zvestimi prijatelji so si z ljubeznijo zgradili
slovenske domove s prostornimi dvoranami, kuhinjami,
knjižnicami, arhivi, raznimi športnimi poslopji ter učilnicami za
dopolnilni pouk, kjer se mladina zbira, sodeluje in pomaga svojim
prednikom. Zato si ne bodo dovolili, da bi bili komu hlapci.
Naj omenimo besede dr. P. Venclja (Misli, sept. 1993, stran 231):
"Kar zadeva društva, menim, da so dobro in uspešno sodelovala
že v preteklosti in, da ni treba v tem pogledu ničesar spreminjati."
S Slovenskimi pozdravi

Predsednik SSOV
Peter Mandelj
Melbourne, 14. 07. 2001

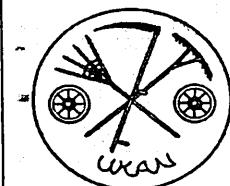
So-tajnica
Lucija Srnc

Participating Organisations:

SLOVENIAN AUSTRALIAN SOCIAL AND SPORT
CLUB JADRAN INC.
SLOVENIAN TWIN CITY CLUB ALBURY-
WODONGA

SLOVENIAN ASSOCIATION MELBOURNE INC.
SLOVENIAN CULTURAL & SPORTS ASSOCIA-
TION IVAN CANKAR GEELONG INC.
SLOVENIAN AUSTRALIAN CULTURAL &
SPORTS ASSOCIATION PLANICA
SPRINGVALE INC.

so-be-cameze-zimmer-room&-apartma

Kmečki tuzizem
ŽEROVC

4260 bled mlinska 15

slovenija
telef. 00386-64-741-704

Državni zbor RS: Vseslovensko srečanje ob 10. obletnici samostojnosti

LJUBLJANA, 03. JULIJA

/STA/DRAGICA BOŠNJAK/ -

V slovenskem parlamentu je potekalo srečanje Slovencev z vsega sveta, ki ga je pripravila državnozborna komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Gre za prvo tovrstno srečanje, ki so se ga udeležili predstavniki slovenskih društev in organizacij iz Avstrije, Italije, Madžarske, Hrvaške, BiH, Makedonije, Nemčije, Švice, Francije, Švedske, Argentine, Avstralije, ZDA in Kanade.

Po grobih ocenah zunaj meja Slovenije živi pol milijona Slovencev. Srečanje se je začelo s pozdravnimi besedami predsednika **DZ Boruta Pahorja**, ministra za zunanje zadeve **Dimitrija Rupla**, predsednika zgoraj omenjene parlamentarne komisije **Franca Pukšiča**, vodje urada za Slovence v zamejstvu in po svetu **Magdalene Tovornik** in ministrice za šolstvo, znanost in šport **Lucije Čok**. Udeležence, med njimi so bili tudi pomožni škof, pristojen za odnose s Slovenci po svetu, **Alojzij Uran** in predstavniki diplomatsko-konzularnih predstavništev v sosednjih državah, je nagovoril tudi prvi predsednik slovenske vlade **Lojze Peterle**.

Predsednik DZ Pahor je uvodoma izpostavil **neprecenljiv prispevek Slovencev po svetu pri mednarodnem uveljavljanju Slovenije pred 10 leti**, sicer pa je menil, da bo moral parlament v prihodnosti sprejeti tako resolucijo o uresničevanju ustavnih obveznosti Slovenije do Slovencev po svetu, kot tudi krovni zakon o Slovencih po svetu, in v proračunu zagotoviti zadostna sredstva za delo organizacij slovenskih rojakov po svetu.

Slovenci so zlata zrna, ki ostanejo na situ globalnih premikov. Slovenstvo je kot zlato, ki se blešči in se bo bleščalo še bolj, ko bomo vključeni v evroatlantske povezave, je bil slikovit minister **Rupel**, ki je sicer predstavil dosežke slovenske zunanje politike v zadnjih 10. letih. Ta po njegovih besedah v zadnjih letih doživlja tudi "zvezdne trenutke", sicer pa so njeni cilji po besedah ministra članstvo v EU in zvezi NATO, dobri odnosi s sosednjimi državami in drugimi pomembnimi partnerji ter prepoznavna politika v mednarodnih organizacijah. Minister se je odzval tudi na zahtevo EU po prehodnem obdobju za prost pretok delovne sile.

Vseslovenskega srečanja v Državnem zboru RS so se udeležili tudi Slovenci iz zamejstva ter iz raznih držav po svetu; iz Avstralije: **Bert Pribac, Tone Buļovec, Irena Stariha, Peter Česnik, Lojze Košorok in drugi.**
Govor Berta Pribaca (govoril je v svojem imenu) na str. 6, Irene Stariha in Petra Česnika na str. 7.

Pukšič je med drugim dejal, da je Slovenija tudi v ustavo zapisala skrb za slovenske manjšine v sosednjih državah, slovenske izseljenke in zdomec, sicer pa je predstavil osnutek predloga resolucije o Slovencih po svetu. Ta naj bi veljala za Slovence in osebe slovenskega porekla, ki živijo zunaj meja Slovenije, razen za tiste, katerih položaj določa leta 1996 v DZ sprejeta resolucija o avtohtonih slovenskih manjšinah v sosednjih državah. "Zavedamo se, da imajo slovenske skupnosti v različnih državah različne potrebe, ki jih je potrebno upoštevati," je še dejal Pukšič.

Državna sekretarka **Tovornikova**, ki je predstavila delovanje urada, je izpostavila dejstvo, da so Slovenci po svetu ob času osamosvajanja Slovenije premagali marsikatera politična nesoglasja in tudi osebne zamere, predvsem glede zamejcev pa opozorila, da se je v zadnjih letih nakopičilo vrsto problemov, ki jih je nemogoče rešiti zgolj z vsakoletnimi finančnimi sredstvi. Ob tem je državna sekretarka spregovorila o rezultatih prvega javnega razpisa za projekte v zvezi s to problematiko, ta oblika prijave pa se bo po napovedih **Tovornikove** nadaljevala tudi v prihodnosti, saj namerava urad jeseni pripraviti nov razpis. Hkrati se je **Tovornikova** vprašala, ali ne bi bilo smiselno razmisliti tako o primernosti organiziranosti društev v Sloveniji, ki se ukvarjajo s Slovenci po svetu, kot tudi o drugačni organiziranosti Slovencev po svetu.

Peterle, ki je izrekel zahvalo, hvaležnost in spoštovanje prispevku Slovencev po svetu, da bi "zamisel o slovenski državnosti doživela uspeh", je spregovoril predvsem o svojih izkušnjah kot prvega predsednika slovenske vlade. Po njegovih besedah je zasluga prve slovenske vlade tudi ta, da je politika do Slovencev po svetu začela temeljiti na nacionalnem in nadstrankarskem kriteriju.

Magdalena Tovornik: o SIM, SSK in Sloveniji v svetu - združitev v eno organizacijo?

Iz intervjuja Nade Ravter, urednice Večerove sobotne priloge z Magdaleno Tovornik, državno sekretarko za Slovence v zamejstvu in po svetu

Nada Ravter: Slovenci različnih prepričanj doma kar uspešno sobivamo, medtem ko je delitev Slovencev ponekod v svetu tako močna, da nimajo čisto nobenih stikov.

Magdalena Tovornik: Vem in prav zato tega ne bi smeli iz domovine dodatno spodbujati. Vem, da ni mogoče z enim zamahom preseči vseh političnih razlik in da ne bi bilo v skladu z našo pluralno demokracijo, če bi bili vsi enakega prepričanja, ne smemo pa prispevati k ohranjanju delitev in jih s tem prenašati v naslednje rodove.

Nada Ravter: Ker se vsa tri društva (op.u.: SIM, SSK in Slovenija v svetu) napajajo iz proračuna, je lahko tudi moralno nesprejemljivo, da porabljajo denar davkoplačevalcev za politične skupine, ki živijo zunaj naših meja.

Magdalena Tovornik: Seveda. Urad ne more biti servis nobene politične opcije, zato je nujna delitev sredstev na osnovi javnega razpisa.

Nada Ravter: V čem vidite rešitev? V združitvi vseh treh organizacij?

Magdalena Tovornik: Morda ne gre za rešitev neke zagate, ampak bolj za racionalnost, ker se nekatere dejavnosti v resnici podvajajo, medtem ko je treba priznati, da se pa na drugi strani tudi dopolnjujejo. SSK denimo se je osredotočil na redne predstavitve enega dela izseljenške literature, razstave in razprave, na svetovne konference gospodarstvenikov ali znanstvenikov, kakršno je bilo medicinsko na Bledu. Letos načrtujejo svetovno srečanje slovenskih znanstvenikov na Univerzi v Mariboru. Čas je za razmislek, ali ne bi po vzoru drugih držav, kot so Grčija, Irska, Švica, ki imajo veliko svojih ljudi zunaj, ustanovili nekakšno institucijo oziroma središče za vse Slovence po svetu, v katerem bi lahko delali tudi ljudje, ki že zdaj delajo v teh treh društvih. Če bi bile njihove aktivnosti združene pod isto streho, bi se vedelo, kaj kdo dela, tako bi se izognili podvajanju in ločevanju in se ne bi moglo zgoditi, kot se je, da bi priznani slovenski pesnik nastopil

v Nemčiji najprej v enem društvu, naslednji teden pa bi šel še enkrat nastopat v Nemčijo, tokrat v društvo, oddaljeno od prejšnjega le 50 km ...

Nada Ravter: Pod katerim od teh treh imen pa naj bi taka združena organizacija nastopala?

Magdalena Tovornik: Čeprav bi le združili obstoječe organizacije, bi se pa vendarle bilo pametno odločiti za novo ime. Če bi namreč ohranili katerokoli od treh imen, bi to za koga lahko pomenilo zmago enih in poraz drugih. Tu pa ne gre za zmago ali poraz, ampak za novo skupno vsebino."

Komisija Državnega zbora RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ima 10 članov: Franc Pukšič – predsednik, Jože Avšič – podpredsednik, Jože Kavtičnik, Janez Podobnik, Samo Bevk, dr. Jožef Bernik, Ivan Kebrič, Bogdan Barovič, Bogomir Vnučec in Maria Pozsonec. Sekretarka komisije je Barbara Sušnik.

V nedeljo, 22. julija 2001 smo v Artvižah, v Brkinih predstavili knjigo Ivanke Škof iz Melbournea *Skozi ogenj in pepel.*

Na predstavitvi knjige je bila tudi Spomenka Hribar. Tega dne se je zgodila tudi razglasitev spominskega dne občine Hrpelje - Kozina, v čast padlih mladincev iz Rodika in v spomin požiga Artviž med drugo svetovno vojno. Kulturni program je bil v Rodiku, za tem pa še pri spomeniku NOB na Artvižah.

Ivanka se v svoji knjigi živo spominja požiga Artviž ter groznih dogodkov med vojno. Opisuje tudi svoje zanimivo in živahno življenje avstralske Slovenke, saj je bila dolga leta knjižničarka in učiteljica slovenskega dopolnilnega pouka v slovenskem društvu v Melbourneu.

Bert Pribac, Slovenija

Državni zbor RS: Vseslovensko srečanje ob 10. obletnici samostojnosti

Govor mag. Berta Pribca

(Poslal Glasu Slovenije avtor)

Mag. Bert Pribac iz Sergašev, sicer povratnik iz Avstralije je na srečanju govoril v svojem imenu:

"Na ta vseslovenski posvet sem prišel iz čudovite dežele čarovnika iz OZ - iz Avstralije. Ampak ne govorim v imenu slovenskih izseljencev v Avstraliji, temveč iz izkustva, ker sem živel med njimi in bil eden od njih preko 40 let. Zamislil sem se ob dejstvu, da je zunaj narodovega telesa, razpršenih po deželah zapadne Evrope, Severne in Južne Amerike, Avstralije ter v nedavno razpadli SFRJ vsaj dvesto tisoč naših ljudi. Kaj z njimi in kam z njimi? Mislim, da vam bodo naši izseljenci povečini sami pritrtili, da je najbolje, da ostanejo kjer so, ker povečini razen morda v Argentini in po deželah bivše Jugoslavije, jim je tam tudi bolje. Postavljajo pa se mi ob tem vseeno, vsaj tri zanimiva vprašanja:

a/ Kako vrniti izseljene in izgubljene, da doma presežemo tista dva kritična milijona ljudi in damo zagona gospodarstvu, ako je to zares potrebno?

b/ Kako vzdrževati našo diasporo, da bo ostala vitalna in zdrava ter v slovenski zavesti?

c/ Kako uporabiti naše izseljenstvo za utrditev slovenske nacionalnosti in države?

a/ Vračanje izseljencev

Zares smo izseljenci vsi trknjeni z domotožjem, ampak smo tudi v bistvu racionalna bitja in se sprašujemo, kje nam bo boljše, ako se vrnemo. Tu mislim na šeživo medvojno in povojno emigracijo, kajti izseljenci izpred dveh velikih vojn so že pomrli, njih otroci pa so se že integrirali v narode svojega bivanja, a navzlic temu potomci vse do tretjega in četrtega rodu se radi vračajo v domovino svojih prednikov.

Ljudje, ki so šli pa ven ob zadnji in po zadnji svetovni vojni, se zdaj ne morejo ali ne marajo vračati, ker so prestari in enostavno minevajo.

V večini tistega zgodnjega povojnega izseljenstva ni več tiste moči, tistega zdravja, da bi se človeku zljubilo spet seliti. Kot mi je pravil stari prijatelj iz Krasa: 'Komu pa se da še v teh letih seliti. Ni več tistega zdravja, tiste volje, da bi se človek spet selil.'

Ali kot je drugi kolega iz Notranjske rekel: 'Otroci in vnuki so zasidrani tukaj v tujini, so del te dežele in bolj star ko postajaš, vse raje si jim bližji.' To so mi potrdile tudi nekatere izseljenske matere na pikniku Slovenske izseljenske matice. Ampak vseeno. Do tistih redkih, ki bi se lahko ali rado vrnili, bi morala slovenska država biti bolj velikodušna in plačati nekaj dolga zgrešenih povojnih gospodarskih in političnih pritiskov, ki so nas mnoge pognali v svet, čeprav je tudi res, da je takrat vsa domovina vsaj dva ali tri desetletja tudi težko shajala.

Slovinci bivajoči v bivših jugoslovanskih republikah, kjer zdaj vlada nemir in revščina ter negotovost glede prihodnosti, so povsem drugačna zadeva. To je biološko še razmeroma mlad del naroda in vitalen in zelo blizu rodne domovine. Matična domovina naj bi razumela, da so oni v bistvu tudi naši ljudje.

Vredno se je pa poglobiti predvsem v možnost selektivne vrnitve slovenske mlajše generacije po Evropi in po prekomorskih deželah razsejanih izseljencev. Kvaliteta teh mladih izseljencev bi morala biti za Slovenijo izziv, da jih povabi nazaj in da jim nudi možnosti naselitve in zaposlitve. Vsaj za Avstralijo vem, da bi Slovenija od tam uvozila izobražene ali izučene mlade ljudi za katere ji ni bilo potreba vlagati v njih izobrazbo. V svojem bližnjem krogu v Avstraliji poznam skoraj deset mladih ljudi, ki bi sprejeli izziv povratka v domovino staršev, če bi ta bil storjen na izraelski način: z zagotovitvijo stanovanja in predvsem službe. To Slovenija zdaj zmore.

Ampak naj poudarim, spet ne pričakujte navala teh izseljencev. Bili bi pa odlična gospodarska in znanstvena investicija za slovensko državo in za poživitev takozvane civilne družbe, kajti nazorsko je slovenski narod še preveč razdeljen in preveč utesnjen v stare miselne kalupe in to na obeh polih, medtem ko so se izseljenci v anglosaških in po evropskih deželah navzeli široke tolerance in pozitivnega sprejemanja drugačnosti (ne pa milosti do drugačnih).

b/ Kako vzdrževati sedanjo diasporo?

Upal bi si trditi, da prvo generacijo naših evropskih in prekomorskih izseljencev ni treba več vzdrževati, ker je ekonomsko močna in se vzdržuje sama - celo zasidrana je včasih in zamrzela v svojem samozadovoljstvu. Vsaj za avstralske Slovence si upam trditi da to drži. Saj se hvalijo z več kot tridesetimi društvi in društveci, 14 radijskimi oddajami in preko dvajsetimi cerkvenimi ali društvenimi zgradbami. Dokler ti ljudje so, je treba ohraniti z njimi zdrave in pristne kulturne odnose in biti dovteten za njihove stiske minevanja. Slovenski katoliški cerkvi je treba priznati, da to zna dobro delati, navzlic nazorski ozkosti nekaterih redkih njenih predstavnikov, ki so zanikali ali še zanikajo neverne ali drugoverne izseljence. Ampak to je stvar notranjih cerkvenih pogledov na slovenstvo.

Ker je v zadnji dvajsetih ali petindvajsetih letih in posebno odkar imamo svojo državo, usahnil priliv mlajših izseljencev, je vredno razmisliti, kako pritegniti izseljensko mladino v doživljanje Slovenije. Komunikacijska in prometna sredstva so zdaj na razpolago, ki to omogočajo. Posebno internet in izmenjava informacij so zdaj zelo poceni in skoraj vsakdo se zdaj lahko sam poveže z ustanovami ali posamezniki v Sloveniji. Slovenska država bi se zato morala drugače zamisliti o naših problemih in možnostih. Otroci naših izseljencev niso več pravi izseljenci ampak skoraj vsi že integrirani državljani dežel, kjer so se rodili ali prišli tam zelo mladi. Važno je, da ostanejo odprti in prijateljsko razpoloženi do domovine staršev. Tu mi pride na misel nekaj možnosti, kako te ljudi navezati na domovino staršev. To stvar je treba zastaviti intelektualno in ne emocionalno. Dosti je bilo že zamujenega in sredstva slovenske države so šla v razna politična in ansambelska potovanja med izseljence, namesto, da bi izseljencem pošiljali sposobne kulturne strokovnjake ali animatorje: učitelje, pevovodje, folklorne učitelje. (Vsaj Francija, Italija in Nemčija vem da imajo take animatorje ali strokovnjake v svojih kulturnih centrih po vseh večjih mestih sveta, posebno pa tam, kjer živi dosti njih ljudi). Bilo bi cenejše in bi angažiralo dosti več mladine in ustvarilo med njimi avtonomni kader za nadaljevanje slovenske kulturne navzočnosti in zavesti. Čeprav ne gre zanikati psihološke in kulturne vloge zgodnjih gostujočih skupin in ansamblov v časih, ko so komunikacije bile zelo šibke in so slovenska društva po svetu komaj nastajala.

Precej se pa da še narediti z izseljensko mladino. Odlična akcija v to smer so do zdaj bili poletni tečaji slovenskega jezika in slikarske kolonije, ki si jih je zamislila Slovenska izseljenska matica, medtem ko se je Slovenski svetovni kongres precej uspešno pa čeprav ponekod sektaško osredotočil na znanstveno in zdravniško kremo izseljenstva, a pozabil na preproste mase.

Iz svojega izkustva razmišljam, da je ohranjanje jezika in neka kulturna širina v vsaki izseljenski družini, predvsem v prvi izseljenski generaciji bistvenega pomena, da bodo ti otroci tudi kasneje slovensko in Sloveniji naklonjeni. Torej, delo kulturnih animatorjev v izseljenskih društvenih in cerkvenih občestvih, sobotne šole, folklorne in godbene skupine in izleti ter individualna in skupinska gostovanja v domovino staršev so bistvenega pomena, da ne zgubimo druge in tretje generacije izseljencev, da ti otroci ohranijo stik z lastno družino in lastnim narodom. Taki otroci so zelo uspešni in se uveljavljajo tudi v tujem svetu. Upal bi si trditi, da so kulturno bolj bogati in bolj iznajdljivi.

Preden povem nekaj zaključnih misli, vam moram posredovati še misel, ki mi jo je naročila žena Ljuba Vrtovec, preden sem prišel na ta vseslovenski posvet. Namreč, da Rodna gruda, mesečnik SIM za Slovence po svetu, je ena najboljših stvari, ki jih je Slovenija dala izseljencem po svetu. Ljuba je potovala kot kulturni animator med zamejci in po Franciji, Kanadi in Avstraliji in tudi sama je bila deset let izseljenka. Rodna gruda je bila desetletja edini živi kontakt izseljenstva z rodno domovino in naj še naprej ostane uspešna in po možnosti bi jo bilo treba v celoti dati tudi na Internet.

c/ Kako uporabiti naše izseljenstvo za utrditev slovenske nacionalnosti in države?

Za zaključek mi prihaja na misel, kar mi je komaj pred nekaj leti napisal pokojni prijatelj in dolgoletni društveni delavec ter avstralski državni odlikovanec Marjan Peršič, namreč, da naša vloga kot izseljencev je, da si pomagamo med seboj, ker se skupaj dobro počutimo, ker smo istega rodu in posebej je še poudaril, da moramo skrbeti za dobro ime Slovenije v svetu. Torej, polagaj na srce vseh tukaj, dajmo izkoristiti naše izseljence po vsem svetu, da promovirajo dobro ime naše države in našega naroda. Prva generacija našega izseljenstva je zares ena sama žalost, nalik judovskemu jokanju ob vrhah Babilona, ob polnih loncih mesa, mlajše generacije pa so povsem druga stvar. Oni so živa in stalna slovenska prisotnost v svetu. /Tekst tukaj skrajšan zaradi pomanjkanja prostora/

Državni zbor RS: Vseslovensko srečanje ob 10. obletnici samostojnosti

V imenu avstralskih Slovencev sta govorila tudi Irena Stariha in Peter Česnik

Iz magnetograma govora Irene Stariha iz Sydneyja

(brez popravkov)

Predsednik Komisije Dražavnega zbora RS za Slovence v zamejstvu in po svetu: "... Besedo ima gospa Irena Stariha, mladina v Avstraliji. Izvolite ..."

Spoštovani vsi. Živijo! Prvo bi rada opravičila se za mojo slovenščino, jaz že 37 let živim v Avstraliji, rojena sem v Sloveniji, ampak se res počutim Avstralka in če kako besedo se ne morem spomniti, prosim, če kdo ve katero iščem, kar vržite mi jo, prosim. Okej?

Prvo bi rada vas nekaj vprašala, sploh vas tukaj od zadaj. Prosim, lepo, lepo, lepo prosim, pokažite nam moderno Slovenijo. Jaz sem mladina v Avstraliji, ampak sem 40 let stara, to je že žalostno, a ne? Smešno in žalostno. Žalostno je, ker mladina ima tihi glas. In ne vem kako je po celem svetu, ampak vem, da v Avstraliji ima tihi glas. In mladina ni ne vem kako zanimana o Slaku in Avseniku in v okteti in narodnih plesih, mladina bi rada videla, da je Slovenija tudi zdaj v 2001. letu, ne vem kako se reče, saj razumete. To je vse kar bi radi videli. Ko sem jaz bila teenager, kaj je to? Hvala! Se spomnim, so mi starši rekli, v Sloveniji pa ni take nore stvari kot diskoteka in jaz sem si mislila, tja pa ne grem. Mladina hoče videti, da je Slovenija za njih. In slišim veliko, v Avstraliji slišim veliko, ampak tudi tukaj slišim, mladine ni. To smo zgradili za mladino in mladina ne pride. Kaj je narobe? Narobe je to, ker ne slišite, da mladina bi rada imela več kot vi nam kažete. In mi ne vemo, kaj Slovenija ima nam pokazati. Vi veste, kaj Slovenija ima, ne nam kar naprej kazati, to kar je bilo že dolgo let nazaj. Prosim! Prosim! Prosim! Jaz imam mlade otroke sama in nisem bila zadovoljna s to Slovenijo, ko mi kažejo Slovenci v Avstraliji in smo prišli živeti v Slovenijo za eno leto od 1999. Tako, da so one same videle, kaj je moderna Slovenija. Ne govorijo slovensko in slišim kar naprej, kako moramo ohraniti jezik. Res je to, ampak jaz bi bila veliko bolj vesela, če bi moje hčerke ohranile to, kaj je Slovenija, kaj je, da si Slovenec. Lahko govorijo deset jezikov, ampak to ne pomeni da občutijo to ljubezen. Moje hčerke občutijo ljubezen do Slovenije, ker jo vidijo in ker so jo že lahko ... nimajo vsi take prilike, nimajo vsi starši tako željo in zato mora Slovenija dati informacijo tako, kot jo mladina hoče slišati. Mislim, da to je vse. Cerkev ja, cerkev tudi, pri nam imamo zelo, zelo, zelo dobre duhovnike, ampak so stari. Ne pošlje Slovenija nobenega mladega ... ne samo mladi v cerkvi, ampak tudi starejši. Saj so mladi duhovniki tukaj v Sloveniji, a ne? Radi bi imeli jih v Avstraliji, v Sidneyju. Prosim! Ja, vprašanje je bilo, kaj bi lahko Slovenci po svetu naredili drugače, da bi pomagali s tem. Jaz mislim, da je ... kako se reče to, znanje je moč. In v Avstraliji in mogoče še drugje po svetu, to znanje je med prvo generacijo ali pa starejših Slovencev. Medije v Avstraliji jih imamo dosti, ampak so tudi samo v slovenščini, ker politične, take stvari ko ne zanimajo mladino. In tako mladina ne ve kaj se dogaja v Avstraliji, v Sloveniji. Tudi težko je, da izvedo kaj se dogaja med Slovenci v Avstraliji. Tako da prva generacija mora malo spustiti, mi nismo zgradili te domove, te klube, te cerkve, ampak če hočete, da Slovenija še naprej živi po svetu, potem morate spustiti, da tudi mladina pride not in spremenimo mogoče kakšno stvar. In na koncu bi rada rekla, Happy birthday Slovenija! Hvala!

Iz intervjuja Nade Ravter, urednice Večerove sobotne priloge z Magdaleno Tovornik, državno sekretarko za Slovence v zamejstvu in po svetu

Nada Ravter: "Slovenci, ki žive po svetu, so se srečali tudi v Državnem zboru kot nekakšen "vseslovenski parlament", kar daje po svoje misliti."

Magdalena Tovornik: "Takšno poimenovanje ne bi bilo posrečeno, ker pomeni beseda parlament vendarle družbo demokratično izvoljenih predstavnikov, kar pa v tem primeru prisotni niso bili. Z izjemo predsednikov krovnih organizacij manjšin in Švedske so bili drugi le predstavniki društev. Njihova prisotnost se mi je zdela zelo dragocena, vendar so poročali največ o delu v svojem društvu. Čeprav taka srečanja ne odražajo vse problematike, pa je prav, da jih gojimo, ker so priložnost, da Slovenci, ki živijo zunaj naših meja, povedo, kaj pričakujejo od matične države. Korak naprej bi bil, če bi se predsedniki zvez Slovencev iz evropskih in čezmorskih držav srečevali redno, vsaj vsaki dve leti."

Iz magnetograma govora Petra Česnika iz Sydneyja

(brez popravkov)

Predsednik Komisije Dražavnega zbora za Slovence v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič predstavi:

"Peter Česnik, Slovensko društvo Sydney, prosim ..."

Peter Česnik: Gospod predsednik, hvala. Hvala tudi slovenski vladi za organizacijo tega srečanja. Upam, da to ne bo vsakih 10 let, ampak da bo srečanje, ki se bo ponovilo, ki bo kot nekakšna delovna platforma za nas vse, iz celega sveta. Po drugi strani se morate tudi zavedati, da na desni strani te stavbe stoji grobnica, na kateri je vklesano, so vklesane besede Otona Župančiča: Domovina je ena, nam vsem dodeljena, eno življenje in ena smrt. Odločili smo se, da imamo to življenje izven Slovenije, izven domovine. Jaz sem odrasel 250 m od te stavbe, kjer sem hodil v gimnazijo in mi je neverjetna čast in ponos in veselo, da lahko v tej stavbi rečem besedo ali dve. Glede zakona. Zakon o Slovincih v tujini, zamejstvu, kakorkoli, je težko pričakovano, je potreben in kot vsi zakoni, bo rabil veliko obdelave, ko bo enkrat že potrjen. Upajmo, da bo državni zbor nekako uredil v našo in slovensko nacionalno korist. Glede terminologije izrazov o Slovincih mi je prijatelj tukaj dal, da imamo štiri kategorije: zamejski Slovenci, Avstrijci, Italijani, Madžari, Hrvati, tisti zamorski Slovenci, ne črni, ampak tisti, ki so čez morje, nasedli(?) Slovenci, to so Slovenci, ki so ostali v ostalih teritorijah razpadle balkanske formacije Jugoslavije, in zaalpski Slovenci, tisti, ki so šli preko Alp v Švico, Luksemburg, Belgijo, Švedsko. Mislim, to je naša avstralska izvedba. V nedeljo je predsednik izseljeniške matice naredil odličen govor, in ta govor se je nanašal na različne marele, izpod katerih se Slovenci združujemo po svetu. Mi imamo trenutno tri različne parazole in v vsakem dežju smo vsi mokri. Mi rabimo en velik parazol(?), kateri bi z ministrstvom za zunanje zadeve, ministrstvom za socialne razmere in zavodom za socialne zadeve s financarji in bankirji sodeloval kot eno svetovalno telo, nam Slovincem po svetu, posebej tistim, ki se hočemo vrniti. Za veliko noč prihodnjega leta, upam, da bom spet permanentno tukaj. Ker kot je Župančič rekel, domovina je ena nam vsem dovoljena. In jaz sem se odločil, da bom svoje kosti pustil tukaj. Ogromno Avstralcev se ne bo odločilo za ta korak, ker imajo familijo ... (op.u.: nekaj besed nejasnih) ... Gospa Barbara Sušnik, sekretarka pri predsedniku mi je v štirih urah odgovorila po internetu, na moje vprašanje, kdaj, kako, kje, o tem meetingu. To pomeni, da nismo več tako izolirani, to ni tumbaktu, kakor rečejo, ali Etiopija ali Somalija, ampak je 20., 21. stoletje. Na koncu, da zaključim. Najlepša hvala vsem, kar ste tukaj dali nekaj, vsak se je nekaj naučil. Vsak je videl, kako sosed dela. Slovenci smo ena čudna pasma. Sosedu naj krava crkne, pa še moja naj crkne, je še bolj, zato da mu ni treba mleka dajati. Ampak enkrat samkrat 1991 smo se vsi skupaj združili, eden za vse, vsi za enega, kot mušketirji. Ne vem, zakaj ne bi tega nadaljevali. 10 let najstništva slovenske republike, mi ne moremo pričakovati, da bo Republika Slovenija nas pedenala od spredaj in od zadaj, posebno tisti, ki smo v deželah, ki so ekonomsko veliko bolj solidne kot je Slovenija, torej moramo si pomagati sami. Edino težavo, ki pa jaz vidim pri vsemu temu je, da nas je preveč razdrobljenih na različnih kontinentih, vsak piha v svoj rog. Če bomo dobili skupno noto, kot je zakon, potem mogoče bomo prišli v naslednjih 10 letih do bolj kohezijske Slovenije. Mogoče je mi, ki smo recimo letnik 1945, 1946 ali pa še starejši, ne bomo doživeli ... (op.u.: besede nejasne).

Na kratko

Slovenski ultramaratonec Martin Strel je porušil rekord v neprekinjenem plavanju, saj mu je uspelo neprekinjeno preplavati blizu 500 kilometrov dolgo progo na Donavi. S svojim izjemnim dosežkom je za dobre tri minute in pol izboljšal prejšnji rekord Argentinca Ricarda Hoffmanna, ki je leta 1981 preplaval v 84 urah 481,5 kilometrov dolgo razdaljo na reki Parani.

Letošnji spomladanski rok mature je od 8878, kolikor jih je na 138 šolah zrelostni izpit opravljalo prvič, uspešno opravilo 7741 dijakov.

Na avstrijskem Koroškem so zaprli dvojezične ljudske šole v kraju Radiše, Obirsko in Lepeno. Odločitev so te dni sprejele deželne šolske oblasti.

Neznani vandali so na pokopališču Golovec v Celju prevrnili in močno poškodovali nagrobne plošče na trinajstih grobovih. Nastala škoda je ocenjena na okoli 300 tisoč tolarjev.

V 64 letu starosti je umrl Tomaž Terček (1937-2001), legenda slovenskega radijskega in televizijskega novinarstva ter dolgoletni televizijski voditelj. Terček je v svoji plodni novinarski karieri bil športni reporter, komentator, urednik, voditelj na Radiu Ljubljana in TV Slovenija.

V Novi Sloveniji (NSi) dr. Andreja Bajuka so v središču Ljubljane v Cankarjevi ulici (v nekdanjem ameriškem centru) odprli nove prostore stranke oziroma tajništva.

Starost dvanajstih Šentlovrenških jezer na Pohorju točno ni znana, ocenjeno pa je, da so stara od 6000 do 8000 let.

Na mednarodni gasilski olimpijadi v finskem Kuopiu je letos sodelovalo tudi deset slovenskih ekip. Sedem se jih je vrnilo z medaljami, tri z zlato, ena s srebrno in tri z bronasto. Slovenija je bila najuspešnejša udeleženka iger, ki se jih je udeležilo 2600 gasilcev iz 27 držav.

Slovenija je skupaj z Bolgarijo, Ciprom, Latvijo, Malto in Slovaško postala članica Evropske okoljske agencije (EEA) s sedežem v Kopenhavnu.

George Robertson je slovenskega ministra za obrambo med obiskom v Bruslju opozoril, da Slovenija namenja premajhna sredstva za obrambni sistem. Kakšne bodo finančne obveznosti do NATA pa ne zna odgovoriti nihče.

Okrožno sodišče v Ljubljani je izdalo sodbo, po kateri mora Matjaž Rogelj državi vrniti 13 milijonov tolarjev. Sodba še ni pravomočna. Roglju grozi tudi kazenski postopek.

Letos je na slovenskih cestah umrlo 153 oseb, lani v enakem obdobju pa 172.

Število brezposelnih se je tudi v letošnjem juniju zniževalo, tako da se je ob koncu meseca njihovo število po devetih letih ponovno spustilo pod mejo 100.000, na republiškem zavodu za zaposlovanje pa je bilo prijavljenih 97.824 brezposelnih oseb.

Raziskave v Sloveniji kažejo na veliko smrtnost. Vedno več je kroničnih, rakavih bolezni in bolezni, ki nastanejo zaradi čezmernega pitja alkohola.

Po hudi bolezni je v dvainsedemdesetem letu starosti umrl operni pevec Zdravko Kovač. Rojen je bil v Lokavcu pri Ajdovščini. Interpretiral je predvsem lirске basovske vloge z velikim glasovnim obsegom, bil pa je tudi pevec oratorijev.

Tik pred začetkom vrhunca letošnje turistične sezone so med tremi obalnimi občinami - Izola, Koper, Piran - s turističnim obiskom najbolj zadovoljni v Izoli. V juliju so v tej občini našli 56.000 gostov, kar je 40 odstotkov več kot v enakem obdobju lani.

Stari slovenski potni listi veljajo še do 5. avgusta 2002, takrat bodo modre nadomestili z novimi rdečimi, ki so med najvarnejšimi v Evropi.

V Sloveniji je že preko 153 tisoč invalidov, od tega skoraj 130 tisoč delovnih invalidov.

Po novem pokojninskem zakonu odhod v pokoj ni več obvezen, odločitev kdaj se bo delavec upokojil je izključno njegova.

Vurberško grajsko dvorišče je gostilo pevske zборе Slovenije na že tradicionalni, tokrat jubilejni, deseti prireditvi Štajerska poje.

Podražili so se poštnina, vozovnice v notranjem potniškem prometu in cestnina.

Letališče v Sečovljah nameravajo podlajšati za 200 metrov, tako da bi lahko pristajala letala s turisti, predvsem iz Londona in Moskve.

Vrnjeni gozdovi slovenski Cerkvi

LJUBLJANA/DNEVNIK/ – Podnaslovi: Vrnjeni poključki gozdovi, katerih hektar naj bi vil vreden milijon tolarjev – Bo država še tretjič kupila svoje gozdove? –

V Evropi je trend, da se čim več zemljišč v naravnih parkih ohrani v državnih rokah. Odločba, s katero je ministrstvo za kmetijstvo vrnilo ljubljanski nadškofiji v naravi 8254 hektarjev zemljišč in gozdov na območju Triglavskega narodnega parka, je dvignila veliko prahu, pa tudi precej negotovanja v samih vladnih krogih. V tem mandatu je vlada večkrat obravnavala težave v procesu denacionalizacije, zato je pristojnim organom dala več smernic za pospešitev postopkov, med drugim naj bo vračanje v naravi prioriteto, ker je to za državo ceneje. Res pa je, da je bilo za marsikaterega vladnega predstavnika, predvsem iz liberalne demokracije in združene liste, odločitev ministra Franca Buba presenečenje. Več na str. 13

Kučan odgovarja predsedniku Srbske akademije znanosti in umetnosti

BEOGRAD/STA/ – Slovenski predsednik Milan Kučan je v pismu predsedniku Srbske akademije znanosti in umetnosti (SANU) Dejanu Medakoviču, ki ga je objavil beograjski časnik Večernje novosti, izpostavil, da bo morala akademija pojasniti vprašanje vpliva njenega memoranduma iz leta 1986 na tedanja in poznejša dogajanja v Srbiji in Jugoslaviji, in to najprej srbski javnosti, slej kot prej pa tudi narodom nekdanjih jugoslovanskih republik in avtonomnih regij, ki so trpeli posledice velikosrbske politike. Slovenski predsednik ne izključuje možnosti, da so srbski politiki uporabili oziroma zlorabili memorandum SANU, izpostavlja pa, da so tako akademija kot avtorji memorandumu doslej imeli veliko priložnosti, da objavijo svoje nestrinjanje z zlorabo njihovega dokumenta. "Žal v vseh teh letih ni bil objavljen niti en tak protest", je poudaril Milan Kučan.

Sporazum o meji za Hrvaško pomeni rešitev cestne povezave z Zahodno Evropo

ZAGREB/STA/ – Hrvaški premier Ivica Račan je v pogovoru za hrvaški radio izjavil, da se želi Hrvaška v dogovoru s Slovenijo čimprej cestno povezati z Italijo in Avstrijo preko slovenskega ozemlja. Ocenil je še, da sporazum Slovenije in Hrvaške o meji prinaša izboljšanje odnosov med

državama, za Hrvaško pa to pomeni rešitev bistvenega problema prometne povezave z Zahodno Evropo. Račan je še dodal, da so tako na hrvaški, kot tudi na slovenski strani nasprotniki sporazuma o meji na morju in kopnem, vendar pa je po njegovem mnenju ta sporazum edina možna rešitev, ki je bila sprejemljiva za obe strani.

Kakšne pogoje postavlja mariborska škofija

MARIBOR/VEČER/ – Vračilo največjega mariborskega šolskega objekta na Vrbski cesti Cerkvi je le še vprašanje tednov. Tretja gimnazija in Slovenska glasbena šola (SGBŠ) bi lahko ostali v svojih zgradbah le, če bi škofiji vrnili v naravi ta največji šolski objekt, kjer so fakulteta, dijaški dom in dve srednji šoli. Kljub temu pa bo škofija zahtevala za gimnazijo in glasbena šola odškodnino. Denacionalizacijski upravičenci so tudi drugi redovi, tako je vložil denacionalizacijski zahtevek tudi Red Uršulink.

Visoke koncentracije ozona na Štajerskem

LJUBLJANA/DNEVNIK/ – Poletje prinaša poleg sonca, visokih temperatur in dopusta tudi visoke koncentracije ozona. Tokrat je bila vsebnost ozona v spodnjih plasteh atmosfere julija v Mariboru (Tabor) in na Pohorju visoka in večkrat presežena (zadnjega julija so na Pohorju namerili kritično dnevno vrednost 155mg/m³ in prekoračeno mejno urno vrednost) - meritve so pokazale kar 20 prekoračitev mejne 8-urne vrednosti v Mariboru in 31 prekoračitev na Pohorju. V začetku avgusta so se koncentracije ozona nekoliko znižale, vendar poletja še ni konec. Kljub temu strokovnjaki pravijo, da razlogov za preplah še ni.

Zaskrbnjujoče zadnje meritve v Idriji

IDRIJA/PRIMORSKE NOVICE/ – V idrijskih vrtcih znova nevarno seva. Koncentracije radioaktivnega plina so v Idriji tudi do osemkrat višje od podobnih dovoljenih v Nemčiji. Kar dva otroška vrtca stojita na ozemlju z žgalnimi ostanki, ki vsebujejo uran, torij in zlasti radij.

Civilne žrtve vojnega nasilja Slovenskega Primorja zahtevajo invalidnine

NOVA GORICA/PRIMORSKE NOVICE/ – Združenje civilnih žrtev vojnega nasilja Slovenskega Primorja je po desetletjih prizadevanja posameznikov, da se jim prizna pravica do invalidnine od priključitve Primorske k nekdanji Jugoslaviji, pred kratkim doseglo oblikovanje

delovne skupine na državni ravni. Ta bo poslej obravnavala zahteve teh žrtev, ki sta jih kljub bilateralnim sporazumom nekdanja Jugoslavija in Italija desetletja pustili v brezpravnem, praznem prostoru. Gre predvsem za civilne invalide prve in druge svetovne vojne, ki so do priključitve Primorske k nekdanji Jugoslaviji živeli pod Italijo. In ostali brez invalidnin. Pravijo, da če ne bo šlo drugače, bodo šli na evropsko sodišče, omenjajo pa tudi možnost, da bi se odrekli slovenskemu državljanstvu in zaprosili za italijansko.

Evangeličani v Sloveniji odslej s škofom

MURSKA SOBOTA /VESTNIK/ – V murskosoboški evangeličanski cerkvi so na slovesnem bogoslužju "vpeljali v službo" svojega škofa Gezo Ernišo in inšpektorja Aleksandra Kerčmarja. Evangeličansko cerkev namreč enakovredno vodita oba, za naziv škof namesto prejšnjega seniorja pa so se člani volilnega zbora odločili predvsem zato, ker je tako urejeno v večini evangeličanskih cerkva v Evropi. Bogoslužja se je udeležilo približno 150 visokih predstavnikov različnih cerkva in družbenega življenja, med njimi tudi predsednik Milan Kučan, ki je čestital novemu škofu in mu zaželel uspešno vodenje Evangeličanske cerkve na Slovenskem.

Slovesno ob podelitvi spričeval maturantom škofijskih gimnazij

MARIBOR /VEČER/ – Podelitve maturitetnih spričeval so se nedavno razveselili tudi dijaki na štirih škofijskih klasičnih gimnazijah po Sloveniji; v Šentvidu, Vipavi, Želimljah in v Mariboru. Medtem ko je bilo še posebej slovesno na podelitvi spričeval na klasični škofijski gimnaziji v Šentvidu, kjer je podelitev soppadla s stoto obletnico blagoslovitve temeljnega kamna za Zavod sv. Stanislava, in je letošnjim maturantom podelil spričevala slovenski nadškof Franc Rode, je bilo slovesno tudi na škofijski klasični gimnaziji Antona Martina Slomška v Mariboru.

Sindikata kulturnih in umetniških ustvarjalcev: svet RTVS naj odstopi

LJUBLJANA /STA/ – Predsedstvo Sindikata kulturnih in umetniških ustvarjalcev RTV Slovenija (RTVS) ponovno poziva člane sveta RTVS, da odstopijo, vrnejo mandate v okolja, ki so jih izvolila, dajo možnost drugim kandidatom za člane sveta RTVS in s tem omogočijo normalizacijo razmer v nacionalni RTV hiši.

Računsko sodišče namreč še vedno raziskuje nepravilno finančno poslovanje starega vodstva RTV SLO. Zaradi tega so zamenjali tudi vodstvo TV hiše, novi generalni direktor je Aleks Štaku.

Lek zelo uspešen ob polletju

LJUBLJANA /DELOFAX/ – Slovenska farmacevtska družba Lek je v prvem polletju letošnjega leta ustvarila prodajo v višini 34,5 milijarde tolarjev, kar je za 26 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. V Sloveniji, ki je Lekov največji trg, se je prodaja povečala za osem odstotkov. V prvem polletju je prodaja najbolj narasla na trgu Ruske federacije (za 47 odstotkov), na Hrvaškem (za 42 odstotkov) in na Poljskem (za 34 odstotkov). Lekov najpomembnejši trg je še vedno Slovenija z 21,6-odstotnim deležem prodaje, nato pa sledijo Poljska s 16,8-odstotnim, Ruska federacija z 9,3-odstotnim, Hrvaška z 8,8- in Češka s 3,7-odstotnim deležem. Iz Leka obveščajo upravičence do dividende za leto 2000, da jih bodo začeli izplačevati na začetku septembra.

Poletna šola slovenskega jezika

DOMŽALE /DELOFAX/ – V Domžalah poteka deseta poletna šola slovenskega jezika, namenjena otrokom in mladostnikom slovenske narodnosti od sedmega do sedemnajstega leta, ki živijo v tujini. Namen poletne šole je izboljšanje znanja slovenskega jezika, začetno učenje slovenščine in doživljanje jezika v avtohtonem okolju, spoznavanje Slovenije, seznanjanje s kulturno dediščino in tudi druženje s slovenskimi vrstniki.

Halo, tukaj slovenski Mediteran!

IZOLA /PRIMORSKE NOVICE/ – Znanstveno-raziskovalno središče RS Koper v sodelovanju z Izobraževalnim centrom Modra je pripravil v Izoli od 30. julija do 12. avgusta poletni tečaj slovenskega jezika.

Uspeh slovenskih študentov matematike

LJUBLJANA, PRAGA /DELOFAX/ – V Pragi je potekalo mednarodno tekmovanje iz matematike. Štirje slovenski predstavniki, študentje na Fakulteti za matematiko in fiziko v Ljubljani so dosegli izvrstne rezultate. Na tekmovanju 185 študentov 49 univerz iz 24 držav so poželi kar tri prva mesta, četrta pa posebno pohvalo.

Izjava ob zapiranju dvojezičnih šol na Avstrijskem Koroškem

Svetovni slovenski kongres (SSK) z osuplostjo sprejema poročila, da uradna šolska politika na avstrijskem Koroškem zapira dvojezične šole. To ravnanje je za slovensko narodno skupnost nesprejemljivo, je pa tudi v nasprotju z zagotovili Avstrijske državne pogodbe in s splošnimi normami evropske demokracije. Raznorodovanje slovenskega prebivalstva na Koroškem dobiva s sedanjo šolsko politiko deželne vlade nove, neposredne oblike spodkopavanja temeljev slovenske jezikovne in narodne identitete na območjih, kjer že več kakor tisoč let avtohtono živijo Slovenci, in je del načrta za postopno izničenje slovenske manjšine v Avstriji.

Novi predsednik komisije za evidentiranje prikritih grobišč

LJUBLJANA /VEČER/ – Po novem komisiji predseduje Peter Kovačič Peršin, v osemdesetih letih eden najaktivnejših borcev za demokratizacijo Slovenije, predsednik tedanjega Slovenskega krščanskega socialnega gibanja. Dolgoletni urednik revije 2000 tudi v samostojni Sloveniji ohranja kritično držo do vsakokratne oblasti (in Cerkve).

Samo v enem tednu na cestah umrlo devet ljudi

LJUBLJANA /STA/ – Na slovenskih cestah ni dneva, da se ne bi zgodilo vse preveč prometnih nesreč. Samo v enem izmed zadnjih tednov se jih je zgodilo 120, poškodovano se je 158 oseb, devet pa jih je umrlo. Po podatkih generalne policijske uprave so bili najpogostejši vzroki za nesreče neprilagojena hitrost, nepravilna stran in smer vožnje in neupoštevanje pravil o prednosti. Letos je na slovenskih cestah umrlo 165 oseb, lani v enakem obdobju pa 183.

VEČER

Mariborski policisti v prvem polletju zabeležili skoraj 4300 kaznivih dejanj

MARIBOR /DELOFAX/ – Policijska uprava Maribor je zabeležila od 1. januarja do 30. junija letos 4268 kaznivih dejanj, kar predstavlja 12,2 odstotka kriminalitete v državi. V Sloveniji je kriminaliteta porasla za 11,3 odstotka, zato lahko dogajanje na območju mariborske policijske uprave, ki je pod slovenskim povprečjem, ocenijo kot ugodno, je dejal šef mariborske policije.

Najpozneje 1. julija 2002 se bo za polovico zmanjšala dobava elektrike za domači trg iz krške elektrarne, saj se bo odtlej polovico dobavljalo Hrvaški. V teh dneh se zaradi tega že okoli 8000 slovenskih podjetij (industrijskih obratov, gospodarskih družb, šol ...) pospešeno pripravljajo na uvoz elektrike iz tujine.

Bosna in Hercegovina je pomemben zunanjetrgovinski partner Slovenije

SARAJEVO /VEČER/ – S 374 milijoni USD izvoza v letu 2000 zavzema BiH 6. mesto na lestvici držav, kamor Slovenija največ izvozi. Izvoz v BiH tudi letos narašča in v prvih petih mesecih že presega lanskega za 8%. V BiH deluje 250 podjetij s slovenskim lastniškim deležem, slovenska podjetja so z več kot 2000 ustvarjenimi delovnimi mesti tudi pomemben investitor v BiH, v večini privatizacijskih investicijskih skladov pa je udeležen slovenski kapital.

Krško - pol Sloveniji, pol Hrvaški.

Sedež slovenskih elektrarn pa ne v Mariboru

KRŠKO, MARIBOR /RAZNI MEDIJI/ – Polovica Jedrske elektrarne Krško Sloveniji, polovica Hrvaški. Tako sta odločili vladi obeh držav. Odločitev je marsikje po Sloveniji odmevala negativno, še posebej pa odločitev slovenske vlade, da bo imel Holding Slovenske elektrarne sedež v Ljubljani in ne v Mariboru. Mariborčani očitajo Ljubljani, da je že brez tega v prestolnici skoncentrirano preveč kapitala in moči. Protesti se kar vrstijo in Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije predsedniku vlade Janezu Drnovšku sporoča, "da odločno nasprotuje politiki diferenciacije slovenskega prebivalstva z ustvarjanjem bogatega centra". Po besedah predsednika Sindikata za Podravje Mranka Medika, so zgroženi nad aroganco ministra za okolje in prostor Janeza Kopača, "saj je ponižal mariborsko univerzo in njene strokovne kadre ter negiral temeljne argumente mariborskega župana Borisa Soviča. Ponižal je tudi druge sposobne kadre, ki jih v tukajšnji regiji vsekakor premoremo, kar smo v preteklosti že dokazali." Sindikat zahteva naj bi se še enkrat pretehtala matematika holdinga, v katerega naj bi se zaradi enotnega nastopa, gradnje verige hidroelektrarn na spodnji Savi in reševanja problematičnih investicij združile dravske, savske in soške elektrarne, termoelektrarni Brestanica in Soštanj ter velenjski premogovnik.

Kmalu operacije tudi na odprtem srcu

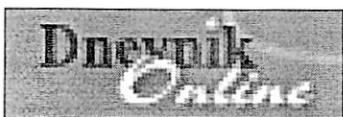
IZOLA / PRIMORSKE NOVICE – Vest da bi pod streho izolske bolnišnice opravljali tudi operacije na odprtem srcu, je stara že leto dni. Takrat so se začeli prvi pogovori med bolnišnico in v Sloveniji registrirano družbo Medicor d.d., ki zastopa interese svetovno znanega srčnega kirurga dr. Ninoslava Radovanoviča iz ženevske klinike in njegovih sodelavcev.

V Kopru prvi podiplomski študij krasoslovja na svetu

KOPER / 7 VAL – Skoraj polovica Slovenije leži na kraškem svetu, več kot polovica slovenske pitne vode prihaja iz kraških vodonosnikov, gostota jam, udornic in drugih kraških pojavov je na slovenskem Krasu izjemno visoka. Tudi drugod po svetu imajo kraškega sveta precej, toda prav na slovenskem krasu je najstarejša turistična jama v Evropi ... Zato se zdi skoraj samoumevno, da Slovenci kot prvi v svetu uvajajo podiplomski študij krasoslovja, in to v Kopru, Postojna pa postaja krasoslovno središče sveta.

Avstrijski sklad za spravo začel obravnavati vloge slovenskih upravičencev

LJUBLJANA / STA – Avstrijski sklad za spravo, ki je konec julija začel izplačevati prve odškodnine nekdanjim prisilnim delavcem iz časa nacizma, je že začel obravnavati tudi odškodninske zahteve slovenskih žrtev prisilnega dela. Prek DIS je vloge za odškodnino avstrijskemu skladu vložilo 1500 slovenskih upravičencev. Rok za oddajo vlog se sicer še ni iztekel; upravičenci imajo čas do novembra 2002, formular pa dobijo pri DIS ali 84 krajevnih organizacijah.

Izmenjava kulture pri Mohorjevi družbi

CELOVEC / NAŠ TEDNIK – Celovška Mohorjeva družba letos drugič prireja krajši festival klasične glasbe pod naslovom *Klasika pri Mohorjevi - Klassik bei Hermagoras*. Festival naj bi pomenil začetek tesnejše kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo na področju klasične glasbe. Založba je tako v sodelovanju z generalnim konzulatom RS v Celovcu, osrednjimi slovenskimi kulturnimi organizacijami in mestom Celovec pripravila tri koncerte, s katerimi bodo hkrati obeležili tudi letošnjo 150-letnico Mohorjeve družbe.

Slovenske hribe letno obiše približno dva milijona planincev

LJUBLJANA / STA – Za večino ljubiteljev gora so prav poletni meseci tisti čas, ko si pogosteje vzamejo čas za izlete v planine in gore. Večina od 168 slovenskih planinskih postojank in koč je zato v najbolj obiskanih poletnih mesecih odprta vse dni v tednu, nekaj pa je tudi takšnih, ki zavetje planincem nudijo le ob koncu tedna. V vpisne knjige na slovenskih planinskih postojankah se na leto vpiše približno 1,2 milijona obiskovalcev hribovitih in gorski predelov, vendar pa kljub dobronamernim priporočilom, da naj se vsi planinci zaradi varnosti in sledljivosti vendarle vpišejo v vpisne knjige, tega ne naredijo vsi. Zato strokovni sodelavec pri Planinski zvezi Slovenije (PZS) Danilo Sbrizaj ocenjuje, da slovenske hribe obiše na leto približno dva milijona obiskovalcev, od tega večina v poletnih mesecih. Na izlete v slovenske hribe se poleg Slovencev, ki jih je največ, odpravljajo tudi tujci. Med njimi je največ Avstrijcev, Italijanov in Nemcev, v zadnjih letih pa se povečuje tudi število obiskovalcev iz Švice, Hrvaške in Češke. Obiskovalci slovenskih koč ustvarijo skupno približno 70.000 nočitev na leto, od tega lahko številko 60.000 pripišemo poletnim mesecem, je dejal Sbrizaj. Sicer pa predstavljajo gore tudi vrsto nevarnosti, ki lahko presenetijo tako tiste, ki v hribe ne zahajajo veliko, kakor tudi izkušene obiskovalce. PZS zato izvaja različne akcije obveščanja planincev prek medijev, s pozivi v časopisih in z različnimi publikacijami. Obiskovalci visokogorskega sveta in osojnih krajev lahko še vedno naletijo na sneg, saj ga je letos na višjih območjih zapadlo veliko in zato je bilo že precej nesreč, ki so se zgodile zaradi zdrsov.

Slovenija bo potrebovala tolmače in prevajalce

LJUBLJANA / DELOFAX – Slovenija mora do pristopa k Evropski uniji (EU) zagotoviti prevode vseh veljavnih pravnih aktov evropskih skupnosti ali okrog 80 tisoč strani Uradnega lista. V usklajevanju zakonodaje in pogajanj so potrebni tudi prevodi slovenskih zakonov, strategij, sporazumov o tehnični pomoči, diplomatske korespondence..., večinoma v angleščino. Pri pripravi slovenskega prevoda pravnih aktov EU trenutno sodeluje 39 redno zaposlenih uslužbencev sektorja za prevajanje in prek 40 pogodbenih izvajalcev prevajalskih storitev. Pravkar končujejo drugi javni razpis za zunanje sodelavce.

Novi spomeniki državnega pomena

LJUBLJANA / STA – Slovenska vlada je na zadnji seji med drugim sprejela več odlokov o razglasitvi posameznih enot kulturne dediščine za spomenike državnega pomena in novelirala nekaj starih odlokov, ki se nanašajo na tovrstne spomenike, sprejela pa je tudi sklep o ustanovitvi javnega zavoda Muzej novejšje zgodovine Slovenije ter spremembe akta o ustanovitvi Filmskega sklada kot javnega sklada.

Za spomenike državnega pomena po novem veljajo *Župančičev toplar* v Bistrici pri Mokronogu, *Pantzova žicnica* v Blatnem grabnu, *spomenik NOB* na Gričku na območju Črnomlja, *domačija Dolsko* v Dolskem, *Antonijev rov* v Idriji, *kolonski zaselek Polje 29* na območju Izole, *Šeškov dom* v Kočevju, *sušilnica za sadje pri hiši Liberga 2* v Libergi, *cerkev sv. Janeza Krstnika* v Suhi pri Škofji Loki, *grobnica Hrvatina - Laurin* v Vipavi, in *domačija Lokarje 28* v Vodichah.

Spremenjeni pa so bili odloki, ki se nanašajo na naslednje spomenike državnega pomena: območje *Auerspergovne železarne* v Dvoru pri Žužemberku, na območju Polhovega Gradca - *Grad Polhov Gradec* in *park Gradu* ter *Neptunov vodnjak, Grad na Ptujju, Muzej na prostem* v Rogatcu, *Grad Snežnik* in območje tega gradu.

Gre za razglasitve kot izvedbene akte na podlagi zakona o varstvu kulturne dediščine, pripravljene na strokovnih podlagah in po predlogih regionalnih zavodov za varstvo kulturne dediščine.

Muzej novejšje zgodovine Slovenije je opredeljen kot državni muzej, ki zagotavlja matičnost na celotnem območju Slovenije za premično dediščino novejšje zgodovine od začetka XX. stoletja dalje. Ustanoviteljica tega muzeja je Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice in obveznosti pa uresničuje vlada RS.

Najstarejša Savinjšanka

VRANSKO / VEČER – Pred Križnikovo gostilno na Vranskem so Vranščani pripravili krajšo slovesnost, s katero so počastili svojo najstarejšo občanko Ano Križnik, ki je slavila 101. rojstni dan. Da je slavljena med domačini priljubljena in znana, se je videlo po velikem številu krajanov, ki so se zbrali pri gostilni in ji želeli voščiti. Delo in zmernost v vsem - je recept najstarejše Savinjšanke.

Razočarani posavski sadjarji

KRŠKO / STA – V sadovnjakih Evrosada Krško in pri članih Sadjarske zadruge Posavje so zdaj najbolj vidne posledice spomladanske pozebe in katastrofalne toče: namesto da bi na jablanah zoreli lepi plodovi, so veje prazne, kar pa je na njih še jabolko, so razbrzdana in bolj spominjajo na spačke kot na vabljive sadeže. Jabolka bodo zgolj za industrijsko rabo, tiste s šolskega sadovnjaka v Artičah pa bodo uporabili za pripravo sokov. Posavski sadjarji, ki pridelajo tretjino vsega slovenskega sadja in so v normalnih letih prodali na tuje 1000 vagonov sadja oziroma v povprečju 80 odstotkov pridelka, to sezono ne bodo imeli jabolok in hrušk za izvoz.

Zdaj, ko bijejo boj za preživetje podjetij in delavcev, pa izostaja tudi pomoč države oziroma nujni ukrepi za omilitve škode.

Na Ptujju 32. festival domače zabavne glasbe

PTUJ / VEČER – V petek, 3. avgusta je mesto Ptuj za nekaj časa zaživelo ob zvokih harmonike, klarineta in ostalih instrumentov, ki jih vsebujejo mnogi slovenski narodnozabavni ansambli. Na Mestnem trgu tega mesta ob Dravi se je odvijal festival domače zabavne glasbe Ptuj 2001. Festival je poleg glasbe in druženja hkrati prispeval k obeležitvi občinskega praznika.

Slovenski godbeniki uspešni v Kerkradeju

KERKRADEJ / VEČER – V Kerkradeju je v minulih dneh potekalo štirinajsto svetovno prvenstvo pihalnih orkestrrov, ki ga omenjeno nizozemsko mesto gosti vsaka štiri leta. Med slovenskimi udeleženci prvenstva se je trboveljska godba uvrstila na 8., ravenska pa na 9. mesto. Največ točk je zbrala godba iz španskega Bunola (Sociedad Musical la Artística), drugo mesto je zasedla domača nizozemska godba iz Eijsdena, tretje pa je pripadlo Simfoničnemu pihalnemu orkestru iz Berna. Četrti so bili Maastrichtski godbeniki (Harmonie St. Petrus en Paulus Wolder), peti pa Harmonični orkester Vooruit, Harelbeke iz Belgije. Najboljša slovenska godba je bila Delavska godba Trbovlje, ki je zasedla osmo mesto, na deveto pa se je uvrstil Pihalni orkester Železarne Ravne.

V Ljubljani umrl jugoslovanski ataše

LJUBLJANA/DELOFAX/ – Na obrežju Gradaščice v bližini Eipprove ulice v Ljubljani so policisti našli moško truplo. Kmalu so ugotovili, da je pokojnik ataše ambasade ZRJ, 43-letni Ljubiša Protič. Dosedanji pregled na inštitutu za sodno medicino je pokazal, da Protič, ni umrl nasilne smrti.

Euromoney: NLB spet najboljša v Sloveniji

LJUBLJANA/STA/ – Priznanje za odličnost britanske finančne revije Euromoney (Euromoney Awards for Excellence 2001), ki ga podeljujejo od leta 1992, je v Sloveniji že peto leto zapored prejela Nova Ljubljanska banka, in sicer za najboljšo slovensko banko in za najboljšo posojilodajalko v Sloveniji.

Kolinska prodala za skoraj 13 milijard izdelkov

LJUBLJANA/VEČER/ – Na skupščini delničarjev Kolinske d.d. so se delničarji odločili, da si izplačajo dividende v skupni vrednosti 315,8 milijona tolarjev. Bruto dividenda na delnico znaša sto tolarjev in je za 15 odstotkov višja od lanske. Minulo leto je bilo za Kolinsko d.d. uspešno, prodaja je dosegla skoraj 13 milijard tolarjev, kar je devet odstotkov več kot lani, dobiček pa se je povečal za osem odstotkov. Pravico do dividende imajo delničarji, vpisani v delniško knjigo do 1. avgusta 2001, dividende pa bodo izplačane 14. septembra.

Zlata medalja za carsko klobaso

NOVO MESTO/DOLENJSKI LIST/ – Mednarodna ocenjevalna komisija, ki je v Gornji Radgoni ocenjevala meso in mesne izdelke, je prisodila zlato medaljo *cesarski klobasi*, jetrnemu namazu *Jutro* je podelila srebrno, štirje drugi izdelki (*prekajeni svinjski vrat v ovitku*, *šunkarico*, *krakovsko šunko in mesni narezek*) pa so dobili bronaste medalje.

Prva slovenska ambulanta za ustni zadah

LJUBLJANA/JANA/ – Prvo ambulanto za ustni zadah je v Ljubljani odprl dr. Miha Sok, dr. med., torakalni kirurg s Kliničnega centra. Najnovejše raziskave namreč kažejo, da smrdi ljudem iz ust najpogosteje zaradi bakterij, ki se naselijo in brez kisika razmnožujejo na hrbtišču jezika. Vzrok za zadah pa so tudi obolenja obzobnih tkiv ali žrela.

Slovenijavino Bricem

NOVA GORICA/PRIMORSKE NOVICE/ Za nakup blagovnih znamk Slovenijavina so briški vinarji namenili 162,7 milijona tolarjev, prevzeti pa bodo morali tudi 16 delavcev Slovenijavina, ki so že doslej vodili posle konzorcija Avia. Ohranili bodo tudi vse poslovne povezave, ki jih je imelo Slovenijavino, ter poglobili sodelovanje z nekaterimi večjimi slovenskimi pridelovalci vina, predvsem z vipavskim Agroindom. Prav tako bodo obdržali tudi vse poslovne povezave s pridelovalci vina, od katerih je doslej Slovenijavino kupovalo vino in ga kasneje stekleničilo. Nekoliko selekcije bodo naredili le pri uvozu tujega vina, predvsem belega vina iz Makedonije, saj imajo slovenski pridelovalci dovolj presežkov domačega vina, ki jih bo treba prodati.

Letos poteka 150 let kar je blaženi Anton Martin Slomšek v septembru 1851 ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda za edinost kristjanov.

V Sloveniji registriranih prek 45.000 obrtnih obratov

LJUBLJANA/STATISTIČNI URAD/ – Konec leta 2000 je bilo pri Obrtni zbornici Slovenije vpisanih v obrtni register 45.897 obrtnih obratov, od tega 40.448 fizičnih in 5449 pravnih oseb. Obrtne dejavnosti ter do-mačo in umetno obrt opravlja 85 odstotkov fizičnih in 15 odstotkov pravnih oseb; obrti podobne dejavnosti pa opravlja 91 od-stotkov fizičnih in devet odstotkov pravnih oseb.

Slovenija ima novega milijonarja

MURSKA SOBOTA/RAZNI MEDIJI/ – Na zrebanju v igri Loto je padel rekordni dobiček - več kot 207 milijonov tolarjev. Listek je bil vplačan v Murski Soboti. Srečnež je izpolnil sistemski listek z desetimi številkami, tako ima poleg sedmice, vredne 207.495.179 tolarjev, še 21 šestic, vrednih 66.093 tolarjev, 63 petic, vrednih 3.533 tolarjev, in 35 štiric, vrednih 475 tolarjev.

Prepovedi obratovanja kopališč

KOPER/PRIMORSKE NOVICE/ – Inšpektorji so julija pregledali slovenska kopališča oz. bazene. Prepovedi obratovanja so bila deložna kopališča: Adria Hoteli v Ankaranu, v Kopru začasna prepoved 12 kopališč, portoroški Belveder, kopališče hotela Bernardin, srednji bazen v portoroškem hotelu Morje, hotel Grad Podvin, veliki in otroški bazen hotela Metropol, kopališče Portoroška plaža v Portorožu in veliki in mali bazen na kopališču Pivka jama pri Rakeku in v Kranju.

Turizem

Slovenija se odpira ...

/VEČER/ – Maribor in Laško bosta prihodnje leto gostila zdraviliščnike, *Portorož* avtobusarje, *Ljubljana* medije. Slovenija si je letos že nabrala nove promocijske točke, na primer s kolesarsko dirko *Giro d'Italia*, zlasti pa s srečanjem *Busha in Putina* na Brdu. Program srečanj in dogodkov za leto 2002 pa je še bolj zanimiv. Slovenija se odpira tudi za velike prireditve, kongrese, dogodke. Tako bo v začetku prihodnjega leta (med 14. in 18. aprilom) v Portorožu *51. skupščina nemškega RDA, največjega združenja avtobusnih organizatorjev potovanj po svetu*. Okrog 500 udeležencev se bo pogovarjalo o prihodnosti avtobusnih potovanj, ki so vse bolj zanimiva v konceptu kratkih počitnic. V Nemčiji na primer znaša delež avtobusnih turistov okrog 10 odstotkov; v Slovenijo prihajajo z avtobusi tudi Berlinčani. V Mariboru bo v hotelu Habakuk od 29. maja do 2. junija *mednarodna konferenca ISPA. Mednarodno združenje zdravilišč* ima v 49 državah kar 1400 članov, slovenska predstavnika sta Terme Maribor in Zdravilišče Laško. Vodja konference bo direktor laškega zdravilišča, kjer bo predkonferenčni program (spoznavanje turističnih biserov Slovenije in ponudba zdravilišč). V Slovenijo bodo prišli predstavniki zdravilišč z vsega sveta, okrog 450 jih bo, in da bo konferenca tudi imenitna promocija Slovenije. Mariborsko-laško konferenco so predstavili junija v Newportu; slovenski večer je bil parada slovenske kulinarike, vrhunskih vin in folklorne. Ljubljana pa bo prihodnje leto gostitelj *medijskih ljudi, lastnikov časnikov, revij, televizij, založnikov*. Boris Bergant, podpredsednik evropske radio-televizijske zveze, pove, da se bodo že letos septembra v Ljubljani zbrali glavni uredniki informativnih programov EBU, vrhunec pa bo zanesljivo kongres IPI (Mednarodni tiskovni inštitut), ki bo maja zasedal v prestolnici. Zbralo se bo nad 600 udeležencev, med njimi najbolj zveneča medijska imena. Tudi Bled bo kraj velikega srečanja - v našem gorenjskem biseru bo *šahovska olimpiada*.

V Sloveniji naj bi bilo čez tri tisoč spominkov

/VEČER/ – Pravijo, da je v Sloveniji kakšnih tri tisoč turističnih spominkov, vendar jih več kot polovica ne zasluži tega imena. *Haloška žvegla*, izdelek Antona Žoekša iz Maribora, *turistična sestavljanica* Delavnice iz Vrhnike in *skupina lutk, klobuk in torbica iz ličja* učne delavnice LKC Velika Polana pa so trije izdelki, ki so zmagali na natečaju Turistični spominek Slovenije 2001. Udeležilo se ga je 107 avtorjev, ki so v ocenjevanje poslali 120 spominkov. Pisno priznanje so dobili Andrej Ozebek iz Radovljice za *“sveti duh v steklenici”*, Biovez iz Slovenske Bistrice za *ovseno blazino iz lanenega blaga z ročno izvezenim detajlom* in TD Železniki iz Železnikov za *ročno kletkano kazalo za knjigo*. Čipki so dodali klekelj, kot da bi z njim hoteli povedati, kako priti do čipke. Majolike, kozolci, vozovi, narodne noše in medica, to so spominki, ki jih tuji turisti najraje kupujejo in odnesejo iz Slovenije. Najboljšim bodo nagrade in priznanja podelili na *Dnevu spominkarjev Slovenije* na Celjskem sejmu, in sicer 22. septembra letos.

Glasbeni večer z Avsenikom

TRŽIČ – V okviru letošnjih tržiških poletnih prireditev je bil pred dnevi glasbeni večer z Avsenikovim hišnim ansamblom *Jožove* in županom Pavlom Ruparjem.

Praznik Marije Snežne

VELIKA PLANINA – Kakor vsako leto je bila tudi letos maša v kapelici Marije Snežne v planšarskem naselju. Po maši je na veselici igral ansambel Gorska roža.

Noč pod kostanji

DOBNA – Letos je bila turistična prireditev Noč pod kostanji že 23. po vrsti. Obiskovalce je zabavalo več ansamblov, pripravili pa so tudi razstavo slik v tamkajšnji galeriji in veliko ponudbo spominkov, s prikazom čebelarških izdelkov in zdravilnih zelišč, ki rastejo v okolici Dobne. Vse se je končalo z nočnim teniškim turnirjem.

Duma na počitnicah v Portorožu

PORTOROŽ/DELOFAX/ – Putinov obisk v Sloveniji je prinesel nekaj tudi slovenskemu turizmu: toliko gostov iz Rusije še ni bilo. V Portorožu je 30 ruskih poslancev pričakujejo jih še 20. Sredi avgusta prihaja še nekdanji ruski premier Jevgenij Primakov. V portoroških hotelih Palace, Morje, Grand hotel Metropol letuje te dni več kot 400 ruskih gostov. Vsi so se pripeljali z letalom do Brnika.

Baliranje

/VEČER, ZMAGO GOMZI/ – V Sloveniji se z balinanjem ukvarja nad 12 tisoč ljudi obeh spolov in različnih starosti.

Baliranje ima korenine v Franciji, od koder se je razširilo v Italijo in prek nje v Slovenijo. V Sloveniji so prvič začeli balinati okrog leta 1910. Igra je bila takrat v razvedrilo in zabavo, že leta 1935 pa je bilo v Sloveniji že nekaj balinarskih klubov. Ti so sprva delovali dokaj neorganizirano in nepovezano, toda v poznejših letih so začeli med seboj igrati tekme in ob rekreacijskem se je začelo razvijati tudi tekmovalno baliranje. Prve balinarske krogle so bile iz lesa, s kakršnimi marsikje rekreativno balinajo še sedaj, zlasti v manjših primorskih krajih, pravila so bila ohlapna.

Po drugi svetovni vojni je baliranje doživelo velik razmah, organizirano športno baliranje na slovenskih tleh pa se je začelo v letih 1949/1950, in sicer na pobudo dr. Milka Gornika, kateremu sta se pridružila še Romeo Bassin in Avgust Petrovčič. Leto dni pozneje je bil pri tedanji Fizkulturni zvezi Slovenije ustanovljen prvi balinarski odbor, ki je zatem ustanovil Balinarsko zvezo Slovenije in tedaj so se tudi začela prva organizirana balinarska tekmovanja pri nas. **Balinarska zveza Slovenije torej praznuje letos 50-letnico obstoja in delovanja.**

Ob bok uspešnim športom
V minulih 50 letih je baliranje kot športna zvrst v Sloveniji doživelo neverjeten razmah. Balinišča so rasla kot gobe po dežju in predvsem na Primorskem ni bilo vase, v kateri ne bi imeli balinišča. Skladno z izgradnjo balinišč se je tudi večalo število klubov in balinarjev, bodisi rekreativnih ali tekmovalnih, v zadnjih nekaj letih pa so množično začele balinati tudi predstavnice nežnejšega spola. Tudi tekmovalna pravila so iz leta v leto doživljala spremembe, tako da je igra postala bolj dinamična, zaradi česar se je tudi starostna meja tekmovalcev zelo znižala. Če so

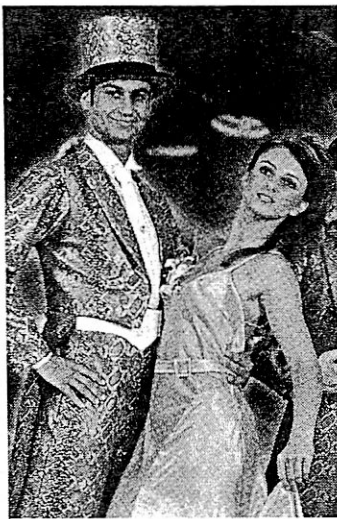
bili še pred dvajsetimi ali tridesetimi leti v svetovnem vrhu 50 in več let stari balinarji, imajo sedanji asi 20 do 40 let. Slovenski balinarji so že v nekdanji skupni državi tvorili jedro reprezentančnih selekcij in osvajali na svetovnih in evropskih prvenstvih najzlahtnejša odličja, izjemno uspešni pa so tudi sedaj, v samostojni Sloveniji. Baliranje po številu osvojenih kolajn na velikih tekmovanjih sodi med najuspešnejše slovenske športe, **septembra letos pa bo v Kranju tudi člansko svetovno prvenstvo.**

Dobra rekreacija

V Sloveniji je trenutno 184 balinarskih klubov, od tega največ, kar 56, na širšem ljubljanskem območju, na Gorenjskem jih je 35, na novogoriškem območju 20, najmanj pa jih je na mariborskem območju, kjer delujejo le trije klubi. Z balinanjem se v Sloveniji ukvarja več kot 12.000 ljudi obeh spolov in različnih starosti, od tega več kot polovica rekreativno. To jim omogoča tudi 466 igrišč, pri čemer jih je 80 pokritih, 57 igrišč pa je dvoranskih, kar pomeni, da se ljubitelji baliranja lahko rekreirajo vse leto. Zanimivo je, da se za rekreativno baliranje odloča veliko ljudi, ki so sklenili aktivno športno pot, baliranje pa je zanje pravišnja rekreacija, saj ne zahteva posebnih telesnih naporov. Seveda pa to ne pomeni, da z balinanjem udeleženci ne razgibajo svojih udov med bližanjem in še posebno med zbijanjem. Bližalec se mora ob vsakem metu približno kilogram težke kovinske krogle po 27 m dolgem balinišču prikloniti, zatem "sprehoditi" na drugo stran balinišča in stvar se ponavlja vse do konca igre, ki lahko traja bodisi pol ure ali tudi dve uri. Zbijalec pa mora pred izmetom krogle v igralni prostor na drugi polovici igrišča preteči nekaj metrov, tako da je v gibanju vse telo. Če so se v preteklosti rekreativni balinarji in balinarke razlikovali po tem, da so bili nekateri večji le bližanja, drugi pa zbijanja, te ločnice danes domala ni več; vse več med njimi je namreč takih, ki enako dobro obvladajo obe prvini.

Ples

Gordana Grandošek in Bojan Fesal iz Maribora sta plesala v Avstraliji BURN THE FLOOR

PERTH, MELBOURNE, SYDNEY, BRISBANE /GLAS SLOVENIJE, 7 D/ –

Pred nekaj dnevi se je končala avstralska turneja mednarodne plesne skupine **Burn the Floor**, v kateri plešeta dva Mariborčana.

Gordana in Bojan sta začela plesati pred več kot dvajsetimi leti pri plesni šoli Pingi. Trenirala sta standardne in latinskoameriške plese in niti sanjati nista mogla, da bosta nekoč sodelovala v mednarodno priznani plesni šov skupini **Burn the Floor**, ki jo je ustanovil Harley Medcalf, sicer menedžer Johna Eltona in številnih mednarodno priznanih glasbenih zvezd.

Gordano in Bojana je njuna angleška trenerka in mednarodna plesna sodnica Lindsey Hillier - Tate, prva koreografinja plesnega šova, povabila k sodelovanju že leta 1997, ko sta bila druga na svetovnem prvenstvu plesnih parov v Angliji. Vmes sta se razšla in Gordana je celo nehala plesati. Ko sta se Gordana in Bojan pridružila skupini **Burn the Floor**, sta bila med najmlajšimi, tiste, ki so obvladali le eno plesno zvrst pa so tudi odslovili. Pred kratkim so se spet zbrali v Londonu, kjer so se pripravljali na novo plesno sezono. Treningi trajajo 16 ur plesa na dan. Razen Avstralije jih zdaj še čakajo turneje v ZDA, Kanado, po Evropi in še kam. V Slovenijo se bosta vrnila 3. decembra, ta čas pa sta v stiku s sorodniki in prijatelji po e-mailu pošti. Pravita, da tudi za domotožje ni časa. Bojan se je uredništvu Glasa Slovenije oglasil po e-mailu takoj po prihodu v Sydney in prijetno presenetil z novico: spet nastopamo v Avstraliji!

Šport

Ekipne svetovne prvakinja

RUŠE /VEČER/ – Ruški župan Vili Rezman je priredil sprejem za strelko Natalijo Prednik in se ji tako zahvalil za zadnji športni dosežek, ko je v Horgenu v Švici s strelkama Zdenko Stolnik in Tino Grabnar osvojila naslov ekipne svetovne prvakinja v streljanju s samostrelom na deset metrov. Župan ji je izrekel tudi zahvalo za promoviranje strelskega športa, strelskega društva I. Pohorskega bataljona Ruše in svojega kraja.

Franc Pinter evropski prvak

VEJLE /STA/ – Slovenec Franc Pinter je na odprtem evropskem prvenstvu v streljanju za invalide v konkurenci več kot 300 strelcev iz 36 držav že v svojem prvem nastopu na tako velikem tekmovanju postal novi evropski prvak. Pinter, ki strelja na invalidskem vozičku je v kategoriji SH1 v disciplini 60 strelcev z zračno puško dosegel 688,3 kroga, kar je v odprti konkurenci zadostovalo za srebrno odličje, ker pa je bil tekmovalac pred njim iz Nove Zelandije, je Pinter prepričljivo osvojil naslov evropskega prvaka.

Jubilejna

10. zmaga veslačev

MUENCHEN /STA/ – Iztok Čop je na tekmi svetovnega pokala v Münchnu osvojil jubilejno 10. zmago v svetovnem pokalu za slovensko veslanje. Stopničke so si zagotovili tudi Jani Klemenčič, Milan Janša, Matej Prelog in Rok Kolander, ki so osvojili tretje mesto. Solidno sta v dvojnem dvojcu nastopila Luka Špik in Davor Mizerit, ki sta se morala zadovoljiti z nevhvaležnim četrtem mestom. Kot prvi pa je v finalu nastopil slovenski četverec s krmarjem, ki je v konkurenci štirih čolnov osvojil tretje mesto in popolnoma upravičil zaupanje trenerjev.

Mima Jauševc še aktivna

/VEČER/ –

Slovenska teniška igralka Mima Jauševc je še vedno aktivna. Zdaj igra tenis tudi njen sin in jo vsako leto spremlja na potovanjih po svetu. Mima se bo po dopustu odpravila na US Open. Pred kratkim se je iz Wimbledonu vrnila v Maribor in povedala, da so vse igralkice, ki so nekoč igrala skupaj, še danes ohranile prijateljske stike.

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj (7. avgusta 2001)

Država (enota)	tolarjev	Država (enota)	tolarjev
EMU (1 EUR)	218,4682	Hrvaška (1 HRK)	29,8727
Avstrija (1 ATS)	15,8767	Japonska (1 JPY)	2,0095
Francija (1 FRF)	33,3053	Kanada (1 CAD)	163,3529
Italija (100 ITL)	11,2829	Švica (1 CHF)	145,1134
Nemčija (1 DEM)	111,7010	V. Britanija (1 GBP)	353,1655
Avstralija (1 AUD)	128,3371	ZDA (1 USD)	249,3929

Cerkev in gorenjski gozdovi

Do gozdov brez prelivanja znoja ali plačila

Radovljica – Državno pravobranilstvo in Gozdno gospodarstvo Bled sta se odločila, da sprožita upravni spor s tožbo pri upravnem sodišču zaradi odločbe ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), s katero je v denacionalizacijskem postopku 8254 hektarov v Triglavskem narodnem parku (TNP) vrnilo v last in posest ljubljanski nadškofiji. Nenavadno pri tem je tudi to, da o vrnitvi zemljišč v TNP odloča MKGP, čeprav pred letom dni sprejeta novela 54. člen zakona o denacionalizaciji določa, da o nepremičninah, zavarovanih po predpisih o ohranjanju narave, odloča ministrstvo, pristojno za okolje in prostor.

Nadškofija je na območju radovljiške upravne enote zahtevala vrnitev okoli 21.000 hektarov, od tega 16.000 v TNP. Nekdanji ekonom ljubljanske nadškofije **Martin Springer** je pred leti za Gorenjski glas dejal, da ni pomembno, kako je kdo prišel do premoženja, samo da ga je pridobil legalno. Dejstvo je, da se predstavnikom rimskokatoliške cerkve za smreke na Pokljuki nikoli ni bilo treba znojiti pri delu, ali pa zanje plačati kakšen goldinar, krono ali dinar. Dobro ji kaže tudi zdaj, ko imamo tolarje. Država naj bi cerkvi gozdove vrnila, za tiste, kjer gospodarska raba ni dovoljena, plačevala odškodnino, nekatere pa od cerkve tudi odkupila. Martin Springer je tudi rekel, da smreke ne občutijo, ali rastejo na zasebni, cerkveni ali državni zemlji. Smreke morda res ne, zato pa toliko bolj ljudje.

Čigavi so bili gorenjski gozdovi?

Gorenjski gozdovi so prvič omenjeni v izročitveni listini, s katero je nemški cesar Henrik II. briksenškemu škofu Albuinu daroval Bled z gradom in jezerom, kmetije v Bohinju, gozdove na Jelovici ter posest vse do Tržiške Bistrice. V stoletjih se je posest z nakupi, darovi in zapuščinami povečevala, januarja 1803 pa je bila podržavljena. Leta 1838 je bilo fevdalno posestvo znova vrnjeno škofiji, škof Vincenc pa je s papeževim dovoljenjem čez deset let prodal blejski grad z jezerom, gozdove na Jelovici, Mežaklji, Poljani in v Notranjem Bohinju z vsemi pravicami in obvezami fužinarju Viktorju Ruardu, ki je leta 1871 skoraj vso posest prodal Kranjski industrijski družbi, ta pa leta 1895 državi, ki je za 1.4 milijona goldinarjev ali 2.8 milijona kron dobila 26.454 hektarov. Zajemali so Jelovico in Mokri log, Notranji Bohinj, Pokljuko, Mežaklo, Malo Pišnico, Martuljek in Belco, med drugimi pa tudi ribolovne pravice v Bohinjskem jezeru. V posest so sodili tudi posamezni gozdni kompleksi na Dolenjskem. Država je kupila gozdove za potrebe Kranjskega verskega sklada.

Začetki verskih skladov sodijo v čas cesarja Jožefa II., ki je razpustil 728 samostanov, cerkveno premoženje je prešlo v verske sklade, ki naj bi s poslovanjem pokrivali stroške za plače duhovnikov, ustanavljanje novih župnij, oskrbo upokojenih redovnikov in revnih ljudi. Večina verskih skladov je imela izgubo. Država jim je pomagala z dotacijami, njeni prispevki pa so se knjižili kot skladovi dolgovi državi. Medtem ko je leta 1895 država kupila omenjeno posest za 2,8 milijona kron, ji je po desetih letih sklad dolgoval dobrih deset milijonov zlatih avstrijskih kron. Po letu 1918 se je ta izguba še povečala. Tudi dr. Rado Kušej, redni profesor cerkvenega prava na univerzi v Ljubljani, leta 1937 omenja mnenje zagrebškega profesorja dr. Lanočiča, da so državna posojila verskemu zakladu že tako visoka, da so presegala vrednost celotne imovine. Sklad je posloval z izgubo tudi nadaljnja leta.

Leta 1920 je bila na bohinjsko-blejsko posest z 22.080 hektari vknjižena zastavna pravica na terjatev Narodne banke kraljevine Jugoslavije za 20.822.140 dinarjev, na kranjskogorskem območju pa za 2864 hektarov 3.357.420 dinarjev. Leta 1939 je bila sprejeta uredba z zakonsko močjo o prenosu premoženja verskih zakladov katoliške cerkve v last in upravo katoliške cerkve (v 1. členu je zapisano, da se z verskimi zakladi razumejo »zakladi in fondii, ki so bili ustanovljeni iz imovine katoliške cerkve z verskimi dokladi in prostovoljnimi prispevki vernikov ...«). Ker blejsko-bohinjska posest ni bila pridobljena na ta način, marveč z državnim nakupom, je uredba za marsikoga še zmeraj sporna. V 13. členu je uredba določala, da »izročitev in prenos zakladov katoliški cerkvi nič ne spreminjata pravic in obveznosti, ki se držijo imovine«, že oktobra oziroma novembra pa sta bili zastavni pravici na terjatev Narodne banke izbrisani.

Povojne naložbe

Medtem ko je nova država leta 1947 omenjeno posest podržavila, ji ga po odločbi MKGP najnovejša država ponovno daje. Nekateri njeni visoki predstavniki bi bili različno odprtih rok. Tri ministrstva, med njimi seveda tudi MKG, je leta 1991 sprejelo navodilo o merilih za ocenjevanje vrednosti podržavljenih premičnin, nepremičnin podjetij oziroma premoženja. Po tem navodilu se pri vračanju ocenjuje vrednost stvari po stanju v času podržavljenja in po stanju v času vračanja. Izjema naj bi bili le gozdovi, v katerih so po podržavljenju gospodarili v skladu z gozdnogospodarskimi načrti. To je pomenilo, da se povojne naložbe v gozdne ceste ne upoštevajo. Splošno združenja za gozdarstvo je zaradi tega ustavnemu sodišču predlagalo oceno ustavnosti in zakonitosti te odločbe, sodišče pa jo je razveljavilo.

Pri vračanju gozdov cerkvi je bila zelo hitra pristojna uradnica jese-niške občine. Leta 1994 je nadškofiji vrnila 2880 hektarov, pri čemer do ugotavljanja povečane vrednosti ni prišlo. Te gozdove je nadško-

fija leta 1995 zastavila za posojilo, ki ga je dobila pri Zadrugi kmetijskih banki za gradnjo tiskarne, ki pa je šla v stečaj. Kot je povedal Martin Springer so hipoteko na gozdove dali zato, ker so jim pri najetju posojil zatrjevali, da je to le formalnost. »Mi smo to verjeli in zaupali, potlej je se je izkazalo, da je stvar zelo resna.« Taka izjava izdaja čudnega gospodarja, predsednik uprave te banke **Milan Knežević** pa je pred dnevi povedal, da je nadškofija dolg poplačala z denarjem. Šlo je za okoli 3000 hektarov. Medtem ko je nadškofija dala zemljišče oceniti, banka tega ni storila. Gotovo pa je bila ocenjena vrednost precej višja od dolga. Za kakšno višino posojila je šlo, Milan Knežević ni povedal.

Nadškofiji se je mudilo

Nadškofija pa je hotela gospodariti s spornimi gozdovi, še preden je bilo odločeno o njihovi usodi. Ze spomladi 1992 je namreč z Gozdnim gospodarstvom Bled sklenila pogodbo, da ji v gozdu, ki naj bi ga dobila, njegov lastnik pa je bila še zmeraj država, pripada 40,58 odstotka prihodka od prodaje lesa. Potem ko je pogodba prišla v javnost in dvignila precej prahu, ji je GG nakazalo le prvi obrok, in sicer 4,6 milijona tolarjev. O predlagateljih in podpisnikih nenavadne (nezakonite) pogodbe, si lahko mislimo svoje. O tedanjem direktorju gozdnega gospodarstva tudi to, da je pokleknil zaradi tega, da bi v gozdovih lahko sekali tudi takrat, ko bo njihova lastnica postala nadškofija. Strah pred izgubo za posilite seveda ostaja.

Po nekaterih izjavah predstavnikov nadškofije bo cerkev z vrnjenimi gozdovi gospodarila strokovno in tako, kakor veleva zakon. Po podatkih Martina Springerja so za zastavljene gozdove v jeseniški občini naročili dve ceni. Medtem ko je bilo med vsemi le nekaj več kot 500 hektarov gospodarskih gozdov, je bilo po eni premoženje vredno 13 milijonov, po drugi pa dobra dva milijona mark. V odločbi ministrstva je napisano, da je bilo 8240 hektarov po stanju v času podržavljenja vredno 15.092.77,97 mark, po stanju v času vračanja pa 12.583.760,17 mark. Ker je GG Bled na teh parcelah zgradilo tudi 138,5 kilometra cest (kilometer naj bi danes stal deset milijonov tolarjev) in tudi druge poti, je razmerje vzbudilo veliko začudenje. Pri tem bi lahko sklepali, da je ministerstvo zgolj prepisalo zneska iz odločbe upravnega organa I. stopnje (radovljiška upravna enota), ki je za izračun upošteval metodologijo iz odloka o načinu določanja vrednosti kmetijskih zemljišč, gozdov in zemljišč, uporabljenih za gradnjo v postopku denacionalizacije. Glede na to, da je ta organ zahtevo za vrnitev v naravi zavrnil, ugotavljanje morebitne povečane vrednosti ni bilo potrebno. Do razlike med vrednostima je prišlo zato, ker so nekatere parcele zaradi delitve manjše kot ob podržavljenju (tudi zaradi gradnje cest), kar pa ne pomeni, da se deli teh parcel ne bodo vračali v kasnejšem postopku. Upravni organ je doslej odločal le o tistih parcelah znotraj TNP, glede katerih je dejansko in pravo stanje po mnenju sklada kmetijskih zemljišč in gozdov razčiščeno.

Kako dolgo lahko traja naknadnost?

Novela zakona o ZDEN upravičencem, ki se jim vrne premoženje v naravi, omogoča, da se o morebitni odškodnini v primeru, če se je vrednost premoženja bistveno povečala (za več kot 30 odstotkov vrednosti nepremičnine), odloči naknadno z dopolnilno odločbo. Nadškofija se je za to odločila pri vseh dosežanih štirih delnih odločbah o vračilu. Tako kot v eni od prejšnjih zadev, sta državno pravobranilstvo in GG Bled tudi v tem postopku uveljavljala bistveno povečano vrednost nepremičnin, ministrstvo pa v odločbi (kar naj bi bila samo ena od njenih pomanjkljivosti), možnosti za naknadno določanje vrednosti ne daje. Kako dolgo lahko traja »naknadnost«, pa zakon ne določa. Dosti bolj smiselno bi bilo, da se vrednost oceni že prej. V primeru, da se je vrednost bistveno povečala, 25. člen ZDEN dopušča tri možnosti: da se nepremičnina po izbiri upravičenca ne vrne, da se na njej vzpostavi lastninski delež do višine prvotne vrednosti nepremičnine ali se vrne pod pogojem, da upravičenec za razliko v vrednosti plača odškodnino. Kaj bi se zgodilo, če bi bilo ugotovljeno, da se je vrednost zemljišč, ki bi jih cerkev že dobila v last in posest, bistveno povečala?

ZDEN določa, da je treba v postopku vračanja ugotoviti vrednost premoženja ob podržavljenju in ob vračanju, v Sloveniji pa ni bila narejena nova klasifikacija katastrskih razredov. Zato naj bi bile določanje odločbe v nasprotju z zakonom, saj slonijo na starih katastrskih podatkih, na katerih niso vrisane ceste, stavbe in druge spremembe. To si lahko razlagamo tudi tako, da nekaterim v državi ni za to, da bi delali v dobro države. Nov podzakonski predpis o razvrščanju zemljišč v katastrsko kulturo ter kakovostne in katastrske razrede mora izdati ministrstvo za kmetijstvo.

Medtem ko verskim skupnostim za stavbe, ki jim služijo za versko dejavnost, ni treba plačati nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, poslanec **Dušan Vučko** (LDS) iz Bohinja pravi, da je cerkev spoznala, da gre za zelo kakovostne nepremičnine, s katerimi bo lahko dobro gospodarila, poleg tega pa ji ne bo treba plačati skoraj nobenih davkov. Vsak lastnik gozda plačuje osemstodetni davek od katastrskega dohodka gozdnih zemljišč in 6,9-odstotno pristojbino za vzdrževanje gozdnih cest. Izjema je le cerkev. Kot ustanova s posebnim statusom je oproščena plačila.

Vlasta Felc

Slovenija, moja dežela

SNOVIK

/VEČER/ – V vasi Snovik v Tuhinjski dolini so uradno odprli prvi del novih Term Snovik, 500 kvadratnih metrov velik bazen s termalno vodo, ki ima 30,6 stopinj Celzija. Voda je po prvih podatkih Raziškovalnega centra Rogaška Slatina čista, brez primesi, bogata z magnezijem in kalcijem in primerna za pomoč pri zdravljenju želodčnih in kožnih bolezni.

PIRAN

/PRIMORSKE NOVICE/ – Lahko bi rekli, da je Pirančane zajela "tablomanija", seveda v pozitivnem smislu. Piranska občina je namreč v programu celostne podobe občine postavila sedem označevalnih turističnih tabel na znamenita poslopja na Tartinijevem trgu in v njegovi neposredni okolici. Do konca leta pa nameravajo po mestu postaviti še 30 označevalnih tabel ter še prav toliko usmerjevalnih tabel, ki bodo obiskovalce usmerjale h kulturnim spomenikom. V teh dneh se zaključuje tudi postavljanje novih tabel z imeni posameznih naselij ter vhodnih tabel na meji z drugimi občinami. Veliko truda pa so vložili tudi v ureditev okolja, obnovili so denimo pešpot med Piranom in Fieso, uredili parke po vsej občini, postavili prhe in sanitarije na piranski Punti itd.

BOVEC

/DELOFAN/ – V Mostu na Nadiži so se zbrali številni ljudje z obeh strani meje. Prišli so iz slovenskih občin Bovec, Tolmin in Kobarid ter več občin z italijanske strani meje. Prireditelji srečanja - Razvojnno društvo, vasi Breginjskega kota, društvo iz Plestišča in Združenje prijateljev Prosnida - so ob tej priložnosti pripravili tudi okroglo mizo državnih in lokalnih oblasti z naslovom Kako do hitrejšega razvoja. Na njej je bilo slišati več konkretnih pobud: z italijanske predvsem prizadevanja za oblikovanje krajinskega parka ob Nadiži, saj bi tako prišli do razvojnih sredstev EU, s slovenske pa želje, da bi bilo prek mejnih prehodov Predolina in Musci mogoče prečkanje državne meje samo s planinsko izkaznico, kar že velja za prehoda na Matajurju in Mangartu. Slovenska stran bi želela tudi podaljšanje obratovalnega časa maloobmejnih prehodov Livek, Most na Nadiži, Robidišče in Solari. Predstavljena sta bila tudi projekt blagovne znamke Predalpskih sirov in ureditev poti miru prek breškega Jalovca.

SELNICA OB MURI

/VEČER/ – V Selnici so pred dobrim mesecem odprli čebelarški muzej. Tiste, ki obiščejo čebelarški muzej v Selnici ob Muri, bo po zbirki najverjetneje popeljal kar Franc Breg in jim razkazal prostor, ki je ves v topli medeni barvi in v katerem so razstavljeni različni panji - od zelo starih do novejših - pa razno orodje in pripomočki za čebelarjenje ter čebelarška literatura.

ŽIKARCE

/VEČER/ – Onkraj mestnega vrveža v Žikarceh, med zelenimi koruznimi polji, do koder seže pogled, stoji hiška v kmečkem stilu na posestvu mojstra domače in umetnostne obrti Vlada Puriča, ki s poslikavo skrinj in skrinjic obuja naravno in kulturno dediščino. Največkrat riše tulipanove glave, ki so značilne za Štajersko in Prekmurje.

DOMAJINCI

/VEČER/ – Marjetina nedelja je bila še posebej slovesna v Domajincih, v prekmurski občini in rimskokatoliški župniji Cankova. Mariborski škof Franc Kramberger je namreč blagoslovil tamkajšnjo, po 121 letih prenovljeno kapelo Svete Marjete ter vodil sveto mašo pred številnimi zbranimi domačini, ki so zadnja leta z različnimi oblikami zbiranja sredstev ter prostovoljnimi delom omogočili zaključek del. Za povsem nov oltar v kapeli ter notranjo veličastno poslikavo pa so sredstva prispevali izseljenci iz Kanade.

PIRAN

/VEČER/ – Znamenito vilo Rog nad Piranom so spet prodali, in to za kar tri milijone nemških mark. Dosedanji lastnik Iztok Mlakar jo je s posredovanjem agencije Gasspar-nepremičnine iz Pirana prodal nekemu mariborskemu podjetju.

BELTINCI

/VEČER/ – V grajskem parku v Beltincih je potekal 31. folklorni festival, ki se je začel z večerom tamburaških skupin iz Želzne Kaple v Avstriji, iz Donje Duple na Hrvaškem, tri beltinske tamburaške skupine, med njimi tudi otroška, Lotmerški tamburaši in tamburaši iz Razkrižja. Pri predstavitvi vaških običajev, kulinarike ter sejmu stare obrti so sodelovale vse krajevne skupnosti občine Beltinci. Nastopili so še: Mlada beltinška banda, folklorna skupina Turopolje iz Velike Gorice na Hrvaškem, 12 folklornih skupin, med njimi folkloristi, pa ple-

Stavba območne obrtne zbornice v Škofji Loki

ŠKOFJA LOKA

/VEČER/ – Območna obrtna zbornica Škofja Loka se je zadnja dva meseca intenzivno pripravljala na postavitev spletnih strani OOOZ na internetu. Z razširitvijo informacijskega sistema bo omogočeno hitro in tekoče obveščanje članov o spremembah v zakonodaji in o vsem drugem, kar je pomembno za področje poslovanja. Zdaj se na spletnih straneh zbornica predstavlja v poglavjih vizitka, aktivnosti, organiziranost, zaposleni, člani OOOZ, zgodovina, splošne informacije, glasilo Loška obrt, obvestila sekcijam, literatura, vprašanja in odgovori, oglasi, obrazci, povezave in posebnost - Poslovni katalog. Omeniti je treba, da OOOZ Škofja Loka prav letos praznuje visoki jubilej, 25 let uspešnega dela.

BLED

/VEČER/ – Da bi bila turistična ponudba na Bledu in okolici čim bolj zanimiva, so se vinogradniki in vinarji SKZ Zaloščan Dornberk odločili za sodelovanje z blejskim turizmom. Na blejskem gradu so tako uredili prijetno grajsko klet De Adami. Posebnost te kleti je polnilnica vina na star, izviren način: obiskovalec vzame prazno steklenico, jo lastnoročno napolni z "graščakovim vrhunskim vinom" - belim pinotom iz lesenih sodov, začepi s plutovinastim zamaškom s staro cepilno napravo in s čebeljim voskom zavoska vrat steklenice. Poleg steklenice obiskovalec prejme oštevilčen certifikat o izvajanju polnjenja in kakovosti vina in vse skupaj odnese domov za spomin.

GORIČKO

/VEČER/ – Predvidoma v desetih letih, do 2007, bosta vlada in občina Grad celovito obnovila srednjeveško graščino, ki je žalostno propadala. Grajski kompleks s 365 sobanami, toliko, kot je dni v letu, je največji v Sloveniji, obnovili bodo 5930 kvadratnih metrov. Znatni del sredstev za projekt v okviru trideželnega krajinskega parka Goričko, Orseg in Raab bo zagotovila EU iz programa Phare.

salsci iz Vipave, Predgrada, s plesi Mislinjske doline so se predstavili folkloristi iz Podgorja, s prekmurskimi plesi z Goriškega plesalci iz Bogojine, plese s Kozjanskega je zaplesala skupina iz Celja, plesalci iz Sentvida pri Stični so prikazali dolenske plese, s porabskimi plesi so nastopili plesalci iz Gornjega Senika, s štajerskimi plesi folkloristi iz Zg. Velke, z gorenjskimi plesi skupina iz Bohinjske Bistrice, večer v solinah pa so prikazali plesalci iz Pirana.

ŠENTJUR

/NOVI TEDNIK/ – Šentjur hoče samostojnost! Sveti krajevnih skupnosti Blagovna, Dramlje, Kalobje, Šentjur okolica in Mestni svet krajevnih skupnosti Šentjur mesto so na svoji sejah sprejeli pobudo za izločitev sedanjih krajevnih skupnosti iz sedanje občine Šentjur pri Celju in za oblikovanje samostojne občine Šentjur.

LENDAVA

/VEČER/ – Nekoč mogočna trdnjava z imenom Gornja Lendava, ki jo je na razglednem pomolu postavil viteški red templarjev, ti so s svojo finančno močjo in znanjem, ki so ju prinesli iz križarskih vojn na Bližnjem vzhodu, v 12. in 13. stoletju obvladovali takratno Evropo, v zadnjih letih dobiva novo podobo in poslanstvo. Ogromni grajski kompleks z gradom, pristavo, parkom in kripti bo postopno postal informacijsko središče treh dežel Goriškega, avstrijskega Raaba in madžarskega Oersega. Pred kratkim so dosedanje revitalizacijo in nadaljevanje projekta, ki se prepleta s številnimi legendami o najstarejši graščini v Sloveniji in njenih nekdanjih prebivalcih, predstavili javnosti.

HOTIZA

/VEČER/ – V vasi Hotiza v lendavski občini so ljudje čustveno navezani na reko Muro. Predvsem se ob obrežju reke Mure in njenih rokavov "sučejo" ribiči in lovijo "muerske" ribe. Hotiza je znana tudi po Ribiški noči. Letos je bila zabavno-etnološka prireditev na prireditvenem prostoru v Nogači kar dva dni. Zaigral je Duo Matej Band, predstavila pa se je tudi folklorna skupina Jaro iz češkega Dolnjega Cermana. Dvodnevno zabavno prireditev sta pripravila društvo mladih in kulturno društvo Hotiza.

BLED

/GORENJSKA ONLINE/ – Okarina festival je na Bledu potekal od 27. do 31. julija. Večji del festivalske ponudbe je gostil predvsem skupine, ki so zveste tradiciji in izročilu okolja, iz katerega prihajajo in praviloma ne posegajo, če pa že, v zelo malih odmerkih, po "zahodnjaških" dodatkih.

SOLKAN

/NOVI GLAS/ – Ko so Solkanci letos slavili 1000-letnico Solkana, so na trgu postavili spominski zid, na katerem je kot obeležje tisočletnici napis z besedilom darne pogodbe Otona III. v latinščini in s prevodom v slovenščino. Darovnica z dne 28. aprila 1001 je zelo pomembna za slovenski narod.

LJUBLJANA

/DNEVNIK/ – Ko so se meščani v glavnem že sprijaznili s precej strožjim nadzorom mirujočega prometa v središču mesta in nekateri začeli svoja vozila puščati kar doma, je mestna uprava udarila znova. Poostren redarski nadzor so namreč razširili na vse območje občine Ljubljana. Tako listkajo, lisičijo in odvažajo avtomobile tudi na javnih površinah v stanovanjskih soseskah ter ob vseh lokalnih cestah, torej na vsem območju, ki ga omejujejo table z napisom Ljubljana.

KOPER

/PRIMORSKE NOVICE/ – V Kopruevečina trgovskih in gostinskih objektov nosi tuje ime: Press bar, Bar bianco, bar Dream, Porto di amre, Progressive, Speed bar, Back Stage, Yes puba, La pila della fontanella, Just for you, Mamma's pub, Trucker, Bellavita itd. Lahko pa bi se na primer imenovali Beli bar, Sanje, Morsko pristanišče, Naprej, Hitrost, Ja pub, Zakulisje, Samo zate, Čevelj, Mamin pub, Lepo življenje ... razmišlja v Primorskih novicah Ilona Dolenc.

GORNJA RADGONA

/PORABJE - ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM/ – V parku na Mastrovem trgu so ob 10-letnici slovenske države odkrili tri spomenike, ki jih je oblikoval akademski kipar Mirko Bratuša. Prvi predstavlja ostanek tanka, na spominski plošči je napisano Nikolai več! in letnici 1999-2001, tretji spomenik pa so kovinski odlitki listov različnih dreves na stebrih, ki simbolizirajo novo življenje v mladi državi. Prav v Gornji Radgoni so potekali hudi boji med desetdnevno vojno. Jugoslovanska armada je porušila zvonik na cerkvi, pa tudi nekaj domov je bilo porušenih in požganih.

ŠAVRINI

/STA/ – Slikar samouk Emil Gazič je vaščane ovekovečil na stenski poslikavi. Ta poslikava v vaškem domu sredi Nove vasi govori sama zase. Pripoveduje zgodbo iz polpreteklega časa, o življenju Šavrinov, o borbi za preživetje, o domačih opravilih. Resnično zgodbo, podkrepljeno z upoštevanimi potezami prebivalcev. Je opomin na čase, ko so Šavrini v boju za preživetje še pridelovali šavrinski rdeči česen za prodajo, ga spletali v kite, vztrajno obdelovali vsak košček zemlje, prosti čas pa preživljali v prijetnem druženju. Zid nad odrom za prireditve je bil, takrat še nedolžno bel, za Emila Gaziča, slikarja samouka, svojevrsten umetniški in tudi siceršnji izziv idilične podobe Nove vasi.

BOHINJ

/VEČER/ – V torek, 7. avgusta je začela obratovati nova nihalna žičnica na Vogel. Vrednost naložbe je znašala nekaj manj kot 1,6 milijarde tolarjev. Nova nihalka bo lahko prepeljala trikrat več oseb na uro kot stara, in sicer 950. Dolga je 1662 metrov, od stare pa hitrejša za meter na sekundo in se premika s hitrostjo devet metrov na sekundo. Večji sta tudi obe kabini nihalka, saj se v eni naenkrat namesto 27 lahko pelje 80 ljudi. Proga nove nihalka spada med najbolj strme v Evropi, saj je njen povprečni naklon 70-odstoten.

7D online

VRŠIČ

/STA/ – Pri Ruski kapelici pod Vršičem je potekala tradicionalna spominska slovesnost v spomin na umrle ruske vojake, vojne ujetnike v prvi svetovni vojni, ki jih je leta 1916 zasul snežni plaz z Mojstrovke. Letošnje, že 85 slovesnosti se je udeležilo več najvišjih predstavnikov slovenske države, med njimi predsednik republike Milan Kučan in zunanji minister Dimitrij Rupel, pa tudi visoka ruska delegacija, med njimi metropolit smolenski in kalinograjski Kiril in podpredsednik ruske dume Artur Ciligarov ter minister za protimonopolno politiko in podporo podjetništvu Ilija Južanov. Tako metropolit Kiril kot podpredsednik ruske dume Ciligarov sta v nagovoru številnim navzočim poudarila velik simbolni pomen Ruske kapelice za krepitev rusko-slovenskih odnosov. Prav tako sta se slovenskemu narodu zahvalila za skrb za kapelico ter ohranjanje spomina na tragedijo ruskih vojakov. Kapelica je zavarovana kot kulturni spomenik in zanjo skrbi občina Kranjska Gora. Zgradili pa so jo Rusi sami iz lesa in lubja v letih 1916/1917. Pod snegom je v prvi svetovni vojni izgubilo življenje prek 300 ujetnikov in kakih deset stražarjev.

MASUN

/PRIMORSKE NOVICE/ – V središču mogočnih in stoletnih snežniških gozdov leži gozdarska pristava Mašun, ki so jo začeli graditi že v 19. stoletju na robu globoke Markove doline, obsežne kraške gozdne jase. Mašun je z izgradnjo gozdnih cest postal najpomembnejša točka na prehodu iz Pivške kotline v Loško dolino onkraj Snežnika. Po kakih 130 letih od nastanka je postal Mašun daleč najbolj urejeno središče snežniških gozdov in vse bolj priljubljen cilj številnih obiskovalcev.

HRPELJE - KOZINA

/PRIMORSKE NOVICE/ – Na zadnji seji so svetniki občine Hrpelje Kozina sklenili, da bo 21. julij poslej občinski spominski dan.

RENČE-VOGRSKO IDRJA, SPODNJA IDRJA IN PODNANOS

/PRIMORSKE NOVICE/ – V Državni zbor RS je prispelo kar 52 vlog za ustanovitev novih občin. Primorska je poslala pobude za štiri nove občine: Renče-Vogrsko, Idrija, Spodnja Idrija in Podnanos. Nobeno območje pa nima dovolj prebivalcev, razen Idrije. Slovenija ima sicer 192 občin, od tega 11 mestnih.

Znameniti priimek ŠTOLFA

LJUBLJANA /DELOFAX, GLAS SLOVENIJE/ – Priimek Štolfa je poznan tudi med nami avstralskimi Slovenci. Štolfe iz Melbourne so tudi naročniki Glasa Slovenije (eden izmed Štolfovih je zet Marcela Bole). Delofax pa je objavil zanimive podatke: da je legendarni celjski primarij dr. Franc Štolfa, zobozdravnik v pokoju pred leti ustanovil **Zobozdravstveno knjižno zbirko**. Primarijev nono Franc Štolfa pa je bil do leta 1918 župan Sežane (njegova hči Vida je bila učiteljica in zapisovalka sežanske kronike), potem pa so se Štolfovi pred fašisti umaknili v Ljubljano, njihova je bila znana gostilna **Lev na Gosposvetski ulici**, kjer zdaj stoji hotel Lev Intercontinental. Tik pred drugo svetovno pa so se preselili v Celje, kjer je slovela njihova gostilna **Pri turški mački**.

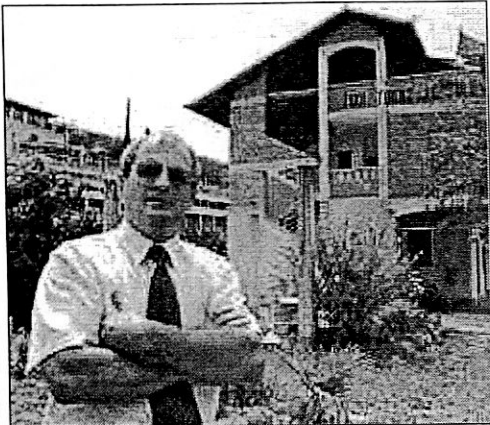
Nove slovenske meje

Meja na morju

LJUBLJANA, 26. 7. /DNEVNIK/ – Odbor Državnega zbora (DZ) RS za zunanjo politiko je potrdil predlog sporazuma o meji med Slovenijo in Hrvaško in s tem predsedniku vlade omogočil njegov podpis. Proti sta glasovala poslanka Nove Slovenije Lojze Peterle in Jožef Bernik. Kot sta pojasnila, na svoja vprašanja nista dobila ustreznih odgovorov, zato sporazuma nista mogla podpreti. SNS se seje protestno ni udeležila, kot je pojasnila, ker "MZZ skriva mednarodne dogovore pod oznako strogo zaupno, medtem ko hrvaška stran iste dokumente pojasnjuje na javnih novinarskih konferencah in deli integralne dele besedila vsem zainteresiranim". Predlog sporazuma sta tako slovenska kot hrvaška stran v sredo predstavili tudi javnosti. Meja na morju se začne v središču izliva reke Dragonje v Piranski zaliv, v točki, ki je približno 270 metrov oddaljena od savudrijske obale. Od tod meja poteka v zalivu v ravni črti do navidezne točke, ki je od hrvaške obale oddaljena 1200 metrov, od slovenske pa 3600 metrov. Zaradi nesimetrične oblike Piranskega zaliva to pomeni, da Slovenija dobi nekaj več kot 80 odstotkov Piranskega zaliva, Hrvaška pa nekaj manj kot 20 odstotkov. Meja nato 12 kilometrov poteka po principu vzporednika do osimske meje, ki je bila določena leta 1975. Ta meja predstavlja čelno mejo teritorialnega morja Slovenije.

Hrvaška vlada trenutno ne more pričakovati, da bi v saboru zbrala dovolj podpore za kompromisno rešitev o poteku slovensko-hrvaške meje. Matično saborsko telo bo šele konec avgusta obravnavalo sporazum, ki sta ga premiera Drnovšek in Račan dosegla in vladi odobrili. Tako bi bilo slovesen podpis sporazuma pričakovati kvečjemu septembra, ko bi ta listina - po diplomatskih običajih - izgubila oznako državne skrivnosti. Ker prav tajnost in negotovost budita največje strahove, se je hrvaška stran odločila predčasno razkriti vsebino sporazuma.

Predlog sporazuma o meji med Slovenijo in Hrvaško je največja sramota slovenske države in Slovencev, je na novinarski konferenci v Izoli povedal predsednik Civilne družbe Slovenije za mejo v Istri (CDSMI) Frane Goljevšček. Opozoril je na nedržavotvorno ravnanje politikov do vprašanja

Joško Jeras

južne meje. "Borimo se za to, da ves Piranski zaliv ostane slovenski! Vasi ob Dragonji so slovenske," so pred poslopjem parlamenta vzklikali člani Civilne družbe za mejo v Istri in nekateri njihovi somišljeniki, ki so pripravili manjši protestni shod. Med protestniki je bil tudi Joško Joras, prebivalec Mlinov, Danijel Starman, koprski odvetnik, in Ana Majda Kregelj Zbačnik, nekdanja poslanka SDS. "Janez Janša, vi ste prvi, ki ste izjavili, da je Piranski zaliv slovenski, gospod Bajuk, pridružite se nam, vi ste državotvorni poslanec. Borut Pahor, pozivamo vas, da ne izdate primorskih borcev!" Zgovorni so bili tudi transparenti: "Kučan, hrvaški kralji!", "Račan - Drnovšek 3:0!" in "Joras je Slovenija." Protestniki so tudi dali vedeti, da bi morali o meddržavni meji odločiti volivci na referendumu.

Zgodovina se ponavlja, zatrjuje Piranski občinski svetnik Joško Joras, dominantna figura desetletnega civilnega boja za južno mejo. Ob najnovjšem dogajanju, ki izničuje vse njegove dosedanje napore, da bi dokazal, kako gre za slovensko območje, ni preveč razočaran, saj je bilo ob takšnih politikih, kot jih premore Slovenija, nesmiselno pričakovati boljši iztržek. "To, kar nam želi vlada prodati kot izjemem dosežek njene politike, je odraz naše medle zunanje politike. Izgubili smo veliko, dobili pa le tisto, kar nam po mednarodnih pravilih pripada. Zgodovina se ponavlja: leta 1918 smo izgubili Koroško, leta 1945 Trst in Gorico, leta 1954, po razpadu Svobodnega tržaškega ozemlja, etnični prostor do reke Mirne in danes zaselke. Vedno manjši smo. Slovenski narod se bo moral zamisliti, katerim politikom bo glede na slabe pretekle izkušnje zaupal svojo prihodnost!"

Slovenska zgodovina se tokrat piše na ozemlju občine, katere županja je Vojka Štular. "Vešela sem, da je državni zbor ratificiral

sporazum o malo-obmejnem prometu in sodelovanju, ker ljudem ob meji prinaša bogatejše in lažje življenje. Občina Piran že tako dobro sodeluje s sosednjimi hrvaškimi občinami, zdaj bo lahko še boljše.

Turizem, promet - pomorski in cestni -, infrastruktura, šolstvo, šport, vse to bo bolj sproščeno zadhalo. Sporazum je izraz zrelosti dveh držav, dokaz evropskega koncepta, ki ga gojita. Pozdravljam tudi sporazum o meji. Gre za zgodovinsko dejanje, zlasti, ker sta državi to zmogli brez mednarodne arbitraže. To bo zanesljivo znala ceniti tudi Evropa. Na morju smo dobili maksimalno, na kopnem smo po tihem pričakovali več, vendar se je obrnilo drugače.

Toliko večje pa je v uradni Ljubljani zadovoljstvo zaradi določitve pomorske meje, s katero bo Slovenija dokončno pridobila status pomorske, sredozemske države.

Mnenje opozicijskih strank: Slovenska vlada (LDS, SLS+SKD, ZLSD, Desus) ali še bolje in točneje rečeno dr. Janez Drnovšek končuje(jo) kravjo kupčijo - Slovenijo in njeno Istro nam bodo zabarantali za majhen denar ...

Z modro taktiko spuščanja majhnih kapljic slabih novic v javnost skušajo počasi Slovenke in Slovence sprijazniti z dejstvom, da bodo v našem(!) imenu Hrvaški prepustili Škrile, Mline, Bužine, Skodelin in Trdinov vrh ...

Slovenski predsednik Milan Kučan se je v Umagu sestal s predsednikom Hrvaške Stipetom Mesičem. Predsednika sta se pogovarjala o odnosih med državama, potem ko sta slovenska in hrvaška vlada minuli teden potrdili predlog sporazuma o meji in jedrski elektrarni Krško (NEK), slovenski parlament pa je tri leta po podpisu ratificiral sporazum o obmejnem prometu in sodelovanju s Hrvaško (SOPS). Kučan je v izjavi za javnost poudaril, da sta državi pokazali sposobnost, da rešujeta odprta vprašanja v korist in dobrobit obeh držav. Podobno je menil tudi hrvaški predsednik, ki je dejal, da gre, kar zadeva dogovor o meji, za najboljšo možno rešitev.

Predsednik hrvaškega sabora Zlatko Tomčić je za hrvaško televizijo izjavil, da je trenutno težko dati kakršnekoli napovedi, ali bo sporazum o meji med Hrvaško in Slovenijo dobil podporo sabora ali ne.

Hrvaški izvedenec za mednarodno pravo Vladimir Ibler pa je na hrvaški televiziji glede sporazuma o meji dejal, da bi po tem sporazumu približno tri četrtine Piranskega zaliva pripadalo Sloveniji in da bi za razliko od sedanjega stanja, imela Slovenija neposreden izhod na odprto morje.

Od 58 prebivalcev Škodelinov, Bužinov in Mlinov jih je vsaj 50 Slovencev, ki bodo zdaj dokončno priključeni Hrvaški. Večina se sicer ima za Istrane, moti jih vsako razmejevanje v Istri, toda nekako ne morejo prikriti, da jim srce utripa tudi slovensko.

Najbolj znamenito je seveda 1,7 hektarja veliko posestvo Joška Jorasa ob Dragonji, ki je dobesedno v zadnjem trenutku ostalo na Hrvaškem, čeprav ga je premier Račan še dan pred tem omenjal kot izjemo. Zato pa so za vse prebivalce spornih zaselkov Mlini/Škrile (to sta slovensko in hrvaško ime istega kraja), Bužini in Škodelin v sporazumu predvideli vrsto dodatnih ugodnosti, ki naj bi jih pozneje določili v posebnem izvedbenem aktu. Poleg davčnih in carinskih olajšav in možnosti šolanja in zdravljenja v Sloveniji bodo imeli tudi pravico do pridobitve slovenskega državljanstva.

Si bo Trdinov vrh Slovenija delila s Hrvati?

Brez posebnega odmeva je ostala razmejitve na Gorjancih, kjer bo šla meja čez Trdinov vrh oziroma Sveto Gero, saj si ga bo Slovenija morala deliti s Hrvati. Vojaški objekt (nekdanja karavla JLA oziroma stražnica slovenske vojske) bo na hrvaški strani. Tomšičeva parcela v snežniških gozdovih (kjer je hrvaško sekanje dreves pred leti povzročilo hudo vznemirjenje) je razdeljena na polovico. Prava znamenitost pa bo ostala gostilna Kalin v Obrežju (pri Brežicah), kjer teče vidno zarisana mejna črta kar sredi jedilnice. "Pomembno je, da je blagajna na slovenski strani," bi lahko dodali.

Je res, da je/bo Slovenija vse manjša in manjša oziroma, da se njeno ozemlje krči?

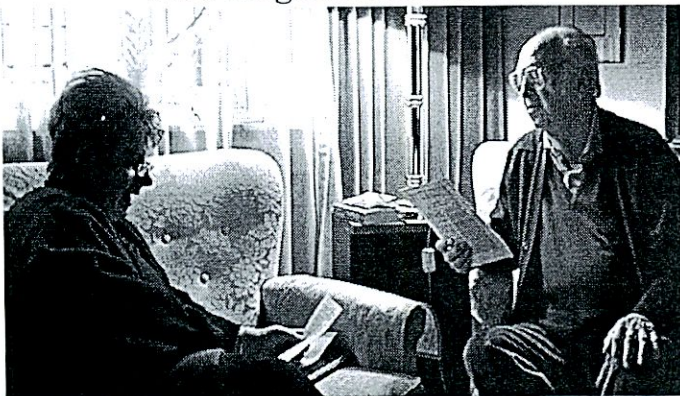
The voice- Of Slovenia

We Australians
celebrate
this year
100 years
of
Australian
Federation

Year 2 No 14/15 July-August 2001

Mr. Milivoj Lajovic

80th Birthday and 26 years since he
became the first Australian
Non-Anglosaxon senator

Mr. Milivoj Lajovic and Stanka Gregorič Photo: Florjan Ausser

LAJOVIC, Milivoj Emil

Senator for New South Wales
1975-85
Liberal Party

Parliamentary Service

Elected to the Senate for New
South Wales 1975 (term
deemed to have begun 1.7.75),
1977 and 1983.
Retired upon expiration of
term 30.6.85.

Personal

Born 23.7.21 at Ljubljana,
Slovenia, Yugoslavia.
Married.

Qualifications and Occupa- tion before entering Federal Parliament

Accountant; marketing
manager.
Delegate to Good Neighbour
Council of New South Wales
from 1954; Executive Member
1969-72; Vice-President 1971.

Party Positions

Delegate, Liberal Party State
Council (NSW) from 1968.
Member, Liberal Party State
Executive (NSW) from 1971.
President, Liberal Party
Metropolitan Western Region
from 1971.

Speech by Senator M. E. Lajovic on Slovenia

Adjournment Debate,
25 October 1978

Senator LAJOVIC (NSW)
"Some time ago a prestigious
Melbourne newspaper published
a small item headed 'No
Slovenia'. Who wrote that item I
do not know. The fact is that ac-
cording to the Age there is no
such thing Slovenia. To put the
record right and to demonstrate
how much we can rely on the
media for the correct informa-
tion, it is my intention tonight to
speak about this 'non-existent
Slovenia'."

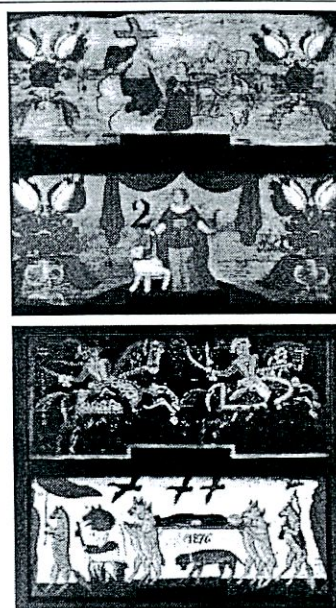
Mr. Lajovic had a long speech
and he pointed out quite a
number of facts about Slovenia.
He concluded his speech with the
words:

"... In conclusion, we Australian
citizens of Slovenian birth
would like recognition of the fact
that Slovenia exists, that we are
ethnically nothing else but
Slovenes, and that we do not
want to be immersed, ignored or
forgotten just because a journal-
ist dismissed the Slovenian na-
tion with a two-word headline."

PAINTED BEE- HIVE PANELS

Darja Klevišar;
Ljubljana

Painted beehive panels are exclu-
sive to Slovenia. They are a defunct
part of material history, related to
an important economic activity -
bee-keeping. The replication of
these masterpieces from the
national heritage must be flawless
in every detail, and the original
procedure needs to be executed as
accurately as possible. Mistress
Darja Klevišar replicates the
composition and color tones, the
effects of weather and sunlight on
the wood, it's decay, and even
woodworm holes.

Dear Editor!

Thank you for publishing the *osmrtnica* for my father in law.
It was very timely and your help very much appreciated.
I still didn't have the time to properly read the June edition of *Glas
Slovenije* which is quite "thick" (28 pages!). Congratulations for
this new achievement and of course to *Slovenija* for its 10th anni-
versary of independence!

In addition I would like to ask you about the possibilities to publi-
cise a small article about Horjul in your newspaper. I explain. Re-
cently I went to visit Slovenia for the first time. You can imagine my
excitement! My trip was very short and I primarily stayed in Horjul
the birth place of my mother. I was able to bring a publication from
there called "Horjul med zelenimi griči" edited by the *Turistično
drustvo Horjul (občina Horjul)*. It talks about the history, art and
attractions of the area. I think it is interesting because it talks about
an area that is not a "popular or common turistic attraction" but it
has its points of interest, i.e. ... *Tabor pri sv. Urhu (grb občine
Horjul)*; and the house where lived Cankar's mother; the church
with the oldest frescos in *Slovenija!*, etc. etc ...

I really don't know if such an article would be of interest to
others ... perhaps it is only my enthusiasm because I am so enthusi-
astic about all these experiences in the little Horjul! I will appreci-
ate your comments and advice about the matter. In addition, I also
feel like sharing with you the following. While in Ljubljana and
buying souvenirs I saw the *Karantanija's* coat of arms
(the black panther) and bought it, only because I found it interest-
ing and different. Back in Australia, no one could tell me its mean-
ing until I found it in your newspaper and read the history behind it.
The walks of life are amazing ... and the power of information and
education, infinite. Thank you and your *Glas Slovenije* in publish-
ing the article about *Karantanija!* In summary I am very grateful
for giving me the opportunity to understand and learn about my
parents and husband's native place. Regards
B.B. NSW

Maybe you didn't know that Slovenian TV 31 - Sydney is broadcasting the program in Slovenian and English every Monday at 6.00 PM

NEWS STA

Washington/Ljubljana – Slovene President Milan Kučan received a letter in which U.S. President George W. Bush expressed satisfaction that he had an opportunity to hold a meeting with President Kučan on the fringe of his summit with Russian President Vladimir Putin. President Bush also thanked Kučan for the hospitality Slovenia offered to him during his first meeting with President Putin.

Vienna – Slovenia, the richest EU candidate country, is expected to reach the EU average of GDP per capita by 2015, according to an estimate made by the Vienna Institute for International Economic Studies (WIIW). The WIIW data sees Slovenia's GDP per capita in 2000 stand at 15,562 euros or 73 percent of the EU average. The Institute anticipates Slovene GDP per capita to reach 81 percent of the EU average by 2005, while by 2010 Slovenia's GDP per capita is expected to reach 90 percent of the EU average.

Belgrade – State Secretary at the Foreign Ministry Magdalena Tovornik participated at a regional ministerial conference on national minorities in Belgrade. Mrs. Tovornik, who co-presides over the Stability Pact working table for democratisation and human rights, stressed that at the time of independence Slovenia bound itself to the protection of national minorities. Tovornik reminded that Slovenia has always found it important to settle minority issues.

Ljubljana – Slovenes living all over the world met in the Slovene parliament in what was the first such event, organised by the parliamentary commission in charge for Slovenes living abroad. According to rough estimates some half a million Slovenes live outside Slovenia's borders.

The meeting was attended by members of Slovene societies and organisations from Austria, Italy, Hungary, Croatia, Bosnia, Macedonia, Germany, Switzerland, France, Sweden, Argentina, Australia, the U.S. and Canada.

The meeting opened with an address by Speaker of Parliament Borut Pahor, who stressed the invaluable contribution of Slovenes from abroad to Slovenia's international recognition ten years ago. Pahor believes that the parliament should in future adopt a resolution on Slovenia meeting its constitutional liabilities to Slovenes abroad, and an umbrella act on Slovenes abroad, as well as secure enough budgetary funds for the Slovene organisations abroad.

The Slovenehood is like gold that glitters and will glitter even more after we enter the Euro-Atlantic institutions, said Foreign Minister Dimitrij Rupel, who spoke about the achievements of the Slovene foreign policy in the past decade.

Head of the office for Slovenes abroad, State Secretary Magdalena Tovornik, pointed out that Slovenes abroad had overcome their political and personal differences in the period when Slovenia strived for independence. She also stressed that problems that have accumulated over the past ten years cannot be solved by annually allocated financial funds. Addressing the guests were also the chairman of the commission for Slovenes abroad, Franc Puksic, Minister of Education, Science and Sports Lucija Cok, and Slovenia's first Prime Minister Lojze Peterle.

Representatives of Slovene organisations abroad, on the other hand, presented their activities and the difficulties they are facing, which are dominated by a lack of funds. Marjan Sturm, who lives in Austria's province of Carinthia, on the other hand said that the greatest help for Slovenes living abroad is economically strong and politically stable Slovenia.

Gorizia – In a strong international line-up, Slovene singer **Mateja Arnez Volcansk** won first place at the 7th International Chamber Music Competition in Gorizia, Italy, which is part of one of the most prestigious international choral competitions, the C.A. Seghizzi. The jury unanimously declared her winner ahead of the undisputed favourite, the South Korean Cho Kyu Hee. To complement her success, another Slovene singer, Janko Volcansk, finished fifth.

Manuela Kriscak, an Italian of Slovene origin, finished third and won the award of the Italian national TV station RAI for contemporary vocal music.

Ljubljana – Slovene artists participated at the 10th **Mittelfest**, a festival which took place in Italy's Cividale between 20 and 29 July. The festival featured prose, poetry, music, dance, puppets, film and visual arts by 17 Central European states. The festival was opened with a special project "1991-2001: Ten Years in Europe", comprising micro-dramas by artists from 17 participating countries, including Slovenia's Matjaz Berger with the performance *Der Salzberg*. Micro-dramas, a mosaic of eighteen eighteen-minute works, share a common subject, i.e. the last decade of Europe. The Slovene contribution, the micro-drama *Der Salzberg*, deals with the ten years of "New Europe" through three languages, namely the language of theatre, as well as through a deconstruction of Slovene historical avantgarde movements and their perception of Europe and modern civilisation.

Moscow – Slovenia's web artist **Igor Stromajer** won first prize of the expert jury together with **Brane Zorman** at the 23rd International Film Festival in Moscow for their project "**Ballettikka Internettikka - Part One: net.balet**". At the festival, Stromajer's work was part of the Media Forum 2001 section, held between 23 and 17 June, which included works from the U.S., Europe, Russia, Japan, Australia, Hong Kong and India. The forum was organised by the Moscow Media Art Lab.

Ljubljana – The shareholders assembly representing 58.42 percent of Slovene pharmaceutical company **Lek's** stock took a decision not to divide the 2000 profit at SIT 5.36 billion (24.7 million euros). The company, however will ensure almost SIT two billion (9.2 million euros) for dividends, said Chairman of the Board Metod Dragonja.

Koper – The Civil Society for the **Border in Istria**, a Slovene interest group, responded to the current talks on the state border between Slovenia and Croatia, calling upon the parliament and the leaders of parliamentary parties to convene an emergency session at which Prime Minister Janez Drnovsek would present the course of the negotiations. "Having no mandate or any political platform, Prime Minister Drnovsek is holding secret talks with Croatian Prime Minister Ivica Racan, handing the disputed villages on the left bank of the river Dragonja (Mini, Buzini and Skodelin) where the border has not yet been fixed ... to Croatia," lawyer Danijel Starman told a press conference.

Ljubljana – German tobacco company **Reemtsma** now controls 98.7 percent of the Slovene tobacco company **Tobacna Ljubljana**, after it had purchased a 17.7-percent share so far owned by the French tobacco company **Seita** and following a transfer of shares of the Slovene Development Corporation to **Tobacna**.

Podgorica – The **Ljubljana Puppet Theatre** was presented four awards at the international festival of theatres for children in the Montenegrin seaside resort of Kotor.

The theatre's performance *Kekec* was awarded for direction by Sasa Jovanovic, the animation of the two protagonists by Brane Vizintin and *Urška Hlebec*, and the design of puppets by Barbara Bulatovic.

Fukuoka – The Slovene swimmer **Urška Slapsak** finished ninth in the women's 50 metre butterfly competition at the swimming World Championships in Fukuoka, Japan. This is the best result ever of a member of the Slovene women's team in the history of World Swimming Championships.

Pavličevo sedlo – A renovated seven-kilometre stretch of a road and a new border crossing at Pavlicevo sedlo were opened by Slovene Prime Minister Janez Drnovsek and Austrian Chancellor Wolfgang Schuessel. "I am satisfied that we have lived to see this at a time of good-neighbourly relations. We are making efforts to establish the best relations, as our countries are linked by history. We did encounter some problems, but we have to use the opportunity offered by our neighbourliness and co-operation," said Drnovsek. Schuessel expressed support for Slovenia's bid to become an EU member, and added that an ethnic minority is enriching, as it represents diversity of the country and the people.

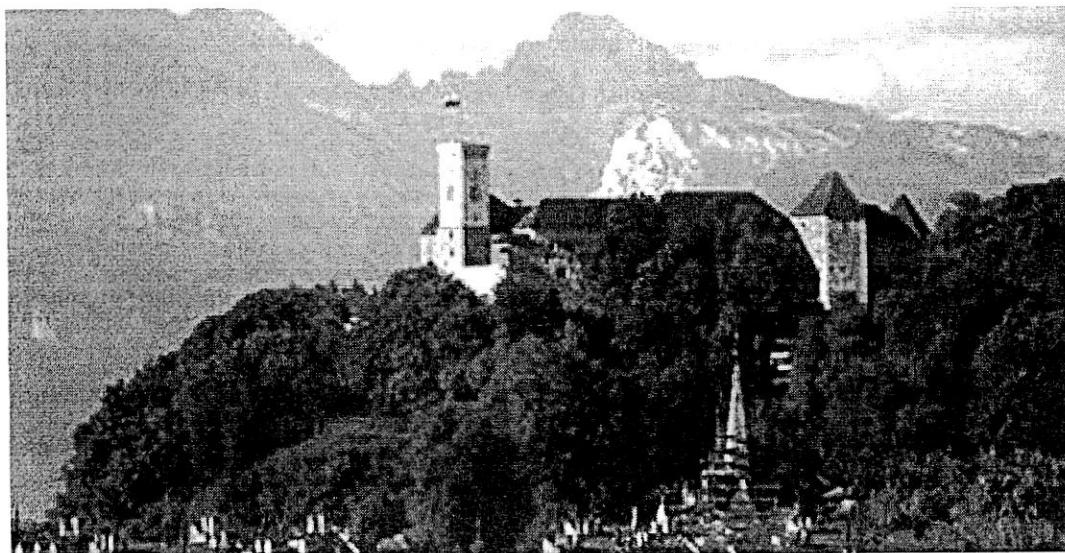
Ljubljana – In July and August Slovene films are to be featured at several festivals in Croatia, Bosnia, the FRy, Italy, Great Britain, Denmark and the Czech Republic. The films will also be shown at two retrospectives in Canada's Ottawa and Vancouver.

Between 3 and 29 July the Canadian audience were offered the films *Idle Running* by Janez Burger, *Express Express* by Igor Sterk, *Socialisation of the Bull* by Zvonko Coh and Milan Eric, *Porno Film* by Damjan Kozole, *Dark Angels* by Saso Podgorsek and *Outsider* by Andrej Kosak. The retrospective has been prepared by the Slovene Film Fund in co-operation with the Slovene embassy in Ottawa in honour of the 10th anniversary of Slovenian independence.

The show will then move on to Vancouver between 23 August and 3 September in what will be the fifth retrospective of the Slovene film this year, after retrospectives in Prague, Berlin, Frankfurt and Ottawa. Films *Ode to the Poet*, *Sweet Dreams* and *Poker* will be featured at festivals taking place in the summer, said the Film Fund. *Ode to the Poet* by director Martin Srebotnjak will be aired at the international festival in Karlovy Vary, the Czech Republic, between 4 and 14 July. The film will also compete at the 3rd *Motovun Film Festival*, Croatia, between 1 and 5 August and at the 7th *Sarajevo Film Festival* between 17 and 25 August.

Sweet Dreams by Saso Podgorsek will compete at the 8th *Palic International Film Festival* in the FRy between 20 and 27 July. The film will also be featured at the *Motovun Film Festival* and the *World Film Festival* in Montreal, Canada, between 23 August and 3 September. The film will be shown in the official section of the festival: world cinema - reflections of our time.

Other Slovene films to be featured at the *Palic* festival include *Rascals!* by Miran Zupanic, *Poker* by Vinci Vogue Anzlovar, *Fortress Europe* by Zelimira Zilnik and the documentary *Tito* by Janja Glogovac.

Ljubljana Castle stands like a crown on the hill that rises from the heart of Ljubljana. The hill once had major strategic importance, and one can find here evidence of continuous human presence over more than three millennia. The first medieval stronghold rose on this site in the 12th century, and in the 15th century the castle was completely rebuilt into a magnificent fortress that became the central castle in the Duchy of Carniola. Its basic features have been preserved to the present day.

Today Ljubljana Castle is undergoing a complete renovation; nevertheless, its gate stands open wide to visitors. Many cultural and tourist events as well as protocol and business promotion events take place in the already renovated parts of the castle. For a long time, this most eminent location in Ljubljana has been a favourite place for getting married. Visitors to the castle and Castle Hill can enjoy pleasant walks under century-old trees, experience for a moment the depths of time gazing at the undulating roofs of Old Ljubljana below, examine the unique frescoes in the castle chapel, and can climb the castle tower for an unforgettable view stretching on clear days from Mount Triglav to Nanos.

Fortress Europe will also be featured at the Karlovy Vary festival and in Italy at the International Meeting Against Racism between 7 and 14 July.

In July two short films are going to the film festivals abroad: Miha Mazzini's first attempt at directing, *You are Free. Decide.* is going to continue its touring of the festivals in London, Great Britain, where it is to be shown between 15 July and 25 July at the Highgate Film Festival. *How to Get Rid of Macho* by the director Marjan Mancek is going to take part in its third international film festival. It is to be presented at Film Video 2001 in Montecatini, Italy, where it will be shown in the competition program. The festival will last from 7 July to 14 July 2001 Ljubljana, 16 July (STA) - From 5,000 to 10,000 dead fish were spotted floating in the Sava river on Sunday between the towns of Hrastnik and Zidani most, northeastern Slovenia. Police and the environment inspectors have so far failed to determine the cause of death, however the investigation is in full swing.

Moscow - A show featuring 14 Slovenian furniture manufacturers opened in Belgrade on 9 July in what is the first show of Slovenian furniture in the FRY. The opening ceremony was attended by a number of business partners and customers, as well as the Slovenian Ambassador to the FRY Borut Šuklje and Vice-President of the Yugoslav Chamber of Commerce and Industry Drago Šofranac. Both officials stressed the importance of co-operation.

Ljubljana/Nova Gorica - The most important archaeological project in Slovenia in recent years is paradoxically connected to the construction of new motorways. Extensive archaeological excavations along motorway corridors began in 1995. Historical monument protection experts managed to make an agreement with the Motorway Company in the Republic of Slovenia on systematic and timely archaeological research into the entire territory in which motorways will be built. The Company also agreed to finance these studies which, according to head of the project, Dr Bojan Djuric from the Faculty of Arts of Ljubljana, have led to the discovery of as many as 33 new sites. Another 27 sites are waiting to be researched in more detail, while the total number of sites is expected to be up to 100 by the end of the project.

The age of the objects found varies. The oldest ones, found last year at Podgorica near Ljubljana, are estimated to come from the period of 200,000 BC. An extensive site near Vipava dates back to 10,000 BC. While much newer sites of Slav settlements, but nonetheless important for Slovenian cultural history, go back to the sixth, seventh and eighth centuries AD.

It is expected that the oldest artistic object found in Slovenian territory is an ornamental rock dating back to 10,000 to 12,000 BC, found at the foot of Zemono hill near Vipava. There, archaeologists discovered the remains of a larger Upper Palaeolithic settlement. Among many objects there were

also two ornamental rocks. The more beautiful is a small slate, adorned with shallow cuts on both sides. The purpose of such ornamental touches is not known, one can only suppose that it is a kind of counting, for example of hunting trophies or counting in the sense of a calendar.

The very important discoveries of this vast project include Bronze Age findings from the period between 3,000 and 1,000 BC, both findings of entire settlements and burial grounds discovered in research areas around the country. Almost all archaeological experts are co-operating in the research, from those of the regional institutes for the protection of cultural heritage and museums, to those working at faculties, freelancers and students.

Ljubljana - Slovene Parliament's commission for Slovenes abroad on extraordinary session discussed the recent decision of the provincial government of Austria's Carinthia to close down two bilingual schools and restructure several more, which commission members labeled an unacceptable decrease in minority protection. Head of the Office for Slovenes Abroad Magdalena Tovornik said that her Office and the Foreign Ministry will send a note of protest to the Austrian Embassy in Slovenia, warning about the intolerable interventions into bilingual education which diminish the acquired rights of the Slovene minority in Austria.

Slovenia/Croatia - Due to the non-symmetrical shape of the Piran Bay, Slovenia is to get good 80 percent of the bay, while a little less than 20 percent falls to Croatia.

From the Slovenian Tourist Board

On behalf of the Slovenian Tourist Board and the entire Slovene tourist industry, we warmly greet you and invite you once again to Slovenia and to our largest tourism business event of the year, the Slovenian Incoming Workshop 2001, which will take place 11-14 October in Bled. We again offer you the opportunity to make and renew personal contacts with current and potential business partners from Slovenia and learn about all the innovative programs we have prepared for you.

For Slovenia, 2001 is a year of anniversaries. We are celebrating Slovenia's tenth year of independence, the 300th anniversary of Ljubljana's Philharmonic Society, and the 400th birthday of Slovenia's oldest wine-producing grapevine in Maribor.

Throughout the year, we have tried to acquaint our guests with the great diversity of natural and cultural gems of our country. The results prove that we are on the right path, as you have further confirmed with your responses and business successes.

Hoping to satisfy your expectations, the Slovenian Tourist Board will host this year's Slovenian Incoming Workshop in Bled, where snow-capped mountains are reflected in the dreamlike blue of the lake. We have prepared a rich program and many interesting innovations for you.

SIW 2001 Programme

Thursday, October 11

21:00-24:00

Arrival of foreign participants in Bled and sign-in at Hotel Park Welcome Party for all participants

Friday, October 12

SIW 2001

09:30-10:30

Opening and presentation of Slovenia's tourist offer

10:30-18:00

Workshop with lunch break

20:00-24:00

Gala banquet with cultural program for all participants in the Grand Hotel Toplice

Saturday, October 13

Familiarization tour for all participants to Bohinj, Tolmin, Tolmin, Kranjska Gora, and Bled.

**Slovenian
Media House
Sydney**

*Their's LOVE
in our name*

After the debate with the Slovene migrants in the National Assembly of the Republic of Slovenia Ljubljana, July 3, 2001

The debate regarding the 2nd and 3rd generation Slovenians and their involvement in the Slovenia community is one that could practically go on forever! Lately, much has been discussed as to what the future of our community will be if our youth or 'Slovenska Mladina' don't get more involved in one way or another to keep our Slovenian organisations alive etc. etc!

The older generation are saying the the younger people simply are not interested in involving themselves in Slovenian community activities. They also say (and rightly so) that without the younger generation, the Slovenian community will slowly start to collapse as the 'oldies' start to pass on leaving our organisations and other institutions without anyone to take over their functions.

The younger generation have argued that whilst they are proud of their Slovenian heritage, they simply are too busy or simply do not want to get involved in the 'politics' of the community. For example rifts do exist between various individuals and even organisations and some of the younger generation have argued that they have no interest in getting involved in such conflicts and misunderstandings and would rather stay away!

Others are of the opinion that 'our organisations are slowly dying' so what is the point in getting more involved when it is of no interest to them. Fact remains that it will be very sad if we all think so negatively with this regard! Our younger generation have argued that they don't know what is going on in the Slovenian community. A lot still does occur in our community here in Australia and simply flicking through the pages of 'Glas Slovenije', 'Misli' or listening to Slovenian programs on SBS radio or 3ZZZ etc, are testament to this fact! As a member of the 'Slovenska Mladina' (when does this mladina thing????? Hey Im already 29!!!!!!!), I know for a fact that there are a lot of avenues available to our Slovenian youth if they want to find out more about what is occurring in our community.

By listening to Slovenian programs on radio or watching the TV programs on Channel 31 in both Melbourne and Sydney, information is readily available for those who have an interest in getting involved in the Slovenian community or finding out more about Slovenia and the Slovenian Community in Australia.

There is a Slovenian media house in Sydney which has been established with the aim of spreading information about happenings in Slovenian communities around the world (and in particular Slovenia and Australia). A large number of websites are also online which can be accessed simply by switching on your computer. Of interest is the 'Stitisce Avstralskih Slovencev' (www), Thesaurus (www), the ASK homepage (www) and sites from Slovenia such as the STA site (www) and the 24 ur site (www). These are just a few such sites. Many more now exist!

Several of our prominent organisations have also made an effort to get more younger generation Slovenians involved in their activities. Late last year the Council of Slovenian Organisations in Victoria organised a forum at the Slovenian Association Jadran which was very well publicised- ONLY ABOUT 30 PEOPLE ATTENDED!!!!!!! The Slovenian National council in Victoria has had a lot of success in getting younger generation Slovenians involved in their activities particularly with regards to 'proslave' and kultural programs. The Slovenian Association Melbourne has had quite of bit of younger generation involvement in its committee over the years also and now a Slovenian soccer team (SAM Dragons) plays an active part in getting next generation Slovenians involved in what is happening at the club and the Slovenian community in general. Youth involvement is actively encouraged at the bi-annual 'Slovenian Festival' in Victoria which is organised by the Council of Slovenian Organisations in Victoria. We can be proud that a 2nd generation Slovenian is so actively involved in producing Slovenian Programs on SBS radio in Sydney (Tania Smredel). She is a credit to our Australian Slovenian community! Regular monthly Slovenian youth programs have been broadcast on Radio 3ZZZ in Melbourne since 1993. Slovenian Youth have helped produce programs on SBS radio in both Sydney and Melbourne since the early 1990's and this continues to this very day. 2nd generation Slovenians are also taking interest in the production of the Slovenian programs on Channel 31. Even here in Glas Slovenije, written contributions by our youth are accepted and a special english section appears which is of great interest to those readers unable to read Slovenian. The religious monthly 'Misli' also features a regular 'youth' section (Koticek Nasih Mladih). The Slovenian Religious Centres in Melbourne and Sydney both have Slovenian schools (Slomskove Sole) which involves not only the young 3rd generation children but also their 2nd generation parents some of whom can understand little or no Slovenian and yet they want their children to be proud of their heritage! Our Slovenian Religious Centres in Australia organise an annual 'Youth Concert (Mladinski Koncert) which brings together the younger generation Slovenians from all around Australia to perform acts in Slovenian and to show they are proud of their Slovenian background. Plenty of other examples exist where our youth can and are actively encouraged to participate which I haven't mentioned here.

I'm not in any way trying to suggest that everything is rosy when it comes to what is on offer to our 2nd and 3rd generation Slovenians. To many cases exist of our youth being 'pushed away' from some of our organisations, not because the organisation themselves don't want them but because the older generation are very much set in their ways about where they want the organisation to head. These 'conflicts of ideas' are a source of disagreements which unfortunately have too often encouraged the newer or younger generation to stay away from the Slovenian community and not get involved. It could also seriously be debated what constitutes being involved in the Slovenian Community. Do we have to become the next club presidents or do we teach our Australian born children Slovenian words in the privacy of our own homes without hardly ever visiting a Slovenian club or church? Does being involved mean writing articles for Glas Slovenije or Misli or simply turning up to mass at a Slovenian church 2 times a year? It would be most interesting to hear any other opinions on the topic of 'The involvement of the younger generation in our Slovenian community'. There are so many questions that we would all love to be able to answer and unfortunately there is no simple answer to this very complicated topic!

- Lenti Lenko, Melbourne

A STAR ALLIANCE MEMBER

LAUDA IN 2001

Lauda has just begun it's 5th weekly service from Australia to Vienna. We now offer direct one-stop services to Europe on all our flights, with seamless connections to over 100 destinations in Europe

Prices to Slovenia start from
AUD \$1,658

*Price varies depending on seasonality

*Conditions apply

**ADRIATIC
 ADVENTURE
 Sydney**

**Phone:
 (02) 9823 0011**

Why Fly Lauda?

5 times a week direct to Europe
 Connections to over 100 European cities
 Our state-of-the-art Boeing 777 aircraft
 Our "Supernatural Service" reputation
 Membership of the Star Alliance
 Your "Restaurant in the Sky"

Lauda....Supernatural

Razkrižje in Hotiza?

Izjava župana občine Razkrižje Stanka Ivanušiča: "Imam zagotovilo visokih državnih uradnikov, da je baje za naše območje dogovor o mejnem režimu in poteku meje usklajen, vendar ga ne morejo objaviti vse dotlej, dokler ne bo južna meja v celoti določena in usklajena."

Po nekaterih virih, ki so blizu diplomatski komisiji, naj bi bila na tem obmejnem ozemlju med mejnem območju bodoča mejna črta že določena. Tu so tri družine, Čmagerjevi, Mesaričevi in Bedekovičevi. Domačija Čmagerjevih sicer leži na slovenskem ozemlju, vendar jim je dostop zagotovljen le s hrvaške strani preko mejnega prehoda Banfi, hiše Mesaričevih in Bedekovičevih pa so na Hrvaškem. Po še neuradno potrjenem dogovoru o poteku meje v diplomatski komisiji naj bi mejno črto popravili tako, da bi imeli Čmagerjevi dostop do doma po slovenskem ozemlju, Mesaričeve naj bi "priključili" k Sloveniji, Bedekovičevi pa naj bi ostali na hrvaškem ozemlju, ki se tukaj kot klin zadira v slovensko ozemlje. Na Hotizi v zaselku Mirišče oziroma po hrvaško Brezovec, kjer v šestih hišah živi 17 ljudi, so prav tako izražali velika pričakovanja od obeh sporazumov. Podobno kot na območju Razkrižja pa obmejni prebivalci niso natančneje seznanjeni z njuno vsebino oziroma s tem, kje in kako naj bi tekla mejna črta. Ker so zaradi pogostih kontrol hrvaških policistov na hrvaškem katastrskem ozemlju ob levem bregu v preteklosti pogosto nastajali razni konflikti in incidenti, težko verjamejo, da bi bilo Mirišče priključeno k Sloveniji. Neuradno so slišali, da naj bi meja med državama potekala po visokovodnih nasipih ob reki Muri in okrog štiristo metrov od Broda na reki Muri, kjer imajo Hrvati mejni prehod Sveti Martin na Muri. Seveda bi bila zanje idealna rešitev, če bi meja potekala po sredini struge reke Mure in če bi tudi na slovenski strani čimprej odprli obljubljeni mejni prehod. Kako bo z morebitnimi menjavami ozemelj - po podatkih diplomatske komisije naj bi bilo na hotiškem območju na levem bregu Mure kar 800 hektarjev hrvaškega zemljiškognjižnega ozemlja, na desnem bregu pa samo 260 hektarjev - ni znano ne Hotižanom ne Razkrižancem.

*

Nadvse zagrenjena je ostala rod-bina Klenar, ki nikakor ni uspela pritegniti pozornosti s svojim protestom, ker je na Hrvaškem ostal del vasi Globoko (pri Ljutomeru), preimenovan v Robadje.

Meja na morju tolaži le hrvaške balkanske komplekse

Za Glas Slovenije mag. Bert Pribac, Istrjan

Kar se dogaja te dni ali tedne v zvezi z reševanjem sklopa neresenih problemov s Hrvaško je, vsaj kar se tiče slovenskega morja, bolj smešno kot zaskrbljujoče. Zgleda, da se Hrvaška še ne zaveda, da njena pot v evropske integracije gre preko civiliziranih in prijateljskih odnosov s Slovenijo in Madžarsko ne pa v risanju in vsiljevanju nekkih geometričnih likov in ozkih plovnih tub v sredini tržaškega zaliva, na morju, ki ni samo njeno.

Po drugi strani pa glasna stališča določenih slovenskih interesnih krogov ne prispevajo k racionalnemu razreševanju problemov meje ob Dragonji in po morju do Savudrije, na primer stališče Goljevsčeve Civilne družbe za Istro, "da je piranski zaliv s Savudrijo in zaledjem neprekinjeno pripadal občini Piran" vsaj do leta 1954, že drži, ampak nekoliko prepozno in brez potrebe zaposluje naše poslance. Lepo bi bilo, če bi ta argument držal tudi v prihodnosti, recimo pred možno mednarodno arbitražo. V to zelo dvomim, kajti kdor ima nepremičnino v posesti, pa čeprav je bila pogodba sklenjena pod kaminom med takratnimi administrativnimi komisarji Hrvaške in Slovenije, jo po navadi dobi tudi v last. To je sedaj stanje v bujščini in na savudrijskem rtiču. Porivati našo mejo na reko Mirno je še bolj sporno, čeprav je res tudi, da mnogo vasi na robu gornjega dela hrvaške Istre, vsaj od Marušičev do Umaga, so zgodovinsko izpovedovale pripadnost "slovin-skemu" narodu, tudi v zgodnja petdeseta leta, ko sta si situacija na terenu ogledala tudi Slovenca Aleš Bebler in Jože Vilfan. Ampak hrvaški nacionalizem, tudi s pomočjo njegovega klera, je bil takrat že močno zasidran v mišljenju takratnih okrajnih komitejev in celo katoliških župnikov, ki jih je nastavila ali vsilila takoj po drugi svetovni vojni po celi Istri vse do Dragonje pazinska škofija. Druže Ive Mihovilovič, v tistih letih vplivni politični delavec v Koprju in pozneje v Bujah (bil je tudi znani novinar pri "La voce del popolo" v Koprju) je zelo vztrajal na hrvaškosti tistih delov Istre.

Ni čudno torej, da je naš istrski poet Alojz Kocjančič, ki je dobro poznal razmere v Istri in med duhovščino, leta 1962 napisal takole:

*Kjer Rokava in Rižana
Zliva se v objem Jadrana
Tam naš rod živi!*

To drži še zdaj in iskanje karkoli drugega je neplodno.

Bolj vzdržljivo za interese Slovenije je mnenje koprškega odvetnika Danijela Starmana, da "Hrvaška na morju ni nikoli mejila z Italijo, saj je bilo to morje pred razpadom nekdanje Jugoslavije jugoslovansko morje", torej tudi slovensko poleg hrvaškega in sbrskega in bosanske-

ga in še kaj. Tudi mnenje strokovnjaka za pomorsko pravo Istrjana Marka Jakomina je zelo smiselno in bi držalo slovenski poseg v mednarodno arbitražo. Še najmanj, kar lahko dobimo na mednarodni arbitraži bi bil koridor in mednarodno zajamčen prost pretok ladij v Koper in iz njega. Hrvati pa bi morda le mejili s svojim čarovnim trikotnikom sredi morja z Italijo in zapadom. To je pa bistvo tudi sedanjega, minimalnega dogovora za Slovenijo. To je najbrž imel v mislih tudi hrvaški premjer Ivica Račan zadnje dni, ko se je bal, da bi Slovenci dobili dosti več, če grejo na mednarodno arbitražo.

Ce z doseženim koridorjem na morju pride s Hrvati do hujših zapletov, jih je treba pač spomniti, da njih suhozemne poti gredo skoraj vse preko Slovenije in so še bolj ozke. Te dni gledam kolone Nemcev in Lahov, ki se valijo po naši šmarski cesti v hrvaško Istro in iz nje, tako, da me je strah prečkati to cesto iz naše vasi, ko grem v Šmarje ali v Koper. Hrvaški kamioni se valjajo v tisočih vsak teden prek slovenskih poti do Karavank, Štajerske in do Trsta, naši pa komaj kako stotino preko njih mej. Uvesti je pač treba evropske standarde za kvaliteto in število vozil s katerimi lahko potujejo preko slovenske zemlje, da se bodo zavedali, da tista njih geometrična tubica na morju je pravi nič proti uslugam, ki jih oni izkoriščajo v danosti suhozemnega tranzita preko Slovenije. In začnimo uvajati šengenski režim za turiste, ki potujejo na Hrvaško in posebno iz nje, ker od tam gotovo kaj švercajo: "rakijo", droge in celo ljudi. Španci, Lahi in Grki in celo Avstrijci s svojimi jezери, nam bodo samo hvaležni za tako dejanje.

Splača se celo spet se pogajati z Italijo, če nam bodo Hrvati delali težave, da nam oni dajo možnost zajamčene svobodne plovbe po njih delu tržaškega zaliva do mednarodnih vod. Tudi Lahi in zapadna Evropa rabijo našo zemljo kot tranzit za tisoče in tisoče kamionov iz vzhodne Evrope in za vzhodno Evropo. Kar mi rabimo tranzita na njih cestah, je kaplja v morju proti tistemu, kar oni rabijo od nas. Kamioni so naši aduti na Jadranskem morju! Kje so bili naši pogajalci, ko so si izmišljali tiste geometrične like na morju?

Glede na to da je bilo to morje skupno jugoslovansko morje, je treba Sloveniji vztrajati na enem 10 do 15 km širokem podaljšku slovenskega morja (in ne na ozkem koridorju po namišljenem hrvaškem morju), nekje na polovici širine od Savudrije do italijanskega morja in vse do mednarodnih vod. Na taki rešitvi je treba vztrajati. To bi bila edina pametna in pravična rešitev, ki Sloveniji daje kontrolo nad njenimi vodami vse do mednarod-

nih vod, a Hrvaški nič ne jemlje, jo pa delno razbremenjuje njenih balkanskih kompleksov in nepričakovanih vročeglavih posegov kakega njihovega ali celo našega galjotskega šerifa na "spornem" komaj 3 km širokem koridorčku morja, kakor nam ga vlade ponujajo zdaj.

Kot je rekel že prvak SNS gospod Zmago Jelinčič, je sedANJI dogovor zares eno smešno skrupucalo. Streže samo hrvaškimi kompleksom, da morajo mejiti z Italijo in preko nje z zapadno Evropo, čeprav tudi ves trebuh slovenske "mat kurje" leži skupaj s Hrvaško še na Balkanu. Zatorej imajo prav tisti, ki pravijo, da bi bilo treba sedANJI sporazum revidirati, še preden postane ratificiran v obeh parlamentih. In ker Hrvate zelo žuli dolg Ljubljanske banke njenim varčevalcem, bi po mojem skromnem mnenju ustrezná poteza slovenske vlade ali Ljubljanske banke, da postopoma ali v celoti vrne 300 - 500 milijonski DEM dolg hrvaškimi varčevalcem, precej ublažila hrvaške komplekse in jih omehčala in zapeljala k reviziji morskega sporazuma, a obenem utrdila finančno kredibilnost taiste banke in naše vlade. Naši politiki bodo morali pač požreti eno lekcijo, da se jim je iz kakršnih koli razlogov, preveč mudilo skleniti ta sporazum s Hrvaško, ali zato, ker se jim tako mudi v Bruselj, ali pa ker ljubljanski bankirji nočejo plačati tistega dolga. Predsednika Kučan in Mesič sta se morda le prehitro sestala v Umagu na čestitanju k dogovoru o meji. Se bosta morala spet srečati, ko pride do zares pametnega sporazuma. Čeprav zna biti ta dolg ljubljanske banke res stvar sukcesije, so hrvaški varčevalci zvečine zaupali predvsem ljubljanski banki, ne pa Jugoslaviji, kajti drugače bi svoje prihranke vložili tudi v kako kosovsko ali celo sbrsko banko.

Da je pa Slovenija končno podpisala in ratificirala maloobmejni sporazum (takozvani SOPS) je že prav, kajti gre predvsem v korist prebivalcev ob meji, predvsem hrvaškimi prebivalcem, vsaj tu v slovenski Istri. V itrski županiji se dobro zavedajo pasti shengenske meje na slovenski meji in velike gospodarske škode, ki bi doletela njih del Istre. Poslanec hrvaškega Sabora in podpredsednik IDS Damir Kajin trdi, da za njegov IDS "je minimum, da na meji s Slovenijo ob uvedbi shengenskega režima (v Sloveniji) ne bo prišlo do dodatnega oviranja normalnega življenja" Istranov. Nekje drugje je Damir Kajin izrazil svoje resne dvome da nas bo Hrvaška dohitela v doglednem času pri vstopanju v Evropsko unijo. Osebnó sem bil, vse do nastopa De Michelisa te dni v tržaškem Piccolu, sicer bolj optimističen.

/nadaljevanje na str. 18/

/nadaljevanje s 17. str./

Osebn nisem za zaostritev odnosov s Hrvaško, pač pa bi svetoval, naj Slovenija raje pomisli, da bi malo počakala s korakanjem v Evropsko unijo, da se tudi bližnji sosedji pripravijo za vstop in naj potem oni čuvajo nas in Evropo pred balkanskimi in azijskimi "hordami". S tem imajo Hrvati (ali pa njih krajinski Srbi, ki bi radi itak prišli nazaj v Krajino) dolge zgodovinske izkušnje. V kolikor je Evropska unija še daleč od Hrvaške, potem pa naj Istrska županija zahteva od Zagreba, da ji zgradi ekonomske strukture, ki bodo nudile njenim prebivalcem delo in dober zaslužek v hrvaški državi, ne da morajo Istrijani beračiti v Trst. Kot berem iz mnogih virov, jim zdaj Zagreb dosti več odnaša kot prinaša. Zato tudi nekateri Istrijani izsiljujejo neko Evroregijo preko naše slovenske Istre, ki bi jih povezala z Italijo in v obilne desničarske fondе, ki so na razpolago istrijskim ezulom. Italija zdaj že napol uradno grozi, da moramo Slovenci in predvsem Hrvati vrniti ezulom vsa zapuščena in zaplenjena zemljišča. To bo še bolj zakompliciralo želje Hrvatov po evropskih integracijah. Naj jim v Bujah ali Novem gradu ali Umagu zgradi Zagreb vsaj dobro bolnico in naj se Istra končno odloči, če je treba - še enkrat, ali hoče imeti svojo prestolnico v Zagrebu in Puli ali pa v Rimu in Trstu. Seveda, lahko se grejo tudi avtonomijo, če jim bo Zagreb popustil. Dvomim pa, da bo slovenska Istra šla voljno v tisto avtonomijo z njimi, kajti to bi bil ali postal prav kmalu italijanski protektorat ali tvor in slovenska Istra bi se v tistem tvorju preprosto stopila ali celo izginila.

Ker zgleda torej, da je dogovor glede kopenske in predvsem morske meje s Hrvaško preuranjen in nima splošne podpore slovenske javnosti, sedanji sporazum rabi premišljeno revizijo, zato bi bilo bolje da se vrne čim prej spet za pogajalsko mizo, ali pa da se tak dogovor glede meje na morju celo odgodi.

Mnenjsko gibanje za slovensko Istro je v tem smislu pred nekaj tedni podalo zelo trezno analizo situacije in rešitve temu vprašanju. Napisali so, da ...

"Prost dostop na odprto morje in upravljanje piranskega zaliva so pravice, ki gredo Sloveniji po sukcesiji, saj jih je uživala že v prejšnji skupni državi. Zato menimo, da se tem pravicam ne more in ne sme odpovedati. Tudi Hrvaška teh pravic Sloveniji ne more odvzeti (razen s kakšno vojaško avanturo). Če pa jih iz kakršnihkoli razlogov ne želi ali ni v stanju pravno potrditi, potem se naj za določen čas zamrzne sedanje stanje, ko Slovenija te pravice uživa ter počaka na boljše čase. Pričakovati je namreč, da bo ta spor, v morebitnem jutrišnjem skupnem evropskem domu zgubil svojo ostrino"

Še hrvaško mnenje o meji

Odrpno pismo akademika Davorina Rudolfa hrvaškemu vrhu "Zunanjepolitična blamaža in ponižanje Hrvaške"

ZAGREB /VEČER, MLADEN MALI/ - Bivši hrvaški zunanji minister in poznavalec mednarodnega prava, akademik Davorin Rudolf, v odprtem pismu tri najvišje funkcionarje na Hrvaškem sprašuje, kako so lahko privolili v enostransko popuščanje Sloveniji v Piranskem zalivu in posledično v spremembo državne meje. Rudolf meni, da bi lahko šlo v primeru, da bo sedanji mejni sporazum s Slovenijo podpisan, za zunanjepolitično blamažo in ponižanje Hrvaške.

Rudolf v obsežnem pismu, objavljenem tudi v hrvaških medijih, sprašuje, zakaj so Sloveniji prepuščali tri četrtine Piranskega zaliva in zakaj je Zagreb opustil stališče, da bi meja potekala po sredini zaliva. Takšno mejno črto ima za najpravičnejšo, za najpogostejšo rešitev v svetovni praksi in za rešitev, ki jo predvidevajo mednarodni sporazumi, ki zavezujejo tudi Hrvaško in Slovenijo.

Akademik Rudolf je prepričan, da se Hrvaška s sprejetjem koridorja enostransko odreka delu svojega državnega ozemlja, in se sprašuje, zakaj Slovenija ni zahtevala koridorja "odprtega morja" v "pasu ločene plovice" v sosednjem italijanskem teritorialnem morju, po katerem ladje plujejo v Trst oziroma nazaj. To bi bil za Slovenijo "izhod" na odprto morje, dodaja Rudolf in poudarja, da bi "bilo poučno slišati grmenje iz Rima, če bi Slovenci kaj takšnega zahtevali od Italijanov".

Davorin Rudolf, v letih 1991 in 1992 predsednik hrvaške državne komisije za meje, nadaljuje, da so neutemeljene razlage, češ da je zdaj določena hrvaško-slovenska meja po morju kompromis oziroma da je Hrvaška v zameno dobila štiri vasi na levem bregu reke Dragonje, ki so bile, kakor trdi, že leta 1991 na hrvaški strani. Za nesprejemljiva ima tudi pojasnila, da bodo na podlagi ozemeljskih koncesij naposled rešena tudi druga odprta vprašanja, denimo JEK in deviznih vlog pri bivši LB. Rudolf pravi, da ne pozna nobenega primera v svetu, ko bi državno ozemlje uporabili kot nadomestilo za reševanje sprotih gospodarskih vprašanj v dvostranskih odnosih med državami. Rudolf meni, da bi lahko "maksimalistične slovenske nacionalne interese, povezane s prehodom na odprto morje, uredili z dogovorom o pravnem režimu, ne da bi se odrekli hrvaškemu državnemu ozemlju".

Kultura Slovenija/Avstralija

Slavko Grum - 100 let

piše Alenka Vesenjāk

LJUBLJANA /STA/ - Drugega avgusta je poteklo sto let od takrat, ko se je v Šmartnem pri Litiji rodil dramatik in pripovednik Slavko Grum (2. avgusta 1901 - 3. avgusta 1949). Zdi se, da mnenja literarnih zgodovinarjev glede "primera Grum" nikoli ne bodo povsem usklajena. Je bil Slavko Grum ekspresionist ali pa so v njegovem delu močnejši simbolistični momenti? Je bil literat v pravem pomenu besede ali pa le navaden epigon in zadrogiran zdravnik, ki je bežal "v onstran", torej v sanje, omamo, bolezen in smrt? V času njegovega življenja ga je zavrnila njegova velika ljubezen in kasneje zvesta učenka teozofinje H. P. Blavatsky Joža Debelak, zavračala ga je literarna javnost, po škandalu z zdravniško sestro, ki se je prepoznala v eni njegovih črtic, pa je bila zapečatena tudi njegova kariera ginekologa. Zadnjih deset let je pogosto v družbi svojih rudarskih pacientov preživel v Zagorju, kjer je imel izredno uspešno zdravniško prakso in povsem osamljen umrl v mestni hiralnici leta 1949. Do zadnjega je imel osebnega šoferja. Pri Grumu je ekspresionizem, s katerim ga teoretiki tako radi povezujejo, še najbolj prepoznaven na sintaktični ravni in v rabi metaforike, in sicer v njegovi mladostniški literaturi, ki ima manjšo umetniško vrednost. Grum se ni nikoli navduševal nad ekspresionističnimi deli, o čemer priča tudi njegova knjižnica, ki v glavnem vsebuje dela predstavnikov simbolizma, dekadence in naturalizma.

Po njegovih kasnejših črticah sodeč so bila Grumu bolj kot aktivizem blizu fatalizem in stanja kontemplacije. Na občutja glavne junaka njegovih črtic, ki je navadno prvoosebni intelektualec depresivnega in modernega mesta, sta najbolj vplivala Strindberg in Dostojevski, medtem ko je njegovo nabolj znano delo *Dogodek v mestu Gogi*. V *Dogodku* so tako kot v črticah in novelah glavni akterji napol patološke, s strastmi in nagoni determinirane osebe, katerih dejanja lahko navadno pojasnujemo tudi skozi psihoanalizo. Posebej velja omeniti Grumov jezik; avtor je navadno posegal po oblikah, ki so bile manj rabljene ali zastarele že v njegovem času, tem pa dodajal tipične izraze iz meščanskega, malomeščanskega, izobraženskega ali polizobraženskega jezika, ki se je prav takrat naglo urbaniziral.

Svetovno znani slovenski književniki na avstralski turneji

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE, J.Ž. EVALD FLISAR/ - Skupina petih slovenskih književnikov se je predstavila avstralkemu in slovenskemu občinstvu. V skupini so bili: Evald Flisar, Maja Vidmar, Lela B. Njatin, Andrej Blatnik in Tomaž Šalamun.

EVALD FLISAR - eden najuspešnejših sodobnih pisateljev in dramatikov. Roman *Čarovnikov vajenec* je doživel pet ponatisov. Flisarjeva dela so objavljena v sedmih jezikih. Igra *Jutra* je doživela sedemnajst mednarodnih produkcij.

Flisar je predsednik Društva slovenskih pisateljev in urednik slovenske literarne revije *Sodobnost*. Pred leti je nekaj časa živel v Sydneyju in takrat je pisal tudi radijske igre za Radio ABC.

MAJA VIDMAR - je najbolj prominentna slovenska pesnica, znana po svoji erotični poeziji. Prejela je več mednarodnih nagrad in je prevedena v več jezikov.

LELA B. NJATIN - je povezana z novim valom slovenske literature in je ena izmed ustanoviteljev Centra za slovensko literaturo. Njene novele so vključene v več antologij, nekaj komadov te pisateljice romanov in novel je prevedenih v angleščino.

ANDREJ BLATNIK - je vodilni pisatelj postmodernistične generacije, preveden v druge jezike, prejel več nagrad. Je literarni urednik Cankarjeve založbe in glavni urednik literarnega mesečnika *Literatura*. Glavna dela: *Labirint iz papirja* in *Plamenice in solze*.

TOMAŽ ŠALAMUN - je eden najbolj prevajanih slovenskih pesnikov. Izdal več kot štirideset pesniških zbirk. Znan je predvsem v ZDA, kjer je bil nekaj let kulturni ataše na slovenskem veleposlaništvu in gostujoči profesor na ameriških univerzah.

Namen avstralske turneje je bil predvsem predstaviti sodobno slovensko literaturo avstralski javnosti delno pa tudi srečanje s slovenskimi rojaki. Turneja naj bi tudi vzpodbudila objavljane slovenske literature v Avstraliji in avstralske v Sloveniji.

Zapisali so še v ...

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG

Nemški dnevnik *Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ)* se v eni izmed svojih izdaj sprašuje, ali je **Slovenija revna, ali bogata država**. Povzema in analizira besede slovenskega premiera Janeza Drnovška in glavnega slovenskega pogajalca na pristopnih pogajanjih z Evropsko unijo Janeza Potočnika, ki ne želita, da bi Slovenija ob vstopu v EU na eni strani postala neto plačnik v bruseljsko blagajno, na drugi strani pa bi ji bile kratene nekatere pravice skupnega trga, na primer z uvedbo sedemletnega prehodnega obdobja za prost pretok delovne sile. Do kdaj bo torej EU Slovenijo na nekaterih področjih, kot na primer liberalizacija trga nepremičnin, obravnavala kot bogato državo, na drugih pa kot revno, katere delovne sile se je potrebno bati, se za FAZ sprašuje Potocnik in dodaja, da tako EU prihaja v očitna nasprotja z lastnimi temeljnimi načeli individualnega pogajanja z državami kandidat-kami za vstop v EU.

VEČER

A.S./ – Slovenci nismo le pridni, smo tudi in predvsem pohlevni, ponižni in prilagodljivi. Vladajoča politična struktura lahko stori karkoli, ubogljivi slovenski volivci bodo hipnotično otrpnili in političnim veljakom disciplinirano prikimali. Obsodba **Vinka Levstika** je Slovence tako zaprla vase, da so se skorajda vsi poskrili v mišje luknje. Namesto da bi vsi domoljubi, predvsem pa prizadeti svojci po vojni pobitih podali prijave na slovensko tožilstvo o (ne)znanih medvojnih in povojnih zločincih, so se ustrašili lastne sence. S svojo neodzivnostjo dopuščajo, da se slovensko sodstvo poigrava in izživilja le nad ljudmi, ki sodijo v tabor njihovih ideoloških nasprotnikov. Ker naše sodstvo še ne deluje v smeri vladavine prava in kot tako še ni podvrženo pravnim načelom, bo izvajalo obravnave enostransko toliko časa, dokler bo tak način dopuščalo ljudstvo. Ljudstvo pa je še vedno natančno tako, kot ga je opisal Cankar. Cankar je bil resnično velik človek, predvsem pa nedosegljiv jasnovidec. Po značaju ni bil prav nič podoben Slovcem.

Iz zakladnice ljudske modrosti

Pravica je umrla, resnici pa so oči izkopal.

ILL PICCOLO

Italijanski zunanji minister **Renato Ruggiero** je pred odobrom za zunanje zadeve zastopniškega doma italijanskega parlamenta dejal, da "mora biti vprašanje odškodnine italijanskim beguncem iz Slovenije in Hrvaške rešeno celovito in dokončno", je poročal italijanski časnik *Il Piccolo*. Po besedah Ruggiera je reševanje tega vprašanja ena izmed prednostnih nalog, s katerimi se bo spopadel, o tem pa je že govoril s svojimi slovenskimi in hrvaškimi kolegi. "V naslednjih mesecih se bomo verjetno sestali na visoki ravni," je Ruggierove besede povzel *Il Piccolo*.

Nekdanji tržaški župan in sedanjí poslanec **Ricardo Illy** je poudaril, da je potrebno delovati na treh področjih, če Italija želi vprašanje odškodnin italijanskim optantom rešiti celovito in dokončno. Po njegovih besedah mora biti Italija dejavna na področju odškodnin, oblikovati neke vrste španski kompromis tudi za Hrvaško in se zavzeti za vračanje nepremičnin, kot predvidevajo nekatere določbe Rimskega sporazuma, je pojasnil Illy. Plačilo odškodnin se nanaša na italijansko državo. Slovenija je sprejela španski kompromis, ki daje optantom prednost pri nakupu nepremičnin, ko se bo odprlo slovensko tržišče, podoben kompromis pa je potrebno predložiti še Hrvaški. Rimski sporazum iz leta 1984 predvideva, da se optantom vrne tiste nepremičnine, ki so na razpolago, je še dodal Illy.

VJESNIK

Dolgoletni in nedavno zamenjani predsednik komisije hrvaške vlade za meje **Hrvoje Kačič** je v pogovoru za hrvaški *Vjesnik* dejal, da se ne strinja z razmejitvijo v **Piranskem zalivu** in z vzpostavitvijo morskega prehoda skozi hrvaške ozemeljske vode, ki Sloveniji omogoča dostop do mednarodnih voda. Kot je znano, to predvideva nedavno dogovorjeni predlog meddržavnega sporazuma o razmejitvi med Slovenijo in Hrvaško. "Ne morem soglašati z rešitvijo, da bi katerikoli del morja bil od kogarkoli drugega in ne hrvaški, četudi Hrvaški pripada po mednarodnih konvencijah. Pripravljen sem dokazati, da bi slovenska pristanišča uživala vse, kar so imela za časa skupne države. Še celo več, saj je Hrvaška pripravljena slovenskim vojaškim in policijskim čolnom dopustiti povsem svobodno plovo tudi po hrvaškem ozemeljskem morju," je med drugim dejal Kačič.

DELOFAX

/VLADO ŠLAMBERGER, VL./ – Plače nekaterih slovenskih politikov: **Janez Drnovšek**, predsednik vlade RS je boljše plačan od **Milana Kučana**, predsednika RS. **Drnovšek** 1.390.145 tolarjev bruto; **Kučan** 1.362.987 tolarjev bruto oziroma 636.398 tolarjev neto; predsednik Državnega zbora **Borut Pahor** 1.230.714 tolarjev bruto, 574.000 neto; **Lucija Cok**, ministrica za šolstvo in znanost 1.196.208 tolarjev bruto; več kot 1,1 milijona tolarjev bruto: **Dimitrij Rupel**, **Tea Petrin**, **Igor Bavčar** in drugi; **Helena Kamnar**, državna sekretarka za proračun ima 1.018.806 tolarjev bruto; **Magdalena Tovornik**, državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu 1.042.704 tolarjev bruto; med najnižje plačanimi poslanci je **Jožef Bernik** 738.524 tolarjev bruto.

SOBOTA

/PRILOGA PRIMORSKIH NOVIC/ – Kdo se je kandidiral za najlepše slovensko dekle in za najlepšega slovenskega fanta na **Koprski noči**: **Diana Borkovič** iz Izole, **Emina Bosnič** iz Ljubljane, **Manuela Jerkič** iz Dobravelj, **Svetlana Kovačević** iz Ljubljane, **Urška Šabec** iz Lucije, **Ivana Toran** iz Ljubljane, **Aldijana Tiganj** iz Ljubljane, **Liljana Ilič** iz Pirana, **Fani Pucer** iz Izole, **Mojca Rebolj** iz Lucije in **Kristina Muzlovič** iz Škofij. **Robert Tadič** iz Postojne, **Matej Kastelic** iz Postojne, **Nedeljko Bilješkovič** iz Ilirske Bistrice, **Kasim Ademi** iz Postojne, **Dehan Ražman** iz Ankarana, **Matjaž Marušič** iz Ankarana, **Boštjan Udovič** iz Rižane, **Uroš Zalar** iz Sežane, **Matjaž Borovina** iz Postojne in **Suad Sulejmani** iz Postojne.

DELOFAX

... **Silvio Berlusconi**, ki je nedavno prišel na oblast v Italiji, je znani sovražnik Slovencev ...
... **Gianni De Michelis** je sporočil, da bo italijanska banka (za katero stoji Agnellijev Fiatov koncern iz Torina) kupila **Banko Koper**. Ponujajo vsoto že skoraj trikratne knjižne vrednosti, kar naj bi zneslo več kot pol milijarde mark ... Kajti Italijani z nakupom bank v **Kopru**, **Pulju**, **Splitu** in na **Reki** ne kupujejo samo denarnih ustanov, temveč vpliv in dolgoletne sanje o svojih nekdanjih ozemljih.

DEMOKRACIJA

/DEJAN STEINBUCH/ – ... Slovenski turizem se zdi kar sprejemljiva zadeva. Pri nas se ljudje vsaj trudijo biti prijazni. In, neverjetno, ponekod jim to celo uspeva; naveličani, zamorjeni socialistični kšihiti se počasi umikajo sproščenim in prijaznim nasmehom ...

ILL PICCOLO

Priključitev Slovenije Evropski uniji je nepovratni proces, vendar pa morata Evropa in Italija opozoriti Slovence, da bodo morali po vstopu v EU sodelovati z nami pri skupnem iskanju rešitev za Balkan, ne pa nadaljevati politiko zadnjih let, ko so obračali hrbet pred preteklostjo. "Gorje, če bodo Slovenci potem, ko se bodo priključili Evropi, menili, da bodo vrata ostala zaprta," je v pogovoru za tržaški časnik dejal **Gianni de Michelis**, nekdanji italijanski zunanji minister, danes pa "ambasador v senci" za Balkan v palači Chigi. V zvezi z ravnitvijo premoženja **istrskim**, **reškim** in **dalmatinskim optantom** **De Michelis** poudarja, da so le-ti upravičeni do svojih nepremičnin, in sicer iz enostavnega razloga, ker jim je komunistični režim odvzel premoženje na nezakonit in nedemokratičen način. "In to morajo slovenski prijatelji dojeti," je opozoril **De Michelis**. Na pripombo novinarja, da je bilo po mnenju Ljubljane to vprašanje zaprto z Osimskimi sporazumi in kasneje s sprejetjem načrta **Solana**, je **De Michelis** odvrnil, da slednji ni pomemben in da je treba upoštevati pravila, ki so veljala v vseh drugih evropskih državah.

DELOFAX

/MOJCA DRČAR MURKO/ – Na svetu je 193 suverenih držav. V pravnem pogledu so vse enake, a v resničnosti so razlike med njimi velike. Kriteriji, po katerih jih razporejajo v kategorije, so najrazličnejši. Pri tem pridejo avtorji včasih do presenetljivih izvidov. Avstrijski ekonomist, profesor finančnih ved in raziskovalec **Egon Matzner** je v skupino držav "z vplivom na mednarodno okolje" uvrstil Poljsko in Luksemburg, med države brez mednarodnega vpliva pa je prištel, poleg Slovenije, tudi Belgijo, Češko in – Avstrijo.

7 D

/MIRKO LORENCI/ – Mednarodni olimpijski komite je dobil novega poslovodja. To je belgijski zdravnik **Jacques Rogge**, za katerega je slišati, da je poštenjak, odličen bivši športnik, jadralec, premišljeni politik, skratka človek, ki naj bi olimpijskemu gibanju povrnil vsaj kanček nekdanjega ugleda. Tega je namreč dosedanji predsednik **MOK Juan Antonio Samaranch** praktično v celoti razprodal, kajti očitno mu je šlo edino za to, da bo olimpijska trgovina še naprej poslovala z milijardami (dolarskimi) dobički in da bodo njeni najvišji predstavniki še naprej svete krave.

In še o času osamosvajanja

Morda niste vedeli, da so bile Pekre pri Mariboru prva (dobljena) bitka za neodvisno Slovenijo

Magdalena Tovornik, danes državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu, je bila tiste čase županja Maribora

MARIBOR /DOKUMENTARNI ZAPISI RTV MARIBOR, AVTORJA MARJANA SRIMPEA/ – Vse se je pričelo 23. maja 1991, petintrideset dni pred desetdnevno vojno. Jugoslovanska armada (JA) je obkrožila 710. učni center slovenske Teritorialne obrambe (TO), kjer so se usposabljali prvi slovenski vojaki. Mariborčani so se čez noč soočili z nasprotniki v oklepnih vozilih in s cevmi iz mitraljezov, ki so merile v njih. Mariborski korpus JA je najprej poslal dva vojaka - vohuna, ki naj bi opazovala kaj se dogaja v učnem centru. TO jih je ujela, potem pa spustila. Kmalu za tem je iz mariborskih vojašnic prihrumelo na mariborske ulice nekaj tankov in če bi takrat prišli do Peker in bi se vnel boj, pekrski vojaki ne bi imeli možnosti za preživetje. Toda Radio Maribor je pozval Mariborčane naj pridejo na ulice in zaustavijo tanke. Tako se je tudi zgodilo, žal pa je takrat moral plačati s svojim življenjem Jozef Simcik, ki ga je tank dobesedno povozil. To in ugrabitev poveljnika slovenske TO Vladimirja Miloševića (ki ga je JA kasneje spustila), je Mariborčane še bolj razjezilo. Res so potekala pogajanja, zanje se je predvsem zavzemala takratna mariborska županja Magdalena Tovornik (danes državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu) toda tanki JA so pod seboj mečkali slovenske avtobuse in druga vozila. Mariborčani pa so se še kar zbirali na ulicah in slišati je bilo tudi pesem: "Ne vrag, le сосед bo mejak!" Pokazalo se je, da ima slovenska vojska podporo prebivalstva, Mariborčani so z množičnimi protesti dokazali, da se držijo odločitve plebiscita, v katerem se je slovensko ljudstvo odločilo za samostojno pot.

Pekrski dogodki so izredno pomembni za novejšo slovensko zgodovino – za osamosvajanje Slovenije. Kdo ve kako bi se vse končalo, če se ne bi Maribor uprl in če bi Pekre padle. Morda bi bili slovenski fantje celo poslani na kasnejša bojišča na Hrvaško in celo v druge kraje Jugoslavije od koder se morda ne bi nikoli več vrnili. Pekre so prinesel preobrat v miselnosti slovenskih ljudi! Bile so generalka za kasnejšo desetdnevno vojno!

Maribor je bil spet kraj prelomnih dogodkov v slovenski zgodovini. Če omenimo le dva pred tem: Slomškovo preselitev lavantinske škofije v Maribor in akcijo generala Rudolfa Maistra, ki je leta 1918 razorožil neško zeleno gardo in s svojimi vojaki zasedel predele od Dravograda do Radgone.

Deset let samostojnosti

Pismo iz dnevnika Večer

Tisto, kar Slovenke in Slovenci izgublamo, sta smisel in upanje

Slovenija je doživela tri izjemno pomembne dogodke: referendum o noveli zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, srečanje med Bushem in Putinom ter desetletnico samostojnosti in neodvisnosti. Naj napišem nekaj o dnevu državnosti. Ko človek gleda svetovno zgodovino, si ne more kaj, da ne bi rekel, da je osamosvojitve Slovenije leta 1991 pravi čudež. Tisti, ki verjamejo v Boga, bi dodali: tudi dar in milost! Že samo dejstvo, da je majhen (po številu) narod živel skozi vse viharje zgodovine in jih preživel, je ogromno. Zame predstavlja začetek novejšega gibanja za samostojnost Slovenije Nova revija, ki je leta 1987 v številki 57 objavila Prispevke za slovenski nacionalni program. To je bil začetek, ki so mu sledili Odbor za varstvo človekovih pravic (nastal ob procesu zoper Janšo, Borštnerja, Tasiča in Zavrla) leta 1988, Majniška deklaracija leta 1989, prve večstrankarske volitve leta 1990 in zmagu Demosa, plebiscit, razglasitev samostojnosti in neodvisnosti ter Ustave RS leta 1991; že 22. maja 1992 smo bili sprejeti v OZN.

Slovenci smo si torej upali in smo zaupali. Verjeli smo, da bo Republika Slovenija postala država, kjer se pošteno, marljivo in ustvarjalno delo spleča, je spodbujano in nagrajevano, nezakonitosti pa so dosledno sankcionirane. Vemo, da ni tako: nihče ni in očitno ne bo odgovarjal za oškodovanje družbene lastnine, delovnopravna zakonodaja se krši, kjer se le da, kdo je odgovoren za poveljne izvensodne poboje in nasilje, se prav tako noče vedeti, vemo, da demografsko – kot narod – izginjamo, vemo, da se po Sloveniji vlačijo depresija, malodušje, vedno več je alkoholizma in samomorov.

Ob vsakem koncu tedna je postalo najbolj aktualno vprašanje: koliko bo tokrat mrtvih na cestah? Tisto, kar Slovenci in Slovenke izgublamo, sta smisel in upanje; s temi zadevami pa se nihče, ki ima oblast, resno ne ukvarja. Neka vdanost v usodo ("nič se ne da narediti") je postala naša povprečna miselnost.

Kljub temu je dejstvo, da imamo lastno državo - Republiko Slovenijo - vrednota. Vrednota, ki pa ji moramo sami dati podobo in vsebino. Nihče drug ne bo tega storil namesto nas, ne EU in ne Nato.

Dan državnosti smo kot narod proslavili zadržano, nesproščeno, brez pristnega veselja in človek ima občutek, da smo ob tem prazniku najbolj srečni, da je dela prost dan.

Slovenija in slovenstvo sta vrednoti, in to večji od najnovejšega mobilnega, interneta ali pa avtomobila. Imam občutek, da se tega dejstva veliko bolj zavedajo naši rojaki v zamejstvu in izseljenstvu.

Slovenija bo takšna, kot jo bomo želeli sami oblikovati. Tudi leta 1991 so bile odločitve naše.

Rihard Cibej, univ. dipl. iur., Maribor

Zdravljica Miru (A toast of peace)

LJUBLJANA /JANA/ – Pesem *Beli golob* so v pomoč ljudem v Bosni, poškodovanim od min, predvsem otrokom, posneli popularni evropski glasbeniki, imenovani Evropski Band Aid, ki jih je s humanitarnim namenom združil Gianni Rijavec. Pred kratkim je na plošči v angleškem jeziku izšla *Zdravljica miru*, ki bo skupaj s številnimi koncerti obkrožila skorajda vso Evropo, izkupiček od prodaje albuma pa bodo nakazali v sklad mednarodne fundacije za razminiranje in pomoč žrtvam min ITF.

Po svetu

HOLLYWOOD

/NOVI GLAS/ – Iz Hollywooda v Kaliforniji, kjer je preživel zadnjih 35 let, prihaja žalostna vest, da je po daljši bolezni v starosti 89 let umrl skladatelj, orglavec in zborovodja, ameriški Slovenec **Paul John Sifler**. Rodil se je v Polhovem Gradcu, kjer je preživel zgodnjo mladost, dokler se ni po prvi svetovni vojni pridružil materi Tereziji Gerjol v ZDA. Oče Ivan Kacin, doma iz Otaleža pri Idriji, je bil znani slovenski orglar v Gorici vse do leta 1931. Paul je postal uspešen ameriški glasbenik, saj je kljub skromnim razmeram v družini končal konzervatorij v Chicagu. Za diplomsko delo je skomponiral koncert za klavir in orkester, ki ga je izvajal kot solist s člani Chicago Symphony Orchestra leta 1939, ko je prejel tudi nagrado Beaux Arts Awards. Posebej mu je bila všeč cerkvena glasba.

Paul John Sifler

Stari grb

Novi grb

DOBRNA

/NOVI TEDNIK/ – Občina Dobrna se je odrekla grbu iz leta 1335, nekateri pa so mnenja, da je novi grb pravi heraldični spaček. Dobrna je imela v svoji zgodovini dva grba. prvi je bil grb vitevov Dobrnških iz leta 1335, drugi pa grb grofov Gačnikov (Kačnikov) schlangerburških iz leta 1666.

Revija **MLADIKA** iz Trsta razpisuje 30. nagradni literarni natečaj za izvorno, še neobjavljeno črtico, novelo ali ciklus pesmi. Rokopise poslati v dveh izvodih na naslov Mladika, ulica Donizetti 3. Trst, do 15. decembra. Rezultati bodo razglašeni ob Prešernovem dnevu.

CELOVEC

/NEDELJA/ – V poletnih dneh so obiskali Slovenijo in Avstrijsko Koroško mladi iz Clevelanda. Ob potovanju po Koroškem so se seznanjali s kulturo in običaji koroških Slovencev. Zanimivo, mladi iz Clevelanda so se pogovarjali v slovenskem jeziku tako v Sloveniji kot na avstrijskem Koroškem.

IGALO

/NOVI TEDNIK/ – Le nekaj kilometrov od hrvaške meje leži znano črnogorsko obmorsko letovišče Igalo. V tem centru za multidisciplinarno rehabilitacijo, fizikalno in preventivno medicino skrbi nič manj kot 70 zdravnikov specialistov. Za nas Slovence je Igalo zanimiv zaradi tega, ker je v inštitutu dolgoletna komercialna direktorica Slovenka, Darja Eržen-Čurčija. Gorenjka je prišla v to deželo pred tremi desetletji kot turistična vodnica in tam spoznala svojega bodočega moža.

Kanada hudo bolnim odslej dovoli uživati marihuano

OTTAWA/STA/ – Kanada je postala prva država na svetu, ki dovoljuje hudo bolnim, da gojijo in kadijo marihuano oziroma indijsko konopljo. Medtem pa je ameriško vrhovno sodišče v maju odločilo, da se marihuane ne sme legalno distribuirati niti hudo bolnim. V Ameriki dvomijo v medicinsko uporabnost indijske konoplje, zato so jo enostavno prepovedali. V Kanadi pa so do hudo bolnih pacientov pokazali več sočutja kot ameriški kolegi in so uporabo kanabisa dovolili.

Do sedaj se je, kdorkoli je želel kaditi "travo", da bi si z njeno opojino blažil bolečine, moral prijaviti Ministrstvu za zdravje za posebno dovoljenje. Okoli 300 ljudi je že vložilo svoje prošnje za kajenje trave.

Odslej naprej pa lahko vsakdo, ki je hudo bolan oziroma se zanj predvideva da bo živel manj kot leto dni, kadil marihuano. Tudi drugi bolniki bodo lahko z marihuano blažili trdovratne bolečine pri multipliskerozi, raku, AIDSu in epilepsiji kot tudi pri nekaterih resnih oblikah artritisa in zahrbtnih problemih s hrtenico.

Sicer je tudi v Kanadi marihuana prepovedana, vendar pa bodo vsi bolniki, ki so potencialni uporabniki kanabisa, imeli posebno dovoljenje ministra za zdravstvo za gojenje trave za svoje potrebe. Lahko pa bodo dolocili tudi koga drugega, da bo za njih gojil travo, v prihodnosti pa predvidevajo, da bodo bolniki lahko marihuano kupovali celo od vlade.

Lanskega decembra je Ottawa ponudila pogodbo za 5.8 milijonov kanadskih dolarjev nekemu podjetju, da bi za državo gojilo kanabis. Gojili naj bi jo v nekdanjem rudniku v bližini mesta Manitoban. Prva državna trava bi morala biti naprodaj drugo leto.

CELOVEC

/PRIMORSKI DNEVNIK/ – Zapiranje šol, žandarmerijskih postaj, sodišč in poštних uradov na dvojezičnem ozemlju na Koroškem naj bi sledila še krnitev medijskih programov koroških Slovencev. Koroški deželni glavar Joerg Haider se je pridružil zahtevi nacionalističnega *Haimatdienst*a in koroškega dnevnika *Kronenzeitung* po postopni ukinitvi slovenskega sporeda na avstrijski televiziji ORF, ki bi ga rad zamenjali s programom za Staroavstrijce. Na otvoritvi 36. Kočevskega kulturnega tedna na Hrastovici pri Celovcu je Haider dejal, da je z ustanovitvijo Radia 2, ki je 9. julija v sodelovanju z ORF začel oddajati celodnevni slovenski radijski program za koroške Slovence na zasebni radijski frekvenci, v programu deželnega studija ORF, nastal "prostor", ki bi ga lahko napolnili z oddajami za druge manjšine. Haider je ob tem menil, da bi ORF v tem času lahko oddajal manjšinski program za Staroslovence. Ker mora po mnenju koroškega deželnega glavarja avstrijska radiotelevizija med drugim skrbeti za dobro narodnostno politiko, bi ORF lahko prispeval k ohranitvi in pospešitvi jezika in kulture Kočevjarjev. Haider je še dodal, da je "treba enkrat tudi poudariti, da veljajo človekove pravice tudi za ljudi z nemškimi maternimi jeziki".

Dejal je:

"Pred desetimi leti je Slovenija zgrabila čas."

Andrej Bajuk, predsednik Nove Slovenije

NEW YORK

/NAS TEDNIK/ – Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Bernard Sadovnik se je v Washingtonu na koncu svojega dvotedenskega obiska v ZDA in Kanadi sestal s predstavniki State Departmenta in zakonodajnim svetovalcem ameriških senatorjev Charlesa Grassleyja in Georgea Voinovicha ter zakonodajnim svetovalcem kongresnika Jamesa Oberstarja. Obiskal je slovenske skupnosti v Indianapolisu, Clevelandu in New Yorku, kjer ga je sprejel generalni konzul Andrej Podvršič, obiskal pa je tudi slovensko cerkev Sv. Cirila. V organizaciji avstrijskega veleposlaništva v ZDA in na predlog ameriškega veleposlaništva na Dunaju je obiskal še State Department in predstavnike kongresnikov v Washingtonu. 37-letni Sadovnik je bil lansko leto izvoljen kot prvi predsednik NSKS s podporo obeh prej ideološko razcepljenih organizacij slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem in s tem po lastnih besedah dobil jasen štiriletni mandat za odpravljanje konfliktov znotraj same manjšine, kakor tudi v odnosu do avstrijske in slovenske vlade. Sadovnik je v pogovoru za STA priznal, da je tudi v ZDA naletel na delitve med Slovenci kot posledico zgodovine.

GORICA

/PRIMORSKE NOVICE/ – Svet občine Gorica je sprejel novi urbanistični načrt kljub protestom Slovencev - načrt predvideva širitev tovornega terminala MMP Vrtojba na območje Jeremišča pri Štandrežu.

/nadaljevanje z 19. strani/

TOKIO

/STA/ – Na Japonskem je te dni Bienale evropske ilustracije, na katerem razstavlja 80 umetnikov iz 17 držav. Osrednja tema letošnjega bienala je ilustracija v vzhodni Evropi, organizatorji pa so k sodelovanju povabili tudi pet slovenskih avtorjev: Daniela Demšarja, Mojca Osojnik, Liljana Praprotnik Zupančič, Alenko Sottler in Damjana Stepančiča. Slovenski predstavniki na Japonskem niso ostali neopaženi, saj so prejeli kar dve nagradi: Alenka Sottler je bila med petimi ilustratorji, ki so prejeli nagrado za odličnost (award of excellence), Mojca Osojnik pa je dobila eno od enajstih priznanj častna omemba (honorable mention). Njena ilustracija je bila izbrana tudi za naslovnico kataloga. Glavno nagrado je prejel poljski ilustrator Wieslaw Rosocha, razstava pa bo v prihodnjih mesecih potovala po številnih japonskih mestih.

BEOGRAD

/STA/ – Princu Aleksandru Karađordjeviču so na njegov 56. rojstni dan v palači federacije slovesno izročili sklep jugoslovanske vlade o dodelitvi v uporabo Belega in Starega dvora v elitni beograjski četrti Dedinje, ki sta bila nečč lasti dinastije Karađordjevič. Karađordjeviči ne pričakujejo vrnitve premoženja v drugih nekdanjih republikah SFRJ. Princ je v Belem dvoru odprl rezidenco s pisarno, v kateri bo skupaj s soprogo Katarino delal za dobrobit "vseh prebivalcev Srbije, ne glede na njihovo etnično in versko pripadnost". Zatrnil je, da se ne namerava ukvarjati s politiko in da ga politične funkcije ne zanimajo, podprl pa je skupnost Srbije in Črne gore "ob spoštovanju vseh političnih strank".

WASHINGTON

/STA/AP/ – Prvi prebivalci ameriške celine so bili po najnovejših raziskavah azijskega izvora. Ameriški raziskovalci, ki so preučili kakih 10.000 okostij iz vsega sveta, trdijo, da so bili prvi naseljenci ameriške celine v sorodstvu z ljudstvom Jomon in Ainu, prazgodovinskimi prebivalci Japonske.

LONDON

/STA/AFP/ – Britanski princ Andrew se je po 22-letni karieri v kraljevi mornarici, kjer je kot pilot helikopterja sodeloval tudi v vojni za Falklandske otoke leta 1982, danes upokojil in bo odslej predstavnik družbe British Trade International, ki skrbi za promocijo britanske trgovine v tujini.

WASHINGTON

/VEČER/ – Tine Kračun, študent prvega letnika računalništva na Washington Collegeu v Chestertownu v ZDA, se je vrnil domov po treh tednih humanitarnega dela v Indiji. V projektu, ki ga vodi humanitarna organizacija Cross-cultural Solutions (Medkulturne rešitve), sodeluje več kot 600 mladih z vsega sveta, ki pomagajo lokalnim skupnostim v manj razvitih državah pri izobraževanju na različnih področjih. Kam naj se obrnejo mladi, ki si želijo podobnih izkušenj? Za to humanitarno delo je zvedel po internetu na naslovu

www.crossculturalsolutions.org. Humanitarno pomoč organizirajo v Gani, Peruju, Rusiji, Indiji ter na Kitajskem, povsod pa je glavni cilj izobraževanje domačinov na različnih področjih. Prav zato niti ni toliko pomembno, s čim se ukvarjaš, kaj študiraš in podobno, saj delajo po principu, da je koristen vsak, ki se na neko stvar spozna in je pripravljen to znanje deliti z drugimi.

LONDON

/BRITANSKA REVUJA NATURE/ – Število svetovnega prebivalstva bo še naprej naraščalo in doseglo najvišjo točko leta 2070, ko naj bi bilo na svetu devet milijard ljudi - danes jih je 6,1 milijarde. Nato naj bi število prebivalcev v svetu začelo upadati, tako da bo leta 2100 na svetu 8,4 milijarde ljudi.

LONDON

/RAZNI MEDIJI/ – V soboto, 4. avgusta je priljubljena kraljica mati praznovala že častito 101. leto. Kraljica mati je imela v zadnjem času kar nekaj resnih zdravstvenih težav. Novembra lani si je ponovno zlomila kolk. Dve operaciji kolka je prestala že v svojih devetdesetih. Zdaj so ji morali pomagati s transfuzijo krvi zaradi slabokrnosti. Kljub vsemu pa je na svoj rojstni dan pred svojo rezidenco sprejemala vse, ki so jo želeli videti.

PARIZ/RIM/KOPER

/SOBOTA/ – Pred letom dni so se francoski, italijanski in slovenski proizvajalci ekstra deviškega oljčnega olja dogovorili za sodelovanje v skupnem projektu *Oleum Nostrum ONE*. Rezultat sodelovanja slovenske Istre, pokrajine Rieti, Palerma in Korzike je lepo oblikovana četrtilitrska steklenička, ki ji bosta v kratkem sledili še pol in tričetrtilitrska. Promocija znamke *Oleum Nostrum* in njenih pokrajin se prične septembra letos v Stockholmu, februarja naslednje leto pa v Frankfurtu. Njihov cilj je uveljavljanje majhnih in srednjih podjetij.

SREBRNOMAŠNIK, BOD' POZDRAVLJEN!

Praznovanje 25. obletnice mašniškega posvečenja p. Janeza Tretjaka v Adelaidi

Piše Jožica Gerden

Adelaide: p. Metod, p. Janez in p. Valerijan

ADELAIDE – V nedeljo 15. julija 2001 je bil posebno slovesen dan v Verskem središču Svete Družine v Adelaidi.

Naš priljubljen pater Janez Tretjak, frančiškan, je praznoval srebrno obletnico mašniškega posvečenja in spomin na prvo sv. mašo, ki jo je daroval v St. Ilju pod Turjakom leta 1976. Težko je verjeti, da je minilo že 21 let, ko je prvič stopil med nas na avstralska tla, kot nadebuden mladenič, poln načrtov in dobrih želja.

Čeprav v teh dolgih letih še ni osivel od dela, skrbi in žrtev, le ni več tisti mladenič, ki se ga spominjamo ob njegovem prihodu. Nemalo problemov je moral prebresti v vseh teh letih, saj se spominjamo tudi kritičnih trenutkov, ko je razmišljal, da ne bo vzdržal, ko bi najraje vse pustil ter se vrnil v domovino, kamor ga je nedvomno vleklo tudi domotožje in ljubezen do ostarele matere. Toda z Božjo pomočjo in s podporo številnih dobrih rojakov v Adelaidi je vzdržal in ostal med nami vsa ta leta.

V tem času je kljub rahlemu zdravju postal utrjen in odpustljiv, razumljiv in predvsem "dober kot kruh"! Tudi nasmejati in pošaliti se zna in prav ta lastnost, poleg njegove močne vere in izredne odkritosrčnosti, ga je ohranila med nami še vedno veselega in uspešnega.

Ob njegovi srebrni obletnici je bilo močno čutiti njegovo željo: "Bodimo dobri in složni, imejmo se radi!" In prav to je bilo občutiti na vsakem koraku v Adelaidi to nedeljo. Rojaki Južne Avstralije so postali složna slovenska skupnost, pa tudi s pomočjo društvenega predsednika gospoda Šimenka, ki je veliko pripomogel k vzornemu sodelovanju med društvom in verskim centrom. V nabito polni

in čudovito okrašeni cerkvi sv. Družine sta ga najprej pozdravili v slovenščini in angleščini Stanka Sintič in Rosemary Poklar ter mu izročili darila v priznanje za njegov trud, nato pa še predstavница madžarske skupnosti, ki mu je podarila ročno izdelano štolo, ki so jo napravile žene njihove skupnosti, v zahvalo za vsa leta, ko jim je nadomeščal duhovnika. Pater Metod je v lepi pridigi nanizal delo in življenje patra Janeza, cerkveni zbor pa je z lepim petjem še oplešal slovesno sv. mašo štirih duhovnikov. Na koncu je slavje poživelala še Veronika Ferfolja s čudovito zapeto slovensko "Ave Marijo".

V veseli družbi domačih rojakov in mnogih gostov iz širne Avstralije je tudi v krasno pripravljem Slovenskem domu v Adelaidi - naš "srebrni" duhovni oče - pater Janez, čudovito praznoval svojo 25. obletnico duhovništva in se spominjal dneva ko je Bog poklical v službo in ga poslal k slovenskim rojakom v daljno Avstralijo. Slavnostno kosilo je bilo rojakom pripravljeno z velikim veseljem in ljubeznijo od članov društva in verskega centra.

Priznanje in hvaležnost smo poklanjali patru Janezu in vsem, ki so njegov zlati ljubilej pripravili s tako skrbnostjo in veseljem. Polna dvorana je pokazala, da so rojaki Adelaide, Južne Avstralije ter oddaljene Zapadne Avstralije, pa tudi Riverlanda in naše Sun-raysije, ki smo tudi podrejeni njegovi duhovni skrbi, neizmerno hvaležni. Prepričana sem, da je na ta dan tudi pater Janez v svojem srebrnem siju in novem plašču, ki ga je umetniško izdelala sposobna Marta Zrim, bral naše misli, ki jih je tako lepo opisal Ivan Legiša v *Mislih*: "Dragi pater Janez, imamo vas radi!" Prejmite naše iskrene čestitke in želje, naj Vam Bog poplača vse dobro!

10-letnica Republike Slovenije IN KAKO JE SE SLAVIL SYDNEY

Piše Martha Magajna

Slovesnost v parlamentu NSW

Slovenci v Sydneyju in okolici so prav z navdušenjem proslavili deseto obletnico proglativne neodvisnosti naše domovine. Proslave so se začele že s tradicionalnim sprejemom v Prliament House of NSW, kamor je častni generalni konzul Republike Slovenije za NSW in VIC Alfred Brežnik povabil diplomatske predstavnike drugih narodov in zastopnike slovenskih organizacij in ustanov iz Sydneyja, Canberre, Wollongonga in Newcastla. Za prijetno vzdušje proslave so poskrbeli tudi pevka Vivian Falež in avstralski godalni kvartet, v katerem igra Slovenka Brigita Bezjak.

Centralna proslava v Slovenskem društvu

Centralna proslava za slovensko skupnost je bila v Slovenskem društvu Sydney, v soboto, 24. junija zvečer. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička in vzdušje je bilo nepopisno. Večera so se udeležili naši diplomatski predstavniki, Helena Drnovšek Zorko, odpravnica poslov Veleposlaništva v Canberri ter častna generalna konzula Alfred Brežnik in Dušan Lajovic. Prisotni so bili tudi zastopniki naših slovenskih organizacij, zraven pa še obiskovalec iz Avstrije – gospod Levstek, predsednik Avstrijske slovenske konference in župan sydneyskega okraja Fairfield, ki se je v svojem govoru pohvalil, da ima ženo slovenskega rodu in da je prav zato Slovenija njemu in vsej družini še posebno pri srcu.

Program je bil pester in zanimiv že od vsega začetka, ko so na oder stopili gostujoči pevci okteta Deseti brat iz Slovenije.

Pričakovali smo, da bodo lepo zapeli slovensko himno, vendar so nas presenetili z izvedbo avstralske himne, katero so zapeli tako čisto, razločno in milozvočno, da smo bili vsi presenečeni in navdušeni, kot že dolgo ne. Poleg običajnih nagovorov častnih gostov, ki so bili kratki, jedrnat in zanimivi, so v programu nastopili tudi otroci iz skupine Mali Prešeren Slovenskega društva Sydney. Skupini ne moremo več reči samo folklorna skupina, saj so pod vodstvom nove učiteljice Majde Kosovel pripravili ne samo ples, ampak pravi kulturni programček s pesmimi in recitacijami.

Razstavo Slovenija takrat in danes je odprl Dušan Lajovic, častni generalni konzul RS za Novo Zelandijo ter bivši predsednik Slovenskega narodnega sveta NSW in bivši podpredsednik Avstralske slovenske konference

Poleg njih so nastopili še Ivan Koželj in pevski zbor Lipa Slovenskega društva Sydney, ki je zaključil program. Prav dobro so se odrezali, kar je bila težka naloga, saj so morali tekmovali s čudovitim petjem pevcev iz domovine. Program je spretno in lepo vodila Tanja Smrdel, kar tudi ni bilo lahko, saj se med tako množico vedno najde nekaj ljudi, ki klepetajo med seboj in motijo program.

Razstava

Istočasno s proslavo je bila v prostorih Slovenskega društva odprta tudi razstava Slovenija takrat in danes, ki je v besedi in sliki prikazala zgodovino slovenskega boja za neodvisnost. Tako proslava kot razstava sta bili obe neizmerno bogatani s predvajanjem filma o zgodovini bitke za samostojnost, ki ga je pripravila Slovenska medijska hiša v Sydneyju, oziroma Florjan Auser. Film je bil izredno dobro pripravljen in je pokazal vse pomembne dogodke te naše novejšje zgodovine – iz Slovenije in od tukaj. Kako lepo je bil film sprejet lahko sodimo že po tem, da je bila v dvorani med predvajanjem popolna tišina, ki jo je prekinilo samo občasno spontano ploskanje. Podobni, malo bolj obširni filmi so spremljali tudi razstavo, ki je bila zaradi velikega zanimanja podaljšana še v drugi teden. Upamo in želimo, da bomo zdravi in zadovoljni dočakali še dvajseto obletnico tega velikega dogodka.

V Slovenskem društvu Sydney - razstavo so pripravila tri pridna dekleta: z leve - Martha Magajna, Marija Košorok in Mihelca Šušteršič

Razstavo "Takrat in danes" si je ogledal tudi župan Fairfielda Robert Wathins z družino, na levi Ivan Koželj, podpredsednik društva

Oktet Deseti brat iz Slovenije, na proslavi ob 10-letnici slovenske države v Slovenskem društvu Sydney

Program Slovenske TV na kanalu 31 - Sydney

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE, S.G./ – Florjan Auser je v času desetletnice slovenske države predvajal na Slovenski TV 31 serijo dokumentarnih zapisov. Vsekakor je požel največ zanimanja njegov, skoraj desetminutni zgodovinski film o dogajanjih pred desetimi leti v Sloveniji in med Slovenci v Avstraliji. Ogledati si je bilo mogoče tudi del razstave in slovesnosti iz Slovenskega društva Sydney. Kar dvakrat pa je moral uvrstiti v program na kanalu 31 film o Pekrah pri Mariboru, avtorja Marjana Šrmpfa TV Maribor, ki je razkril skoraj vsem neznano dejstvo, da se je že maja 1991 v Mariboru bila prva bitka za neodvisno Slovenijo. Najprej Slomšek, potem general Rudolf Maister in tretjič Pekar! Bi bil severni del Slovenije slovenski brez njih? Bi se kasnejši dogodki pred desetimi leti odvijali tako kot so se – brez Pekar?

10-letnica Republike Slovenije IN KAKO JE SE SLAVIL MELBOURNE

Piše Elica Rizmal

V soboto, 30. junija 2001, smo v Melbourne praznovali 10. obletnico slovenske države. Slavnostne proslave v mestni hiši v Prahranu, v organizaciji SNS Viktorije, so se udeležili številni gosti, vodilni predstavniki Slovenije in Avstralije, kakor tudi sosednjih prijateljskih držav naše prve domovine ter predstavniki naših organizacij.

Slavnostnim govorom častnih gostov obeh domovin in slovenske skupnosti tukaj v Avstraliji, ki so se začeli z dobrodoščico predstavnika prvotnih prebivalcev naše nove domovine, je sledil kulturni program, v katerem je sodelovala predvsem mladina in pevci, oktet *Deseti brat* iz Slovenije in se zaključil s predajo sadike najstarejše trte na svetu, stare trte z mariborskega Lenta, občini Yarra Ranges. Slavnostno praznovanje se je zaključilo s plesno zabavo, na kateri sta igrala mladi ansambel *Veseljaki* iz Slovenije in domači ansambel.

V okviru govorov so se podelila tudi priznanja slovenske vlade za zaslužno delo v skupnosti Stanki Gregorič in Dragi Gelt ter Slovenskemu narodnemu svetu Viktorije (SNS Vic), posmrtno priznanje pa je prejel tudi pater Bazilij Valentin od Svetoynega slovenskega kongresa ter Štefan Merzel od odbora SNS Vic.

Kulturni program je pravzaprav zgodba v besedi in pesmi: pripoved o stari in novi domovini in o srečanju obeh domovin. To je pripoved babice svoji vnukinji. Program smo ponovili v nedeljo 1. julija 2001 v dvorani verskega in kulturnega središča v Kewju, kjer so sodelovali tudi otroci Slomškove šole, Verskemu središču pa smo predali sadiko stare trte z Lenta. Upamo, da bo stara trta z mariborskega Lenta dobro obrodila tudi na avstralskih tleh.

Sodelovali so: oktet *Deseti brat*, vnukinja - Natalie Postruzin, babica - Elica Rizmal, Milan Jurejčevic, Rudi Crncec, Zalika Rizmal, Wendy in Kristina Cestnik, Alenka in Paul Paddle, Andrew in Melissa Bratina, Ljubica Postruzin, Evelyn Koje, Iris Dietner, na klavirju Kristina Mesarič in Lenti Lenko, glasbena in pevska spremljava Letni Lenko, Rudi Crncec in Frank Petelin, na harmoniki Adrian Butinar, didgeridoo Allan Browning, Simon, Michelle, Leah in Melissa Fistic, povezava Anita Fistic.

Nastopali so: v vojnih slikah Paul Paddle, Ljubica Postruzin, Iris Dietner, Wendy Cestnik, glasbena povezava Kriši Mesarič in Lenti Lenko, v veselju na vasi pa Kristina Cestnik, Evelyn Koje in babica Eli Rizmal.

*Desno: Lenti lenko,
Rudi Črnčec, Evelin Koje,
Zalika Rizmal in
Andrew Bratina*

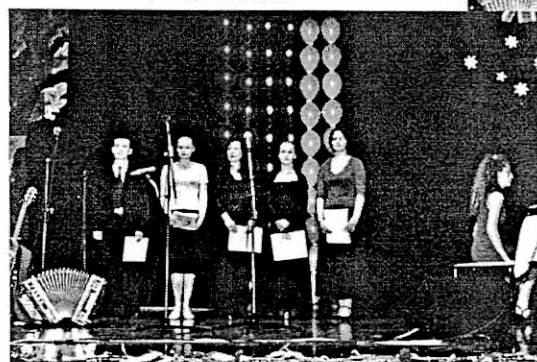
*Levo: Lenti Lenko, Rudi Črnčec, Frank
Petelin in Vendi Cestnik*

*Desno: Paul Paddle, Wendy
Cestnik in Iris Dietner*

Levo: Andrew Butinar in plesalci

*Desno: Wendy Cestnik,
Ljubica Postruzin, Iris Dietner
in Kriši Mesarič*

*Levo: Andrew Bratina, Zalika Rizmal,
Ljubica Postruzin, Alenka Paddle,
Wendy Cestnik in Kriši Mesarič*

Znani in
neznani obrazi

Vinko Rizmal - Melbourne

G.S.: *V 10 letih samostojnosti Slovenije ste kot kot zelo aktiven avstralski Slovenec marsikaj doživeli. Kakšni so vaši spomini na ta leta?*

V.R.: Z osamosvojitvijo Slovenije sva z ženo Elico - koordinatorico na državnih radijski postaji SBS, nekako povezana že od samega začetka tega pomembnega obdobja. Bil sem član vseh aktivnih organizacij ali skupin, najdalje in od samega začetka pa sem bil član Slovenskega narodnega sveta Viktorije, ki je bil s svojo aktivnostjo steber gibanja za osamosvojitve Slovenije. Po osamosvojitvi pa je nadaljeval s promocijo Slovenije v Avstraliji in z negovanjem slovenske kulturne dediščine.

Že leta 1990 sem koordiniral formiranje Avstralskega slovenskega poslovnega združenja v Melbourne. Bil sem koordinator svečane akademije SNS-ja, ki se je odvijala v Malvern Town Hallu leta 1992. To je bila največja prireditel avstralskih Slovencev v Avstraliji ob priznanju samostojnosti s strani avstralske vlade. Prav tako sem bil tudi koordinator svečane proslave ob peti obletnici RS in plebiscita samostojne Slovenije. Sodeloval sem pri vseh kulturnih proslavah, ki jih je SNS organiziral ob slovenskih državnih in kulturnih praznikih. Kot predstavnik Poslovnega združenja in SNS sem sodeloval na številnih srečanjih po vsej Avstraliji. Med ostalim je bil rezultat teh spoznavalnih srečanj tudi začetek naših slovenskih predstavitev na TV omrežju v Melbourne. Zelo pomembna je tudi moja iniciatorska vloga pri ideji publikacije *Naša bitka za Slovenijo*. Torej dela je bilo na pretek in ga je še.

G.S.: *Ali menite, da smo Slovenci opravili dobro delo ob promociji Slovenije?*

V.R.: Menim, da smo se mnogi trudili in pogosto opravili pomemben korak pri predstavitvi in uveljavitvi Slovenije v svetu - Avstraliji. Manjka nam koordinacije in spoštovanja do naših idej, stalne promocije in uveljavljanja, ki bi naj bila nad osebnim koristiljubljem in politično pripadnostjo. Dejstvo, da v Avstraliji nismo imeli v 10-tih letih niti enega srečanja na temo planiranja, povezovanja in ure-

sničitve realnih in pomembnih projektov, nas siromaši. Ostali smo skregani, tako tukaj kot doma. Razdeljeni smo na tiste, ki si lastijo pomembnost, teh je zelo malo, in na garače, ki se jih "porabi" po potrebi. Osebo bi besedičenje na temo sodelovanja skrajšal na kratko ocenitev - polomija! Seveda bi lahko napisal knjigo in zagovarjal svoje stališče. Dejstvo je, da tukaj še nismo dorasli. Kakorkoli, nekaj nas kljub vsemu žene in nam daje moči da vzdržimo, toda lahko bi nam bilo lepše in lažje.

G.S.: *Kako je bilo s projektom Stare trte?*

V.R.: Leta 1998 sva z ženo posedala na Lentu v Mariboru in občudovala najstarejšo trto na svetu, ki raste prav tu, ob reki Dravi. Takrat se je začela rojevati ideja, da bi lahko s to trto povezali Slovenijo z Avstralijo. Idejo sem začel razvijati in pričel navezovati stike s pomembnimi osebami kot v Sloveniji tako tudi v Avstraliji. Problem v Avstraliji je bil v nepoznavnosti Slovenije. No, ker veliko Slovencev živi tukaj že mnogo let in ker se nam porajajo nove in nove ideje, sem tudi ta problem pozitivno izpeljal in v začetku leta 1999 sta mariborski župan Boris Sovič in takratni župan Občine Yarra Ranges (popularno vinogradniško področje), David Hodgett podpisala podaritveni dokument projekta Stare trte. Seveda je bilo tukaj še veliko dodatnega dela. Avstralija je otok in je zelo zaščiten. Tako sem uredil vso potrebno dokumentacijo in pošiljka s cepiči Stare trte je po prihodu v Avstralijo bila takoj predana avstralski karantenski službi, ki je dve leti opravljala vsemogoče teste in po dveh letih, aprila 2001, sem dobil sporočilo, da je trta čvrsta in zdrava pozitivno prestala svojo dvoletno karantensko obdobje. Da bi bila predaja trte čim bolj opazna, sem se povezal s SNS VIC in predlagal, da bi opravili predajo na večer, ko bo melbournska slovenska skupnost praznovala 10-letnico samostojne Slovenije. To se je tudi zgodilo v soboto, 30. junija 2001. Mariborskega župana je zastopal direktor urada za turizem v Mariboru Milan Razdevšek s soprogo, radi prezaposlenosti tukajšnje županje pa je trto prevzel podžupan James Merlino.

Med ostalimi pomembnimi gosti so zastopali vinogradniško področje Yarra Valley še predsednik Združenja vinarjev Wally Zug s soprogo, direktor McWilliam's Wines Max McWilliam s soprogo in Leslie Wood s soprogo - bivša podžupanja, ki se je leta 1999 zelo zavzela za uresničitev projekta. Prisotna sta bila tudi lastnika največje trte v Avstraliji in mogoče na svetu Peter in Charlie Summerfield. Gospod Razdevšek je predal avstralskim predstavnikom zelo impresivno natislane certifikate in stekleničko vina št. 74, letnika 1996, prav tako s certifikatom originalnosti. Pomembno je še omeniti, da smo imeli 2. julija 2001 v prostorih Občine Yarra Ranges posloven pogovor z župano Di Moore in še nekaterimi predstavniki občine, predstavniki tukajšjega urada za turizem in predstavnic urada za ekonomski razvoj. Z naše strani so na srečanju sodelovali gospod in gospa Razdevšek, Elica Rizmal z Radia SBS in jaz kot koordinator projekta. Na povabilo McWilliamsa smo imeli zatem poslovno kosilo in si ogledali prostor, kjer bo potomka mariborske trte imela svoj avstralski dom. Vsi prisotni so izrazili veliko zadovoljstvo nad začetnimi dogovori in vsi so bili mnenja, da je pred nami veliko možnosti nadaljnega in obojestransko koristnega sodelovanja. Seveda je takšen zaključek meni in moji soprogi v veliko zadoščanje, saj je trud poplačan z dobrimi rezultati.

G.S.: *Sigurno ste dobili ob tako dolgem in za Slovenijo koristnem projektu kot je projekt Stare trte krepko finančno pomoč s strani Slovenije?*

V.R.: Odgovoril bom po štajersko: "če verješ!" Edina svetla luč med "nepismenimi" je bila prisotnost direktorja za turizem gospoda Razdevška, ki je nakazal nekaj zelo dobrih zamisli in upam, da ga bodo v Sloveniji pri teh podprli. Omembe vredna je stalna prizadevnost za promocijo Slovenije s strani SNS VIC, ki je projektu Stare trte podaril skoraj polovico prostih vstopnic za povabljenega večer ob 10-letnici RS in avstralsko IT podjetje Super internet Site System, ki nam je podarila štiri internetne strani za dobo enega leta, tako, da bomo lahko v svetu dodatno razvijali in uveljavljali pomembnost projekta Stare trte.

<http://australiatourism.siss21.com/siss.asp?id=2000>

Z leve Milan Razdevšek (direktor urada za turizem iz Maribora) in Vinko Rizmal, ob slovesni predaji trte Avstralcem

G.S.: *Dolga leta ste bili predsednik Avstralskega slovenskega poslovnega združenja, tajnik SNS VIC, podpredsednik in VD predsednik Avstralske slovenske konference, poznani ste po politično gospodarskih aktivnostih, je pa tukaj še dodatno področje, kjer ste se udeleževali in to je kulturna dejavnost.*

V.R.: Kot sem že omenil, družina Rizmal že leta sodeluje na vseh kulturnih prireditvah. Aktivni pa smo tudi med Avstralcem in zlasti s hčerko Zaliko že leta nastopava tudi v "musiclih", z lokalnimi operetnimi skupinami. In prav nagnjenost h glasbi me je pripeljala do avstralskega slovenskega kulturnega projekta - prevoda slovenske operete *Planinska roža* v angleški jezik in predstavitev te vesele operete na avstralskem operetnem odru naj bi se zgodila v bližnji prihodnosti, kar je odvisno od več činiteljev. Prvi del projekta, v katerega spada prevod in glasbena - notna ureditev zastarelih zapisov, je finančno podprlo Ministrstvo za Kulturo RS. V sam projekt so bili vključeni Bert Pribac, Franc Rizmal, Lovro Rizmal, Benjamin Roennfeldt in seveda jaz kot koordinator projekta in lektor usklajevanja pevskega dela prevoda. Nadaljne priprave za uresničitev odsrke predstavitve zahteva znova veliko mojega časa, predvsem pa podporo avstralskih in slovenskih uradov za kulturo in nenazadnje tudi Urada za Slovence po svetu. Upam, da se zgodovina nepismenosti in naglušnosti iz časov projekta Stare trte ne bo ponovila! Seveda sem ob tem projektu bolj pozitiven, saj sem z ministrstvom za kulturo RS do sedaj dobro sodeloval in opazno je, da cenijo takšne meddržavne projekte na kulturnem področju.

AEA
V O D U S E K
M E A T S

CANBERRA
Phone: 02 - 6 295 1222

COBRAM
Phone: 03 - 58722115

**St. John's Park
COMMUNITY CLUB**

Vsako tretjo nedeljo v mesecu

PIKNIK

*Srečanje starih znancev in
prijateljev!*

80 - 84 Brisbane Road - St. John's Park
Telefon: (02) 9610 1627 Fax: (02) 9823 2522
E-mail: club@triglav.com.au

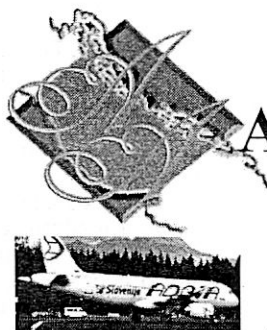
Slovensko društvo Sydney

**V naše društvo ste vedno
vljudno vabljeni!**

**Dobra kuhinja
Veliko zabave**

2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park NSW 2164
Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447
E-mail: slodsyd@zeta.org.au

**ADRIATIC
ADVENTURE**

*Naicenejše in najhitrejšo potovanje do
Slovenije z Lauda Air
Organiziramo skupinska potovanja in
naicenejši Rent-a-Car z Alpetourom*

ALPETOUR
ALPETOUR AGENCY LTD

Sodelujemo z:

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

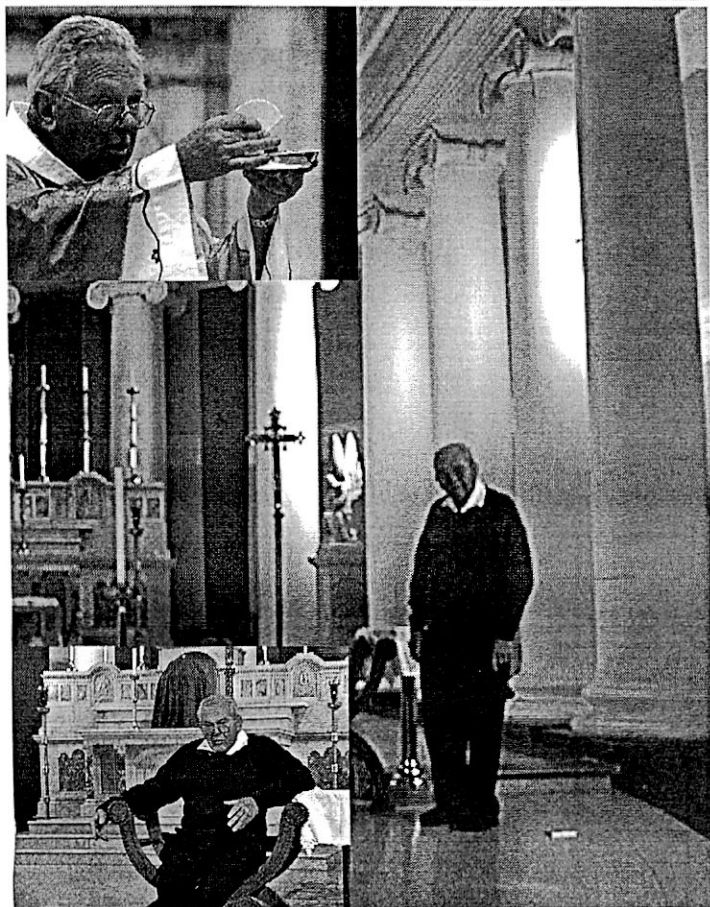
**Malaysia Airline
Qantas
Lauda Air
Lufthansa**

in drugimi letalskimi prevozniki

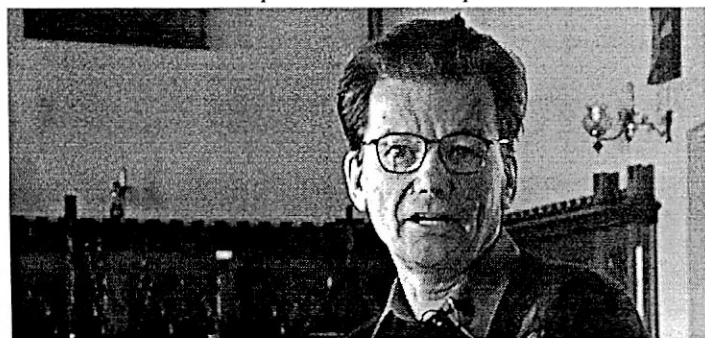
Telefon: (02) 9823 0011 Fax (02) 9823 0022
Shop 12, Edensor Park Plaza
Edensor Park NSW 2176
Email: adriatictours@bigpond.com.au

Florjan Auser

Iz dokumentarnih zapisov o p. Valerijanu "Halo, tukaj sv. Rafa-el"

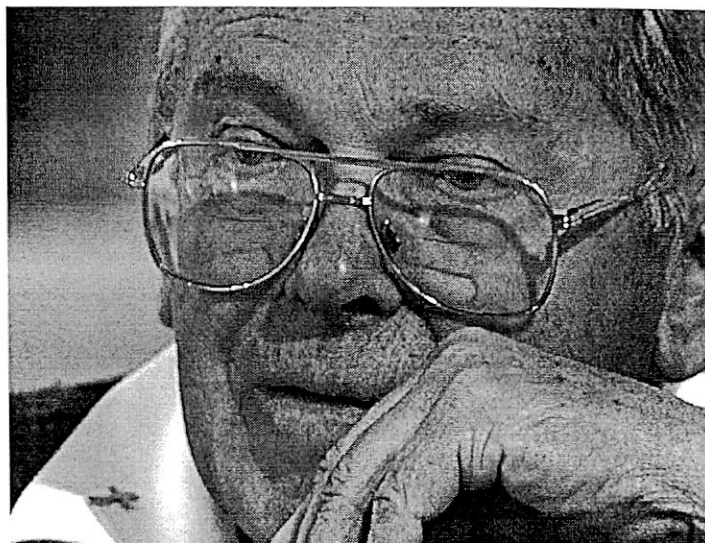
Cerkev v Paddingtonu: Tukaj se je leta 1963
začela patrova avstralska pot ...

Ivan Rudolf v slovenski cerkvi Wollongong - o njeni zgodovini

Newcastle: Pater obiše tamkajšnje Slovence v mesecu, ki ima pet nedelj; tokrat je izredno slabo vreme pokvarilo obisk, toda pater je kljub vsemu prišel iz okoli 150 km oddaljenega Sydneya

Patrova skrb za skupnost se večkrat odrazi tudi na njegovem obrazu

Poslovilni intervju z Brezij za Slovensko TV 31 - Sydney:
Pater Ciril Božič je govoril o patru Valerijanu, na kratko pa je tudi
razložil zgodovino tega romarskega kraja s sporočilom "prihajam!"

Prva dokumentarna oddaja o patru Valerijanu Jenku in slovenski skupnosti bo na sporedu
Slovenske TV 31 - Sydney v ponedeljek, 27. avgusta 2001 ob 18.00 uri

50 let slovenskih frančiškanov v Avstraliji

Jubilejno leto slovenske Cerkve v Avstraliji

MELBOURNE, SYDNEY, ADELAIDE /MISLI - TONE GORJUP/ - Na carigraski dvor so prišli leta 862 odposlanci moravskega kneza Rastislava in prosili cesarja Mihaela, naj jim pošlje misijonarje, ki bodo oznanjali evanĝelij v domačem jeziku. V prošnji so posebej poudarili, da naj bi misijonarji poznali govorico ljudi tistih krajev. Ze naslednje leto sta k Moravanom prišla solunska brata Ciril in Metod. Njuna naloga ni bila pokristjanjevanje, saj so bili ljudje večinoma že krščeni, pač pa sta prevajala bogoslužne knjige v njihov jezik in pripravila temelje za krajevno Cerkev s slovanskim bogoslužnim jezikom.

Ko je 29. novembra leta 1947 v pristanišče Fremantle v Zahodno Avstralijo priplula ameriška tovorna ladja z begunci iz Evrope, je ta celina postala cilj številnim Slovincem, ki so v taboriščih v Italiji, Avstriji in Nemčiji čakali na obljubljeni deželo. V nekaj letih se jih je v Avstraliji naselilo vsaj dva tisoč, vendar je bil to šele začetek. Nova domovina jim je dala kruh in streho nad glavo; pogrešali pa so starše, slovensko besedo, pesem, knjigo in tudi duhovnika. Iskali so stik s prijatelji in znanci, s katerimi so delili usodo begunstva in prosili za to in ono. Nekateri so poznali verski list *Ave Marija*, ki je med Slovenci v Ameriki skrbel za utrjevanje verskega življenja in narodne zavesti. Prav prek njega so začeli iskati duhovnika, ki bi jih nagovarjal in spodbujal v domačem jeziku. Tako je Stanko Šubic iz Adelaide na uredništvo med drugim pisal: "...Zdaj smo Slovenci raztreseni po vsej Avstraliji in naša največja težava je v tem, da nimamo niti enega slovenskega duhovnika." Prošnjo je dobival tudi škof Gregorij Rožman, ki je takrat bival v Clevelandu in z veliko vnemo skrbel za slovensko Cerkev po svetu.

Razmere v Avstraliji, zlasti v Sydneyju, je škofu Rožmanu prvi podrobneje predstavil Gorazd Jože Cuješ. Tako je škof najprej njemu sporočil novico, da bodo dobili duhovnika. V pismu, ki ga je 17. avgusta 1950 poslal iz Clevelanda, je zapisal: "Vi ste mi prvi dali podatke o slovenskih imigrantih v Avstraliji, zato Vam sporočam, da se je posrečilo dobiti dva slovenska duhovnika za Avstralijo. Sta to frančiškana p. Klavdij in p. Beno, oba iz Dachaua, ki sta že

Starosta slovenskih frančiškanov v Avstraliji, z leve pok. p. Bazilij in p. Valerijan

nekaj časa tu v USA in znata že nekaj angleščine. Kje bosta se naselila, se bo šele videlo na licu mesta, kjer bo bolj potrebno, ponudb imate več. Ako ne pride vmes kakšna svetovna politična ovira, bosta začetkom oktobra mogla odpotovati. Spremljaj ju naše najboljše želje in molitve, da bi mogla za Slovence in morebiti Hrvate mnogo storiti. Pozdrav in blagoslov!"

Zaradi dolgotrajnega urejanja dokumentov se je prihod p. Klavdija Okorna in p. Bena Korbiča precej zavlekel. Na poti pa ju je spremljala Marija z Brezij. Na njen praznik, 24. maja 1951, sta se odpravila na pot prek oceana in dva dni zatem pristala na letališču v Sydneyju.

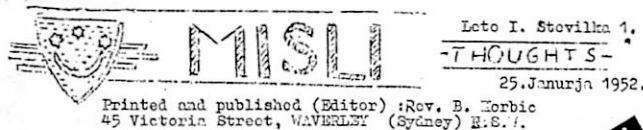
Tako kot solunska brata Ciril in Metod med Moravani, sta tudi p. Klavdij in p. Beno postavila temelje slovenski Cerkvi v Avstraliji.

Ker letos mineva petdeset let od njunega prihoda, bo konec meseca avgusta potekala zunanja slovenskost v spomin na ta dogodek. Praznovanja pa bi lahko potekala dalj časa.

Patra sta v Sydney prispela 26. maja 1951, prva številka *Misli* je izšla 25. januarja 1952, rojaki v Melbournu so se zbrali k prvi slovenski maši v aprilu 1952, Slovenci v Adelaidi pa dober mesec dni zatem.

Na vse te dogodke bi se lahko spomnili z "jubilejnim letom" avstralskih Slovincem.

Naj bo to leto zahvale Bogu, ki že pol stoletja po duhovnikih vodi slovensko Cerkev v Avstraliji. Hvaležnosti za prejete milosti naj se pridruži prošnja, da bi naša skupnost tudi v prihodnje ostala zvesta Kristusu, slovenski besedi in dediščini staršev.

M I S L I o " M I S L I "

"MATERIK JESUŠ JE MIŠ" V DRAŽJA DOTA, KI EMO JO OD SVOJTH PREDTEL OV DODILI " (A.M. Slonček)

Po dolgem času, iskanju in tavanju, se je končno tudi nan v Avstraliji posrečilo izdati slovenski list. Naše vročlotne sanje so uresničene; prva številka slovenskega časopisa v Avstraliji je prod nani.

Slovinci po drugih kontinentih, zlasti v USA in Argentini, se ne reje postavljati z bogato literaturo in dobro razvitim časninarstvom. Mi tu v daljni Avstraliji žal nimamo ničesar. Zdač smo pričeli tudi ni z delom in upamo, da bomo uspeli, če se bo vrea peščica po širni Avstraliji raztresenih Slovincem zavdala svoje narodne dolžnosti in prispevala svoj delož k skupni naporom. Mnogi bodo že ob prvi številki ugibali, kdo in kaj smo, za koga bomo lonili svoja kopja in kaj bi norda hoteli postati po volji naroda. Vson ton bi radi v zadostitev njihove radovednosti povedali to-le :

V Avstraliji nas je lo poštica Slovincem, prinesenih v to dočelo iz vseh predelov Slovenije, članov vseh nogođih bivših političnih, verskih in strokovnih organizacij, propuštenih amni sobi, ali, da se izrazine, kot se so te nekateri o nas - številčno in kvalitetno nepomemben faktor. In tak nepomemben faktor za druge, bi radi ostali tudi v bodoče.

Zelimo, da bi bilo MISLI res naš list, namenjen in pisan pred vson Slovincem v Avstraliji. Da bi nan v preprosti besedi naših očetov in mater tolnadile za nas važno svetovno dogodke z ozirom na naše kulturno, versko in socialno življenje. Ne bi želeli davoriti tomu ali onomu. Naš program je dohaja enostaven. Napisan je bil s turvjo naših pradedov in očetov. I kaj smo, nari je povedala naša mati, ko nan je polila " SLOVENSKE SEM..."

Če nimo pričačevanje vseh, ki se bore za boljše bodočnost našega naroda, otudi se norda z njimi ne strinjamo v vson. O odklanjano ni bogar, razan komunistov, ker smo prepričani, da je njihova ideja uniđujoča ne samo za nas esebno in naš narod, temveč za vsako, človeka dostojno življenje. Veseli nas, da so že v prvi številki lista prispevili vseh strnov našega naroda: duhovnika, intelektualca, delavca in imeta. Stranoli bomo za ten, da nas bo onako sodelovanje vezalo tudi v bodoče. Prepričani smo, da nan bodo vsi naši naslednjci v Avstraliji rado volje pomagali.

Začeli smo, a sodaj je na nas vseh, kar nas je in kjerkoli smo, da list ohranjamo in razvijamo. Gor.

ninamo jak čitati, MISLI bodo tu. Ne želiš vsavi o naših krajih in ljudeh, bož te našel v njih. Je vsč kaj storiti, kar se obrniti, istoč in formacij, ne pozabi MISLI. MISLI hočejo služiti počuna in zabavi, posplemenitontju duha in srca. Povzdigovati hočejo duha k Bogu in srca k...

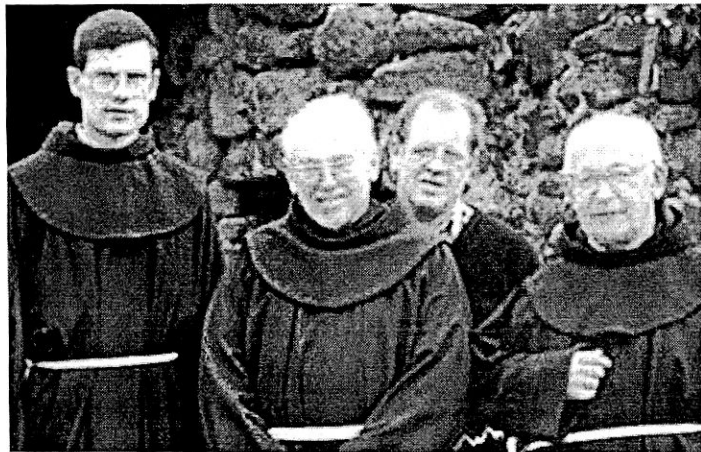

Lepo je bilo pogledati tako veliko skupino slovenskih sester in frančiškanov, ki so dolga leta vestno skrbeli za svoje slovenske rojake

Pred leti ... pok. dušni pastir dr. Ivan Mikula s sydneyškimi Slovenci

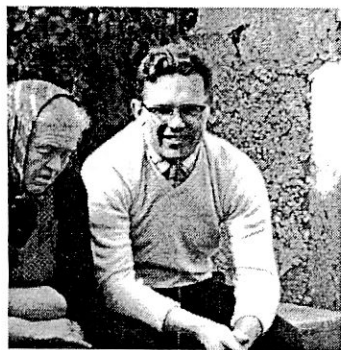
Slovenska TV 31 - Sydney, ponedeljek, 6. avgusta 2001. Oddaja posneta na Brezjah; pater Ciril Božič. Posnetke so Florjanu Auserju na njegovo prošnjo, v sklopu projekta "Halo tukaj Sv. Rafael" pripravili: Dragica Bošnjak – vodila pogovor; kamera – Boris Dolenc; ton – Borut Podgoršek. Želeli smo ohraniti originalno okolje patra Cirila Božiča, ki je služboval na Brezjah od odhoda iz Sydneya, kjer je deloval skupaj s patrom Valerijanom.

Med nami danes: patri Metod, Valerijan, Janez in Filip

Včasih je bilo v Avstraliji veliko slovenskih sester, že nekaj let je odkar smo ostali brez njih ...

Pater Valerijan s svojo mamo

Fotografije na str. 28 in 29 iz nove knjige, ki je ob 50-letnici slovenskih frančiškanov v Avstraliji izšla te dni v Melbourneu. V njej so zanimive zgodbe o življenju in delu naših patrov.

MIR IN DOBRO Pax et Bonum

Naročite jo lahko v vseh slovenskih verskih središčih v Avstraliji, ali po internetu www.glasslovenije.com.au

Naše čestitke

Pred kratkim je pater Janez Tretjak iz Adelaide praznoval 25. obletnico mašniškega posvečenja. Ob jubileju mu želimo še veliko zdravja in lepih trenutkov! Boga vas živi, pater Janez!
Uredništvo

Spomin

26. julija letos so minila štiri leta od smrti patra Valentina Bazilija O.F.M. Naj počiva v zasluženem miru!
Uredništvo

ROJAKI IN TURISTI IZ DALJNE AVSTRALIJE,

SAMO ZA VAS

- NAJCENEJŠI NAJEM,
- DOSTAVA PO DOGOVORU,
- PESTRA IZBIRA OSEBNIH VOZIL
- VEDNO Z VAMI IN ZA VAS!

ALPETOUR
potovalna agencija d.d.

RENT - a - CAR

ALPETOUR
potovalna agencija d.d.

Mirka Vadnova 8

Si - 4000 Kranj Slovenija

Telefon: 04 - 204 2011

Sydney - Adriatic Adventure 02 9823 0011

SLOVENSKA MEDIJSKA HIŠA - GLAS SLOVENIJE - SYDNEY

je predlagala Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu pri slovenskem zunanjem ministrstvu, da ob 50. obletnici slovenskih frančiškanov v Avstraliji, podeli vsem trem verskim središčem (Melbourne, Sydney, Adelaide) posebna priznanja za njihovo dolgoletno delo. Upamo, da bo Urad uvidel pomembnost predloga in da bodo priznanja podeljena ob letošnjih slovesnostih.

Na zdravje!

Niagara Cyclo-Massage Niagarini aparati vam lajšajo bolečine

Pred dvema letoma sem govorila s prijateljico v Melbournu. Jokala je in bila je skoraj nepokretna. Hrbtenica! Na operacijo ne morem, tablet ne maram ... je dejala. Kaj naj naredim?

Čez nekaj dni, ko me je ponovno poklicala, je bil njen glas drugačen. Pomagalo mi je! Kaj ti je pomagalo? NIAGARA! Niagara? Kaj pa je to? To je nekak masažni aparat, ki ga vključiš v elektriko in ki povzroča vibracije. Kupila sem si blazinicico.

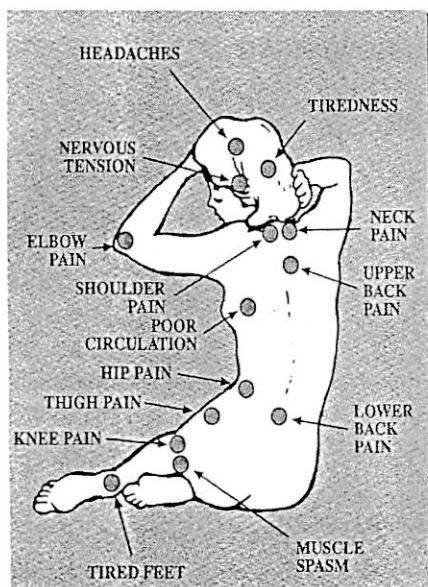
Letos je privilo mene. Hrbtenica, išias, hroma noga po daljšem naporu, nespečnost in tako naprej. Dobila sem naslov podjetja in še isti dan me je obiskal njihov agent. Z menoj je ostal kako uro in pol, mi razkazal vse njihove masažne predmete ... odločila sem se za manjši, ročni aparat jajčaste oblike. Bilo je pred približno tremi tedni. Počutim se bolje. Spim. Če zjutraj vstanem vsa trda in z bolečinami, si prižgem za 20 minut aparat in gledam televizijo. Potem sem ves dan v redu. Aparati Niagara res niso poceni, zato pa podjetje nudi ugodne pogoje pri odplačevanju.

**NIAGARA
VAM NUDI**

- ROČNI APARAT
- BLAZINICO
- NASLONJAČ
- POSTELJO

**Za več informacij kličite
(03) 9741 3112**

**Niagara ima v vsakem večjem
mestu v Avstraliji svojega
zastopnika**

Niagara vam lahko pomaga ...

- Lajša bolečine pri artritisu (postanete bolj pokretni)
- Zmanjšuje bolečine v mišicah
- Zmanjšuje revmatične bolečine
- Pospešuje cirkulacijo krvi
- Olajšuje bolečine pri osteoartritisu kolka
- Blaži bolečine v hrbtenici
- Pomaga pri pokretnosti sklepov
- Zmanjšuje vsakodnevni stres in napetosti
- Pomaga pri vsakodnevni utrujenosti
- Lajša težave s pljuči, ki jih povzročata bronhitis
- Zboljšuje spanec
- Blaži glavobol, vključno migreno
- Lajša bolečine sinusov
- Zmanjšuje otekline pri nabiranju vode v telesu
- Opušča in omogoča počitek brez tablet ali mazil

Azijski sojini produkti in špansko oljčno olje vsebujejo karcinogene snovi – povzročitelje raka?

MASKAT, 22. JULIJA (STA/AFP) - Oblasti v Omanu so prepovedale uvoz sojinih izdelkov iz azijskih držav, ker domnevno vsebujejo karcinogene snovi. Oman je že peta arabska država z območja Perzijskega zaliva, ki je sprejela takšno odločitev. Neki predstavnik oblasti je sinoci pojasnil, da odločitev zadeva enajst izdelkov, ki jih proizvajajo na Kitajskem, Hong Kongu, Singapurju, Tajvanu in na Tajskem. Dodal je še, da bodo obstoječe zaloge teh izdelkov umaknili s tržišča.

Bahrajn, Katar, Savdska Arabija in Združeni arabski emirati so v začetku tedna prepovedali uvoz in prodajo sojinih izdelkov in zacimb iz azijskih držav. Šest držav iz Perzijskega zaliva (Savdska Arabija, Združeni arabski emirati, Kuvajt, Bahrajn, Katar in Oman) pa je nedavno zacasno prekinilo uvoz španskega olivnega olja, ker naj bi vsebovalo karcinogeno snov.

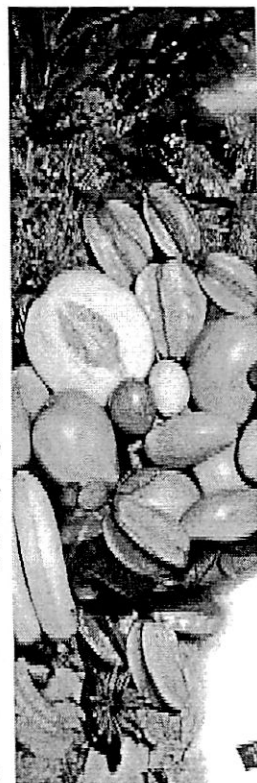
SLOVENSKA TURISTIČNA KMETIJA V AVSTRALSKEM QUEENSLANDU **ARRIGA PARK**

Samo uro stran od Cairnsa,
v prelepem okolju tropske Mareebe

Medtem ko se iz Cairnsa lahko podate na ogled svetovno znanih koralnih grebenov, se nastanite pri slovenskih gostiteljih Mileni in Haroldu, kjer se boste ob prijetni domačnosti sprostili. Ogleдали si boste lahko plantažo slatkornega trsa in drugih zanimivosti. Ne samo domača hrana, pritegnile vas bodo tudi vse vrste tropskega sadja, gojenega organsko. V idiličnem tropskem vrtu je zakuzi (spabath), kjer se boste lahko znebili utrujenosti in vseh skrbi. Imeli boste priložnost odkriti lepote Atherton Tableland-a.

*V ceno so vključene tudi krajše ture.
Nudimo popust za Slovence!*

Telefon/Fax : (07) 4093 2114
Email: arrigapark@cvberwizards.com.au

Tudi to je Avstralija

Prvi umor politika v 206-letni avstralski zgodovini se je zgodil leta 1994 - umorjen Avstralec slovenskega porekla

Kriv za umor Johna Newmana, toda kdo je streljal?

Pok. JOHN NEWMAN

se je rodil v Sloveniji, slovenskemu očetu, ki je pokopan na Bledu.

Johnova mati se je od moža ločila in pripeljala Johna v Avstralijo. Po materi se je pisal Naumenko a je priimek spremenil v Newman.

SYDNEY, 29. JUNI 2001 /GLAS SLOVENIJE/ – John Newman je bil uspešen politik - laburist. Leta 1979 je doživel veliko družinsko tragedijo: smrtno sta se ponesrečila noseča žena in sin, ostala sta mu mati in polbrat Peter.

John je večkrat zahajal v Slovenski Klub Triglav v Sydneyju in po pripovedovanju nekaterih rojakov, se mu je pogled večkrat zaustavil na zemljevidu Slovenije, na blejskem območju.

Pisal se je datum 5. september 1994 in vsi avstralski mediji so objavili novico: Umor politika! To je prvi umor politika v 206-letni avstralski zgodovini! Ubili so 47-letnega Johna Newmana!

Res je bil to prvi umor politika v Avstraliji, ne pa tudi prvi poskus. Že leta 1966 je strel zadel Arthurja Calwella, laburističnega vodjo, v brado. Bil je proti vojni v Vijetnamu. Leta 1978 je ostrostrelec streljal na takratnega vodjo opozicijske liberalne stranke in ubil njegovega psa. Avstralski res beležijo nekaj terorističnih napadov na avstralske odvetnike, tuje ambasade in predstavništva ter druge javne objekte, ki so se končali z uspešnimi ali neuspešnimi eksplozijami, večkrat tudi s pisemskimi ali paketnimi bombami in čeprav je bilo nekaj smrtnih žrtev, nikoli do takrat ni bil med njimi politik.

John Newman, član parlamenta NSW, poslanec za Cabramatto je umrl v naročju svoje zaročenke Lucy Wang. Bil je velik borec proti azijskemu kriminalu.

In danes vemo, da je njegov umor organiziral Avstralec, vijetnamskega porekla, ambiciozni Phuong Canh Ngo, takrat občin-

John Newman - žrtev

Phuong Canh Ngo - kriv

ski svetnik v občini Fairfield, neodvisni kandidat, ki je svoje glasove po navadi podaril liberalcem. Bil je Johnov politični tekmeč in zaradi tega se je bilo potrebno tekmeča znebiti. Sodniški procesi, obtožbe, obrambe so trajali sedem let. V petek, 23. junija 2001 pa so Phuonga končno obtožili za umor Johna Newmana, čeravno ga ni sam izpeljal. Domnevna druga dva krivca sta bila oproščena. Mati Johna Newmana, polbrat Peter in bivša zaročenka niso zadovoljni in se sprašujejo kdo je streljal?

Ameriški državni sekretar Colin Powell se na uradnem obisku v Avstraliji ni vozil v običajni limuzini, ampak v predelanem, 21 let starem Volvu 262 coupe, ki si ga je avstralski protokol posebno za to priložnost sposodil od Vinca Harmerja. Powell je namreč strasten ljubitelj švedskih Volvov, ki jih v prostem času rad obnavlja in preureja. Z Volvom se je ameriški državni sekretar skupaj z avstralskim kolegom Alexandrom Downerjem popeljal do hotela in uradne rezidence avstralskega premiera.

Smeh

/7 D in Ljubljanske novice/

- O, Francelj, zakaj pa k nevrologu?
- Da me ozdravi nenehnega mežikanja.
- Te to tako moti?
- Seveda me. V lekarni zahtevam aspirin, a ker zraven mežikam, mi dajo vedno kondom...

- Janezek, kje je bil premagan Napoleon?
- Pri vaterpolu.

- Malčka!
- Izvolite, gospod direktor!
- V pismu, ki sem vam ga narekoval za svojo ženo, ste izpustili konec. Zakaj niste napisali - ljubim te?
- A to je bilo namenjeno njej?

Dve kravi v dežju igrata tenis. Mimo pride mož in pravi: - Zakaj ne igrata v hlevu, saj bosta čisto mokri? - Smešno, kdaj pa ste videli kravi igrati tenis?

- Pri vas sem kupil osem banan, ko sem prišel domov, pa jih je bilo v vrečki samo šest, se je pritožil kupec. Dve sta bili gnili!

Glasbeni strokovnjaki med seboj.
- Vedno samo Beethoven, Bethoven! Edina glasba, ki mi je všeč je Tristan in Izolda! - Delo Tristan in Izolda je Wagnerjevo! - No, vidite, še tega ni skomponiral!

- Zakaj pa ste že tretji prišli po vstopnico? - Ker mi jo pa možki pri vratih vedno pretrga.

- Ali tvojemu možu tudi izpadajo lasje? - Ne, hvala bogu ima plešo!

Zobozdravnik pravi pacientu: Zobe imate v redu, ampak dlesni morajo ven!

- Kaj ste ugotovili, gospod doktor?
- Najprej vas moram nekaj stvari vprašati. Kako imata z možem urejeno spolno življenje?
- Jaz imam urejenega, zanj pa ne vem...

TOTI LIST

Fajferizmi

En Slovenec, občina.
Dva Slovenca, država.
Trije Slovenci, Evropska unija.

En Slovenec, dvogovor.
Dva Slovenca, samogovor.
Trije Slovenci, uspavanka.

Slovenec Slovenski, vilice.
Slovenka Slovincu, žlica.
Slovenec Slovincu, nož.

Tone Dodlek

- Če želite še nekaj časa živeti, morate prenehati kaditi! - Za to je pa že prepozno. - Nehati ni nikoli prepozno! - No ja, potem imam pa še čas!

K psihiatru pride možki in pravi: - Gospod zdravnik, jaz pa znam gledati v prihodnost. Zdravnik vpraša: - Kdaj ste začeli? - Prihodnji četrtek!

Zdravnik asistent opravlja svojo prvo operacijo. Njegov profesor mu gleda čez ramo. - Ne, ne, nenadoma zavpije profesor, samo slepič, vse drugo lepo vrnite nazaj v trebuh.

EPITAF /VEČER/

Tu počivajo
Janez, Marička in Francelj!
Žalujoči
John, Mary in Frank.

Sodnik obtožencu: - Že 36-krat ste bili kaznovani, kako je to mogoče? - No ja, gospod sodnik, pač nisem več najmlajši!

Neumnosti imajo najdaljšo tradicijo.

NATROSEK

V vsaki glavi obstaja
cona somraka.

Zlati veterani iz Slovenije

BRISBANE /NOVI TEDNIK, GLAS SLOVENIJE/ – V Brisbaneu je bilo med 4. in 14. julijem 14. svetovno atletske prvenstvo za veterane in veteranke. V slovenski reprezentanci so bili tudi celjski atleti, Nataša Urbančič, Branko Vivod ter najstarejši Slovenec na tekmovanju Zdravko Rojc. Nataša je z metom kopja (38.8 metra) zasedla prvo mesto; sicer pa ji je Avstralija znana, saj je pred leti živila tukaj. Branko Vivod si je prisvojil zlato odličje v skoku v višino (173 centimetre). Odlično se je odrezal tudi najstarejši tekmovalec Zdravko, z lučajem 34,69 metra je v metu kopja zasedel tretje mesto.

Objave

POPRAVEK

V prejšnji številki Glasa Slovenije smo zapisali: " ... *Draga Gelt*, organizatorica 'mega' prireditve SNS VIC v Malvern Town Hallu (op.: leta 1992) - častni gost *Janez Janša*." Pravilno glasi:

" ... *Draga Gelt*, organizatorica kulturnega dela 'mega' prireditve SNS VIC v Malvern Town Hallu ..."

HIŠA V NAJEM

Slovenski družini želimo izdati hišo v Cabramatti - Sydney. Hiša ima šest sob, dve kuhinji, dve kopalnici in dva stranišča.

Vseljiva bo septembra 2001. Kličite ASSIA Real Estate (Mr. Ken),
Telefon: (02) 97279292
ali (02) 97281017
Plačilo po dogovoru!

ČESTITAMO

Ob praznovanju 25-letnice mašniškega posvečenja čestitamo patru Janezu Tretjaku iz Adelaide ter mu želimo še veliko zdravih, veselih in srečnih let med svojimi slovenskimi rojaki. Bog vas živi, pater Janez!
Uredništvo Glasa Slovenije

VSE NAJBOLJŠE

Milivoju Lajovicu želimo ob njegovem 80. rojstnem dnevu, da bi bil med nami še dolga leta čil in zdrav ter užival jesen življenja, skupaj s svojo soprogo ter v krogu ostale družine.

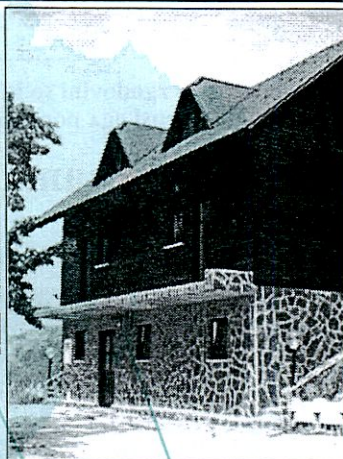
Uredništvo

Ivanu Koželju, podpredsedniku Slovenskega društva Sydney in Ivanu Kobalu, pisatelju in pesniku, želimo hitrega okrevanja. Sydneyski rojaki

GLAS SLOVENIJE TISKOVNI SKLAD

\$ 45.00 L. Lenko,
John Cvetkovič;
\$ 15.00 Mili Hren,
P. Marinovic, M. Koder,
družina Rede;
\$ 5.00 d. Bruncic
\$ 95.00 M. Frank
HVALA

Pred izidom

IŠČEMO NOVE PRIJATELJE ZA STIKE

Smo tričlanska krščanska družina, ki želi spoznati slovence po svetu. Želimo izmenjati obiske za počitnice pri vas in vam nudimo gostoljubje v našem gostišču, ki je last našega družinskega podjetja v Sloveniji s kategorijo treh zvezdic. Živimo na deželi na manjši kmetiji, v vasi Lindek s starim gradom iz leta 1258. Od tu izvira naš rod že štiri kolena nazaj. Upravljamo z manjšim podjetjem ki je v naši lasti. Med drugim upravljamo naše gostišče v Frankolovem ki je del našega podjetja. Sem oče dveh otrok star 34 let, hčere Tamare 11 let in sina Jerneja 10 let. Naslov v uredništvu Glasa Slovenije

OBVESTILO VELEPOSLANIŠTVA RS IZ CANBERRE Konzularne ure

MELBOURNE
Nedelja, 2. september
od 13.00 do 15.00 ure
Slovenski športni klub St. Albans
4 Willis Street, St. Albans

MELBOURNE
Ponedeljek, 3. september
od 10.00 do 13.00 ure
Versko središče Kew
19 A'Beckett Str. Kew

BRATA GOMIZEL ZLATOPOROČENCA

Brata Gomizel, Virgilij in Franc ter njuni soprogi Dragica in Elza so pred časom proslavili zlato poroko. Obe družini že dolga leta živita v Melbourneu. V Slovenskem društvu Melbourne so slavljencem pripravili pravo presenečenje, Marcela Bole pa jim je spesnila posebno pesmico. Za tako dolgo in vzorno zakonsko življenje so Gomizelji res vredni velikega ČESTITAMO!
Marcela Bole

NA MNOGA LETA!

Cilki Zdražil iz Sale-a v Viktoriji želijo vsi njeni prijatelji ob njenem 87. rojstnem dnevu vse najboljše!

Naj bo zdrava in še naprej tako dobre volje. Veliko sreče v bodoče!

IŠČEMO

Sestra nujno išče brata zaradi denacionalizacije: Maksimilijan Umek, rojen 28.4.1921 v Komnu.

Lidija Kržišnik išče strica: Bogdan Vidmar (nazadnje živeč v Kununurra, WA).
Prosimo sporočite na Veleposlanstvo RS v Canberro

Glas Slovenije –
pokrovitelji:
The Voice of Slovenia –
Sponsors:

ROSEWOOD
HOMES

Tel.: (02) 9629 5922

AEA
VODUSEK
MEATS

Tel.: (03) 587 22115

Royal Guardian
Mortgage Corporation

Tel.: (02) 9787 4477

MAJERTILES

THE MOST BEAUTIFUL TILES IN THE WORLD

Tel.: (07) 3290 0879

Telefon: 0414 275657

OY NMS
SCANDINAVIA AB
IN LABORE VERITAS

Vaš slovenski poslovni partner - Finska
Your Slovenian Business Partner - Finland
E-mail: milan.smolej@kolumbus.fi

NIGRAM d.o.o.
NIZKE IN VIŠOKE GRADNJE

GLAS SLOVENIJE
THE VOICE OF SLOVENIA

Po avstralskem kontinentu,
v Tasmaniji, Novo Zelandiji,
Argentino, ZDA, Kanado, Švico,
Avstrijo, Italijo, Švedsko,
Rusijo, na Japonsko, Finsko,
Madžarsko in
v Slovenijo

Arround Australia, New
Zealand, Argentina, USA,
Canada, Switzerland, Austria,
Italy, Sweden, Russia, Japan,
Finland, Hungary and Slovenia